

Zpravodaj Univerzity Pardubice

mimořádné číslo / listopad 2009

reedice mimořádného čísla Zpravodaje Univerzity Pardubice z listopadu 1999

1939

17. listopad

1989

Datum 17. listopadu sehrálo v novodobých českých (přesněji československých) dějinách významnou úlohu, a to hned dvakrát. Události s ním spojené v obou případech přesáhly hranice českých zemí a vyvolaly ohlas v celém světě. V tomto mimořádném čísle Zpravodaje Univerzity Pardubice bychom chtěli připomenout poza-

dí událostí jak v roce 1939, tak v roce 1989, a dokreslit je vzpomínkami těch, jež vše bezprostředně zažili. Pokusme se vžít se na jejich základě do tehdejší situace, abychom pochopili stanoviska a někdy nejisté postoje přímých účastníků, kteří nevěděli to, co víme my dnes.

17. listopad 1939

Rok 1939 byl pro Československo (tehdy vlastně již Česko-Slovensko) rokem kritickým. Republika, zbavená již dříve díky Mnichovu a vídeňské arbitráži rozsáhlých pohraničních území, ztratila v březnu i Slovensko a Podkarpatskou Rus. Dne 15. března pak po tvrdém nátlaku na bezmocného presidenta Emila Háchu přišla okupace a o den později zřízení Protektorátu Čechy a Morava. V dokumentu o vytvoření Protektorátu se mimojiné pravilo, že „... cílem všech snah by mělo být zajištění klidu, pořádku a míru v této části střední Evropy. Československý státní prezident prohlásil, že s důvěrou vkládá osud českého národa a země do rukou vůdce Německé říše, aby bylo dosaženo tohoto cíle a konečného uklidnění. Vůdce přijal toto prohlášení a vyjádřil odhodlání vzít český ná-

rod pod ochranu Německé říše a zaručit mu autonomní vývoj ...“ Jak krutá ironie to byla, se ukázalo až časem.

Češi, podle jednoho z nacistických předáků „smějící se bestie“, zprvu považovali nové uspořádání za dočasné a označovali je jako „Protentokrát“. Brzy ovšem začalo být zřejmé, že nacisté jsou tvrdými vládci, kterým nejde o ochranu českého národa, ale o germanizaci českých zemí. Češi se však nevzdali myšlenky na odpor. Mnozí odešli do zahraničí, jiní se rozhodli bojovat doma. Hned v počátečním období Protektorátu vznikly tajné odbojové organizace jako například Obrana národa, Politické ústředí a Petiční výbor Věrní zůstaneme, určitou zkušenost s působením v ilegality měla již KSČ, nepoddávala se ani česká protektorátní vláda. Ta mimojiné odmítala vydat protizidovská opatření, až to nakonec musel udělat Úřad

říšského protektora. Začaly vycházet ilegální časopisy (V boj, Český kurýr, Rudé právo a další). Převládala naděje, že německá nadvláda nebude dlouho trvat a že brzy přijde osvobození. Někteří je očekávali z východu.

V srpnu 1939 ale došlo k uzavření sovětsko-německé smlouvy o neútočení, známé jako pakt Molotov - Ribbentrop, jejíž tajné dodatky o vymezení zájmových sfér ve východní Evropě začaly být naplňovány po německém útoku na Polsko. Sovětský svaz v polovině září 1939 napadl Polsko z východu, zabral část území a jeho shoda s Německem se zdála být nerozbornou. Pro řadu lidí to znamenalo trpké zklamání, a nic nepomohly argumenty skalních komunistů, kteří smlouvu hodnotili jako „mistrovský diplomatický tah“ SSSR.

Naděje na znovuzískání svobody v dohledné době tedy poklesly, ale nezemřely docela. Nevymizelo ani odhodlání dávat najevo nesouhlas s okupací. V den 1. výročí podpisu mnichovské dohody Češi v Praze bojkotovali veřejnou dopravu. Plán se vydařil, tramvaje jezdily prázdné, nacistům se to nelíbilo, Češi naopak byli spokojeni a chystali se na další protiněmecká vystoupení.

Jedním z největších projevů nespokojenosti se měla stát oslava výročí vzniku Československé republiky 28. října 1939. Okupační úřady sice jakékoliv akce zakázaly a varovaly před účastí, ale pro jistotu se na sobotu 28. října připravily: německá bezpečnostní policie a další složky měly již od pátečního večera pohotovost. Ukázalo se, že oprávněně, alespoň z německého hlediska.

Demonstrace 28. října 1939 byly rozsáhlé, docházelo k slovním i fyzickým střetům s německou policií, příslušníky SA i s německými studenty. Velitel německé bezpečnostní policie u říšského protektora později ve svém hlášení uvedl: „... přestože byl český policejní prezident v průběhu odpoledne několikrát upozorněn, že chování Čechů může lehce vést ke srážkám, česká policie jen nečinně přihlížela a tím způsobila, že se po obou stranách Václavského náměstí shromažďovalo stále více lidí a tvořily vzrušené skupiny. Taktéž nebylo zabráněno nástupu dalších demonstrantů z předměstí a okolí Prahy. ... V mnohých podnicích a úřadech byla práce předčasně zastavena, takže Václavské náměstí se naplnilo lidmi všech povolání. Byli zde zastoupeni jak příslušníci inteligence, tak i vysloveně spodina. Zvláště nápadný byl počet žen a mládeže, z nichž právě mládež se chovala zvláště provokativně a nevychovaně. ...“ Napětí rostlo, německé bezpečnostní složky byly proti obrovskému množství lidí bezradné. O nepokojích se dověděl i Hitler a přikázal státnímu tajemníkovi K. H. Frankovi - protektor von Neurath nebyl přítomen, aby v Praze obnovil pořádek. Po Frankově zásahu u prezidenta Háchy a ministerského předsedy Eliáše byla česká policie nucena zasáhnout a začala demonstranty vytlačovat z Václavského náměstí. Během pozdního odpoledne se pak nejen zatýkalo, ale i střílelo. Zatčeno bylo přes 400 osob, kolik lidí zasáhla střelba, nelze přesně

zjistit, neboť ne všichni v obavách z Němců vyhledali lékařské ošetření. Pokud je známo, těžké zranění utrpělo 9 lidí a dva přišli o život. Na místě zemřel dvaadvacitiletý pekařský dělník Václav Sedláček, jehož jméno později poněkud ustoupilo do pozadí. Ve světle následujících událostí se stal známějším o dva roky starší student lékařské fakulty Jan Opletal, který zemřel na následky zranění až o 14 dnů později, 11. listopadu.

Na studentských kolejích byly vyvěšeny černé prapory a připravoval se po-

hřeb, který měl začít v Praze a pokračovat v Opletalově rodišti, Lhotě nad Moravou nedaleko Litovle. Česká policie se obávala dalších nepokojů a snažila se jim předejít. Hlavní studentští organizátoři se museli policejnímu řediteli zavázat podpisem, že ručí za klid a pořádek v den pohřbu. Policie též podstatně zkrátila původně zamýšlenou trasu pohřbu a zakázala přednes Nezvalovy básně Za Janem Opletalem. Studenti měli původně v úmyslu zdržet se otevřených protiněmeckých vystoupení, ale nakonec se během pohřbu v Praze 15. listopadu změnila tichá demonstrace v bouřlivou. Policie zasáhla, řada studentů byla zatčena.

z pohřbu
Jana Opletala
v Praze

Na následující den svolal Hitler do Berlína schůzku, na níž se mělo rozhodnout o následném postupu. Kromě Hitlera se zúčastnili Himmler, Bormann, Frank, von Neurath a další. Frank například přivezl s sebou svého osobního řidiče, který dostal během demonstrací od Čechů do nosu. Jeho modřiny se dobře hodily k tomu, aby Hitler viděl, jak se v Praze zachází s německou menšinou. Rozhodování netrvalo dlouho: všechny české vysoké školy budou zavřeny, za každého Němce, který byl při demonstraci zraněn, budou zastřeleni tři studentští předáci. Na přesné vyplnění rozkazu měl osobně dohlédnout K. H. Frank. Ten také tzv. „Sonderaktion 17. November 1939“ připravil a uskutečnil.

Jan Opletal

počátek
pražských
demonstrací
15. XI. 1939

Již 16. listopadu večer byli zatčeni členové výboru Svazu českého studentstva v Čechách, následujícího dne brzy ráno došlo na řadové studenty. Obyvatelé kolejí, v některých případech se jednalo i o studenty bydlící v soukromí, byli probuzeni, nahnáni do autobusů a na nákladní auta a odvezeni do Ruzyně a na Pankrác. Celkem bylo té noci v Praze zatčeno asi 2 000 osob. Devět z nich, většinou studentské a akademické funkcionáře, nacisté v ruzyňských kasárnách zastřelili. Propustili naopak téměř všechny cizince včetně Slováků a všechny mladší dvaceti let, odejít mohli i členové fašistických organizací. Jen jeden z cizinců, Slovák Ing. Marek Frauwirth, skončil z dnes neznámých důvodů před popravčí četou. Gestapo a SS přepadly také koleje v Brně, kde byla 17. listopadu zatčena jen část studentů, necelých 300, ale další stovka přibyla po protestních akcích, které následovaly. Podobně dopadlo 15 studentů Vysoké školy báňské v Příbrami. Tito lidé byli odvezeni do koncentračního tábora v Sachsenhausenu, kde mnozí strávili dlouhou řadu měsíců a jen postupně se vraceli domů. Někteří se nevrátili už nikdy.

Večer 17. listopadu 1939 byla pak v Protektorátu vylepována vyhláška tohoto znění:

„Ačkoliv bylo opětovně vážně varováno, pokouší se od nějaké doby skupina českých intelektuálů ve spolupráci s emigrantskými kruhy v cizině, menšími nebo většími akcemi rušit klid a pořádek v Protektorátu Čechy a Morava. Při tom bylo zjištěno, že původci těchto akcí odporu jsou zvláště také na českých vysokých školách.

Ježto tyto živly daly se ve dnech 28. října a 15. listopadu strhnouti k násilným činům proti jednotlivým Němcům, **byly české vysoké školy na dobu tří let uzavřeny, devět pachatelů bylo zastřeleno a větší počet účastníků vzat do vazby.**“

V Praze, dne 17. listopadu 1939

Říšský protektor v Čechách a na Moravě
von Neurath

Česká část dvojjazyčné vyhlášky řadou nezvyklých obrátů nezapře překlad z němčiny, důležitější byl však obsah. Zavření českých vysokých škol, byť údajně pouze na tři roky, mělo jasný cíl: postihnout českou inteligenci, v důsledcích oslabit intelektuální elitu národa, jejíž značná část se v předcházejícím období stavěla skrytě či otevřeně na odpor proti německé okupaci.

Zásah německých okupačních orgánů proti českým vysokým školám a jejich studentům jako naprosto nebyvalý krok vzbudil pozornost v celém světě. Již o dva roky později byl v Londýně 17. listopad vyhlášen za Mezinárodní den studentstva.

PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.,

Oddělení humanitních věd

Ústavu jazyků a humanitních studií Univerzity Pardubice
(obrazový materiál k roku 1939 poskytl PhDr. Jiří Kotyk)

Bekanntmachung!

Trotz wiederholter erster Warnungen versucht seit einiger Zeit eine Gruppe tschechischer Intellektueller in Zusammenarbeit mit Emigrantenkreisen im Ausland durch kleine oder größere Widerstandsakte die Ruhe und Ordnung im Protektorat Böhmen und Mähren zu stören. Es konnte dabei festgestellt werden, daß sich Anführer dieser Widerstandsakte besonders auch in den tschechischen Hochschulen befinden.

Da sich am 28. Oktober und am 15. November diese Elemente hinreißend zeigen, gegen einzelne Deutsche tätlich vorzugehen, wurden

die tschechischen Hochschulen
auf die Dauer von drei Jahren geschlossen,
neun Täter erschossen
und
eine größere Anzahl Beteiligten in Haft genommen.

Prag, den 17. November 1939.

Der Reichsprotektor in Böhmen und Mähren
gez. Freiherr von Neurath

Foto: M. Šimůnek, Archivní fotografie z období 1939, s. 1, 2.

Vyhláška!

Ačkoliv bylo opětovně vážně varováno, pokouší se od nějaké doby skupina českých intelektuálů ve spolupráci s emigrantskými kruhy v cizině, menšími nebo většími akcemi odporu rušit klid a pořádek v Protektorátu Böhmen und Mähren. Při tom bylo zjištěno, že původci těchto aktů odporu jsou zvláště také na českých vysokých školách.

Ježto tyto živly daly se ve dnech 28. října a 15. listopadu strhnouti k násilným činům proti jednotlivým Němcům,

**byly české vysoké školy na dobu tří let uzavřeny,
devět pachatelů bylo zastřeleno
a větší počet účastníků vzat do vazby.**

V Praze, dne 17. listopadu 1939.

PAMÁTNÉ DNY ČESKÉHO STUDENTSTVA

17. listopad 1939

„Vzpomínat je třeba proto, abychom nezapomněli. Abychom nezapomněli na hrdiny a oběti, ale také na zločince, kteří je do tohoto postavení přivedli.“

Rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. O. Pytela, DrSc.
17. 11. 1997 na Pernštýnově náměstí

„Málo je do roka tak významných dnů, jak památným se stal 17. listopad 1939. Den památný, všem současníkům však hrůzný oním barbarstvím, spáchaným našimi utlačovateli v první řadě na těch, kdož se měli státí předními nositeli duchovních statků národních a kteří byli určení, aby v první řadě svými duchovními zbraněmi hájili všechno naše mravní bohatství... Nesmíme slevití ničeho ze svého důstojného, statečného a především vysoce mravního postoje, ale stejně nesmíme zapomenouti na svůj závazek, který bude musit splnití naše mládež studentská věrně, zůstavší vzorem lidu, národu i státu.“

Prezident Československé republiky dr. Edvard Beneš
v předmluvě ke knize 17. listopad
(vyd. 1945 Ústř. svaz čs. studentstva v Praze).

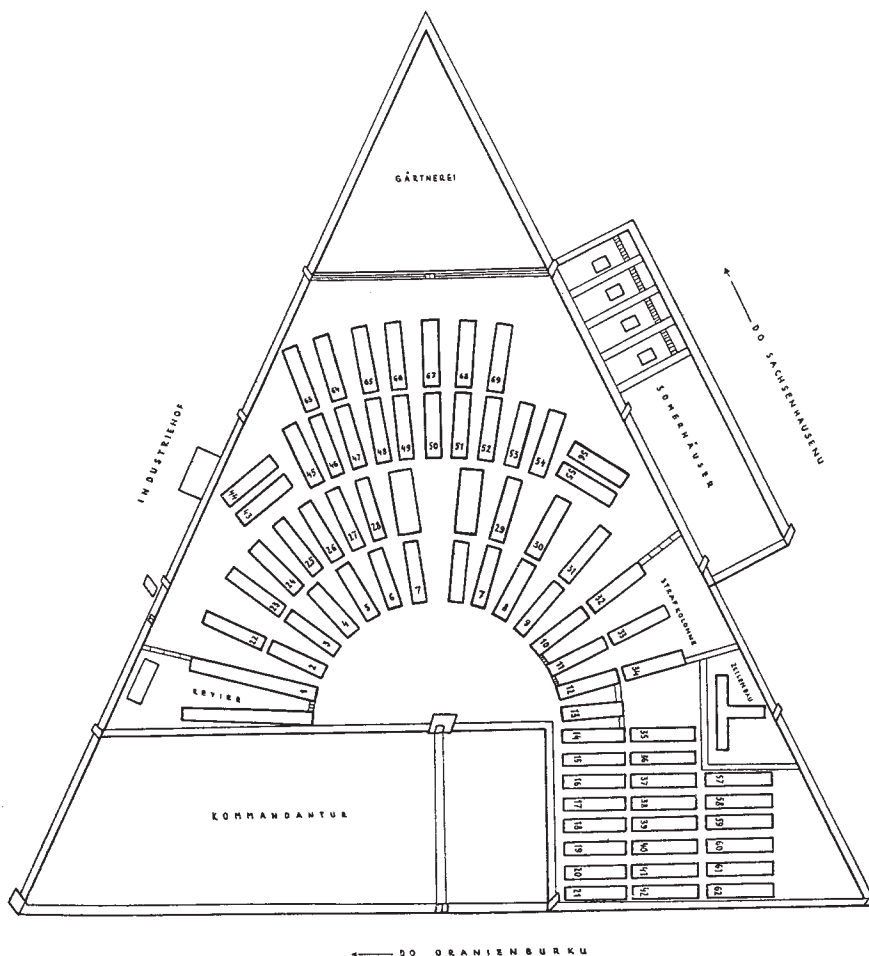
Evokujme si události před 60 lety svědectvím přímého účastníka, dnes emeritního profesora pardubického gymnázia Jaroslava Faktora:

„Německá tyranie a běs se nezastavily ani před českými vysokoškoly. Vysoké školy byly zavřeny až do konce války a 1200 českých vysokoškoláků z Prahy, Brna a Příbramě bylo odvečeno do koncentračního tábora Sachsenhausen, zvaného jatky Berlína... Vzpomínám, jak nás za ranního úsvitu hnali jako stádo dobytka z ruzyňské jízďárny na nádraží, aby nás odvečli do koncentračního tábora. A tehdy, když jsme se na chvíli zastavili v pochodu, upoutal naše zraky pohled, který se dnes i po letech vrací. Nad východním nebem, v nesměle zarudlých červácích, velebně se rýsovala Praha a po pravé straně pak temný masiv Bílé hory s letohrádkem Hvězda. A my tu stáli bez klobouků, rozbití a otrhaní, v zablácených šatech a nad námi oni, naši kati. Někdo za mnou si bezdečně vzpomněl na Bílou horu 1620. Historii patří tento okamžik... Historii patří věčná víra v zápas českého studentstva za svobodu...“

A pak už koncentrační tábor. Ohromné prostranství, zvané apelplac. Zastavení, pečlivé řazení, výkřiky, hulákání, pobíhání... Poprvé stojí před námi fantastická postava vězně - heftlinka, člověka či výmyslu v pruhovaných kalhotách, vyzáblé tváře. Čekají na nás. Jsou to čeští vězňové, zavolaní sem jako tlumočníci. Bylo to o půlnoci na 19. listopad... Ach, ty půlnoci proměn uprostřed středověkého města vyděděných a trpících zoufalců... půlnoci, v níž jsme pod nůžkami a sprchami svlékli svou minulost a oblékli na sebe pruhované trestanecké kalhoty! Strhávali nám medailonky s obrázkem našich matek a sester a dupali po nich. Tloukli nás, spírali nám... Proměnění v heftlinky, v čísla, uleháme rozrušení a spíme poprvé

pod střechou, kde krouží smrt jako černý, děsivý pták. Zde jsme poznali z největší blízkosti, jak strašnou a hlubokou dekadenci všeho lidství znamená nacismus... Poznali jsme tisíce lidí v těchto dnech, avšak poznali jsme především samy sebe. Prošli jsme peklem 18. ledna 1940, dne, na který nikdo do smrti nezapomene. V mrazu 35 stupňů jsme v plátěných kalhotách a lehkých kabátech stáli 4 hodiny a měnili se ve ztuhlé rampouchy. Prožili jsme ztrátu několika svých kolegů a uvědomili si zvrhlou brutalitu mužů SS pak 8. února 1940, kdy polovina hochů z bloku 52 byla zaházena sněhem, ač někteří polonazí, závějí 1 m vysokou. 5 jich zemřelo...

Byli jsme mladí, jen málo nad 20 let a věřili jsme s ideálem mláde. Proto jsme cítili celou tu hrůzu, hrůzu ze slabosti kultury v dobách německého triumfálního pochodu znásilněnou Evropou dvojnásob těžce... Byli jsme mučeni hladem a otrockou prací, tak jako jiní trápili jsme se vzpomínkami na rodiče, sourozence, na milované i milující. Navíc však jsme nesli bolest a hrůzu intelektu, který viděl to nejodpornější ponížení člověka... Viděli jsme hrůzu civilizace bez kultury. Bylo nás 1200. Pronesli jsme plamen víry ve svobodu a sílu lidského ducha zmrzujícíím ovzduším koncentračních táborů a věznic, kde tak zoufale se na sebe vrstvy hodiny, dny, měsíce i roky a uplyvaly do marnosti... Nic z toho, co jsme prožili mezi 17. listopadem 1939 a 5. květnem 1945, nechceme a nesmíme zapomenout.“

plán koncentračního tábora Sachsenhausen

SEZNAM ÚČASTNÍKŮ PERZEKUCE STUDENTSTVA**17. 11. 1939 Z PARDUBICKÉHO OKRESU**

1. Bém Karel, Ing., Pardubice
2. Březina Vítězslav, Ing., Lázně Bohdaneč
3. Cihlo Jaroslav, Ing., Pardubice
4. Coufal Oldřich, Ing., Pardubice
5. Faktor Jaroslav, prof., Pardubice
6. Franc Jaroslav, Ing. Dr., Pardubice
7. Hanzl Vladimír, MUDr., Pardubice
8. Krampera Karel, Ing., Pardubice
9. Lochaj Václav, MUDr., Pardubice
10. Pokorný Josef, MUDr., Pardubice
11. Pospíchal Bohumil († v konc. táboře 1941), Pardubice
12. Pliska Miloslav, Ing., Pardubice

13. Prouza Adolf, Pardubice
14. Ringel Jan, Doc. MUDr., Pardubice
15. Simandl Jaroslav, Ing., Pardubice
16. Schnurpfeil Karel, MUDr., Pardubice
17. Stuchlík Svatopluk, MUDr., Pardubice
18. Štancl Karel, prof., Pardubice
19. Vojtěch Václav, prof., Holice v Čechách
20. Vykydal Antonín, MUDr., Pardubice
21. Žába Josef, Ing., Pardubice

*Prameny: Nezapomínáme! (Ruzyně 1939 - 41), vyd. ČSBS 1994
Nepokořené mládí ČSR, vyd. ČSBS 1996*

PhDr. Jiří Kotyč

Ústav historických věd Pedagogické fakulty VŠP v Hradci Králové

17. listopad 1989

Ten den měl se stejným datem o 50 let dříve cosi společného, jako by uzavíral něco, co před půlstoletím stálo na počátku. V roce 1939 šlo o jeden z prvních tvrdých zásahů totalitního režimu, který v naší zemi teprve začínal předvádět, co dovede. V roce 1989 se naopak jednalo o poslední kopnutí totality již skomírající, jiné, než byla ta první, ale také jí v mnohém podobné.

Komunistický režim v Československu prošel několika fázemi, v určitých obdobích byl velmi brutální, jindy pouze sledoval, zda se vše pohybuje v přesně stanovených mezích, a ještě jindy se uvolňoval. To lze říci zejména - a téměř výhradně - o 60. letech, která vyvrcholila tzv. Pražským jarem, udušeným invazí pěti států Varšavské smlouvy. V sovětských dějepisných učebnicích se pak psalo, že tímto zárokem se podařilo „zabránit občanské válce a zachránit tisíce životů československých pracujících“. Pohled normalizátorů v tehdejší ČSSR se příliš nelíšil, alespoň to tvrdili. Pro ně bylo hlavní, že se mohli vrátit ke kormidlu, u nějž se pak udrželi až do konce 80. let. Poměrně dlouhou dobu si nemuseli dělat velké starosti s opozicí, která nebyla příliš početná.

V 80. letech se ale začala situace měnit, a to především v závislosti na poměrech v SSSR. Po smrti dlouholetého autoritativního vládcce Brežněva, který se stal hlavně o to, aby se nic neměnilo a aby dostal co nejvíce vyznamenání, se rychle po sobě vystřídali v nejvyšším úřadu dva „jednorocní dobrovolníci“ Andropov a Černěnko. Takovýto vývoj se i tehdejší sovětské gerontokracii zdál být neudržitelným, a tak se do čela dostal poměrně mladý, tehdy čtyřiapadesátiletý Michail Gorbačov. Tento muž si uvědomil, že zaošťávání východního bloku za Západem dosáhlo obrovských rozměrů, a proto začal usilovat o reformy, souhrnně označované jako „perestrojka“. Během několika let se mu skutečně podařilo dosáhnout určitých úspěchů. Důležité bylo, že se změnil také přístup SSSR k ostatním zemím s obdobným politickým uspořádáním. Týkalo se to i tehdejšího Československa, a členům „strany a vlády“ zatrnulo: co když bude Gorbačov prosazovat reformy i u svých spojenců? Mnozí z nich si možná až tehdy uvědomili, že většina dosud mlčících Čechů a Slováků by nebyla proti. Napovídalo tomu i bouřlivé uvítání Gorbačova při jeho oficiální návštěvě v Československu, kdy mu lidé říkali svojí školskou ruštinou, neoblíbenou, ale najednou tak potřebnou, že on je jejich naděje. A zdejší vládcí se kysele usmívali. Moc stále ještě pevně drželi v rukou, pod tímto tlakem shora i zdola však dospěli k závěru, že by se přece jen něco mělo dělat. Aby se neřeklo.

Začala tedy přestavba v Československu. Její průběh téměř nikoho nepřesvědčil, že je myšlena vážně, a tak začal kolovat názor, že správným překladem slova perestrojka do češtiny není přestavba,

nýbrž přestrojení. Změny spočívaly mimojiné ve vystřídání některých vedoucích funkcionářů. Svůj úřad opustil tehdy služebně nejstarší (18 let) předseda vlády v Evropě Lubomír Štrougal a nahradil jej Ladislav Adamec, odvážnější a energičtější, jemuž se podařilo prosadit dílčí změny. Generálním tajemníkem KSČ se pak místo stárnoucího Gustáva Husáka stal představitel tvrdého jádra strany Miloš Jakeš, který se mohl opírat o řadu dalších podobně založených „soudruhů“, jako byli například Ján Fojtík, Alois Indra či z mladší generace neblaze proslulý Miroslav Štěpán. O něco později odešel do důchodu hlavní ideolog Vasil Biľak, jehož postoje dostatečně dokresluje výrok, že „není ani tak důležité to, čeho jsme dosáhli, jako to, čemu se podařilo zabránit“.

Na první, nejpozději na druhý pohled bylo zřejmé, že se jednalo pouze o kosmetické změny. Lidé si to uvědomovali a politické špičky je o tom stále znovu a znovu přesvědčovaly svými slovy i činy. Když se v únoru 1988 slavilo kulaté výročí „Vítězného února“, řečnil v Praze na Staroměstském náměstí M. Jakeš a prohlašoval: „Dějiny ukázaly, že jdeme správnou cestou, lid stojí za námi ...“, ale za rohem v Kaprově ulici stála připravená vodní děla. Řada jiných Jakešových výroků či celých projevů stále více utvrzovala lidi v názoru, že to není právě nejvhodnější muž na první místo ve státě. Nešlo ale jen o Jakeše, který ve vedení státu nebyl jediným politikem se zkostrnatělými názory a omezeným obzorem. Také to lze doložit: zhruba v polovině roku 1989 se maďarští vládní představitelé omluvili Československu za účast své země na intervenci v roce 1968. Oficiální československá reakce byla pozoruhodná: Maďaři přý takovými prohlášeními zasahují do vnitřních věcí ČSSR.

Toto byla jen slova. I s jejich pomocí se ale měnilo celkové ovzduší v zemi. Zatímco dříve proti režimu otevřeně vystupovali jen disidenti v poměrně omezeném počtu, koncem 80. let se množících se protestních akcí zúčastňovalo stále více dalších lidí. Na „nebezpečná data“ se bezpečnostní složky vždy pečlivě připravovaly, ale zcela zabránit vystoupením proti stávajícímu režimu se jim nikdy nepodařilo: stranou pozornosti tak rozhodně nezůstalo 20. výročí útoku států Varšavské smlouvy, manifestace 28. října 1988, Den lidských práv 10. prosince 1988 ani uctění památky Jana Palacha v lednu roku následujícího. Petici žádající svobodu pro Václava Havla, odsouzeného tehdy znovu k nepodmíněnému trestu, podepsala řada známých osobností stejně jako prohlášení Několik vět, k němuž během léta 1989 připojilo své podpisy na 40 000 lidí. Znovu proběhly demonstrace 21. srpna a 28. října, tentokrát ale již nezůstaly omezeny jen na Prahu, ozývali se stále více i Moravané a Slováci.

Mezi předními stranickými a vládními činiteli se stupňovala nervozita, zvyšovaná ještě kritikou z vlastních řad a růstem napětí v sou-

sední NDR, jejíž občané houfně utíkali do SRN, mimojiné i přes vyslanectví této země v Praze, kde jim Češi vyjadřovali jednoznačnou podporu.

Dne 17. listopadu 1989 se v Praze na Albertově konala povolená manifestace k 50. výročí zavření českých vysokých škol nacisty. Její účastníci zamířili do středu města, kde jim přehradila cestu policie. Ačkoliv demonstranti zdůrazňovali, že nechtějí násilí, došlo na Národní třídě k brutálnímu zásahu, do nějž se zapojily také zvláštní oddíly „červených baretů“ a jehož výsledkem bylo kolem 150 zraněných. Zprvu kolovala pověst i o jednom mrtvém. Oficiální zpráva ČTK vysvětlila události takto: „Akce i následný průvod zneužila skupina osob, nechvalně známých z různých protispolečenských vystoupení v minulém období. Vykřikovala hesla hanobící socialistický stát, ústavní činitele a představitele strany a státu. Znovu prokázala, že jí nejde o dialog, že jí nejde o přestavbu a demokracii, že jí jde o destabilizaci, narušení a rozvrat společenského života. Shromáždění chtěli zneužít pro své osobní ambice i někteří známí exponenti z období společenské krize 1968/1969. Vzhledem k tomu, že pokusy o protispolečenské vystoupení pokračovaly i po skončení vzpomínkové akce, byly pořádkové jednotky nuceny přijmout opatření k zajištění klidu a pořádku.“

Byla to poslední kapka. Události z Národní třídy se staly podnětem k vystoupení vysokoškoláků proti režimu. Již během soboty

18. listopadu se rozhodnutí stávkovat rozneslo z DAMU po ostatních pražských vysokých školách a postupně se šířilo i mimo hlavní město a mimo vysoké školy.

Komunističtí předáci se zprvu nechtěli vzdát. V dalších dnech se uvažovalo o použití armády, do Prahy byly svázeny oddíly Lidových milic, ozbrojené složky KSČ. Jenže i milicionáři se vzepřeli. Přinejmenším někteří neměli chuť sloužit své straně tímto způsobem. Jeden z nich prohlásil, že se zbraněmi proti studentům šel naposledy Hitler, a on nechce jít v jeho stopách. Ten výrok jistě nebyl rozhodující pro další vývoj událostí, ale vlastně se jím v jistém smyslu uzavřel kruh. Komunistická strana a vláda nesebrala odvahu k dalšímu tvrdému zásahu, a její moc se zhroutila.

Netrvalo to deset dnů, jak ve svém známém bonmotu prorokoval britský historik Timothy Garton Ash, ale nakonec se Československo po dlouhých letech vrátilo k demokracii. Zůstala tu však řada otázek: Kdo zavinil zásah proti studentům 17. listopadu 1989? Jak potrestat zločiny komunismu? Zakázat, či nezakázat komunistickou stranu? Jak dlouho má platit lustrační zákon? Jak překonat hospodářské potíže, vyplývající ze zaostání za vyspělými západními zeměmi? Mnohé z nich dosud čekají na vyřešení.

PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.

areál lékařské fakulty, pátek 17. 11. 1989 Albertov 16:10

Vyšehrad 17:50

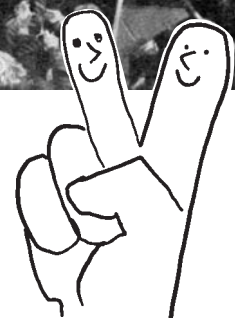
Národní třída 19:45

Václavské náměstí, pondělí 16:10

Jsem šťasten, když se lidé smějí a jsou kapku šťastni. . . My jsme nejlepší, když je nám nejhůř

Jan Masaryk

Před 10 lety na VŠCHT Pardubice

„Ano, jako výzva k přítomnosti má návrat k minulosti smysl, ale jedině tak ... Skutečně dnešní chvíle je nejméně vhodná k tomu, abychom si lhali do kapsy: naši jedinou možností je vyvodit z toho, co se stalo, všechny patřičné konsekvence, zbavit se všech iluzí a jednoznačně se rozhodnout, co vlastně chceme a co proto musíme udělat...“

Václav Havel: Český úděl? (1969)

V Univerzitní knihovně v Pardubicích je od roku 1990 deponován dnes již vzácný dokument - Deník studentské stávky na Vysoké škole chemicko-technologické, vedený v listopadu a prosinci 1989, psaný studenty tehdejšího 5. ročníku Václavem Říhou a od 11. prosince 1989 Jiřím Ludvíkem. Evokujme tedy podle něj tehdejší „hvězdné hodiny“...

Stávka studentů VŠCHT Pardubice listopad - prosinec 1989

V nejbouřlivějším prvním týdnu stávky bylo zcela opomenuto zaznamenávání událostí. Teprve až v druhém týdnu nabídl student V. Říha (5. ročník) vypracování denního přehledu událostí od začátku stávky. Nezávisle na něm to činil též J. Ludvík (5. ročník). Z těchto dvou pramenů je sestavena hlavní část tohoto souhrnu. Záznamy V. Říhy končí dnem 10. 12. 89. Jsou v nich stručně zaznamenány události na naší škole. Nemohou být chápány jako konečné a úplné (jak z hlediska výčtu událostí, tak i jejich interpretace). Tyto záznamy upravili a doplnili M. Toufar a R. Uzel.

Přehled J. Ludvíka se s výjimkou 1. týdne, kdy se zabývá jemu známým děním na VŠCHT, zachycuje prakticky jen činnost sekce Tisk - Evidence a vydávání Studentského listu. Události v něm zachycené jsou také interpretovány velmi subjektivně.

Schází také sled a záznam činnosti Stávkového výboru. Nikdo si zřejmě nevedl zápisy z jednání a v době vzniku tohoto souhrnu se ukázala paměť jeho členů být poněkud děravou. Ovšem činnost SV byla intenzivní, takže se nedalo zapamatovat vše. (Míněno vážně!) Činnost dalších sekcí je zachycena velmi stručně - pokud je vůbec. Další materiály je možno najít v stávkovém ARCHIVU, který založila a vedla sekce Tisk - Evidence, ve výtiscích Studentského listu atd.

Souhrn událostí je psán vždy po jednotlivých dnech. První je zápis V. Říhy, poté následuje zápis J. Ludvíka. Odděleny jsou přerušovanou čarou. Na levém okraji před textem je zkratkou uvedeno, kdo je autorem či spoluautorem textu. To samé platí i o přílohách.

ZKRATKY:

VŘ - Václav Říha, JL - Jiří Ludvík, MT - Marek Toufar, PD - Pavel Dohnálek, MD - Marek Dvořák, TP - Tomáš Petr, VS - Vít Socha, PJ - Pavel Janál.

Kromě nich pomáhali tento souhrn vytvořit: F. Pavelka, P. Jebavý, R. Drapa.

Sepsali: J. Ludvík, T. Petr, M. Toufar, P. Janál, J. Sadílek
červenec - srpen 1990 Pardubice
červen 1991 Hradec Králové

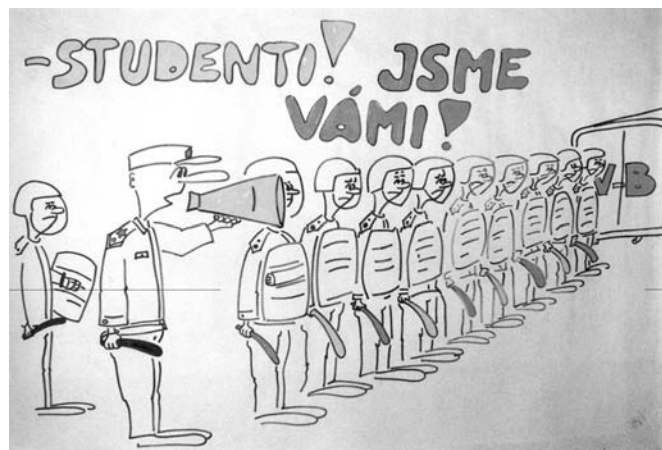
NEDELE 19. 11. 1989

[MT] Večer začaly prosakovat informace o masakru (Svobodná Evropa, Vídeň). Ráďa Suk - přijel večer z Prahy - v sobotu byl na Chmelnici - začala stávka, byl v bytě u Saši Vondry, podepsal petici proti masakru, informoval část studentů - Uzel, Toufar, Hromadník, Šíkl.

Domluvili se, že v pondělí se dojde za Rosou (předseda ČSV SSM). Večer byla sepsána petice odsuzující zásah na Národní třídě.

[JL] Pitra v TV, proslov k národu o zachování klidu, nastoupená cesta k přestavbě, jistá část mládeže se nechala strhnout - obvyklé kydy. Vypadal při tom ovšem velmi ustaraně.

Šmídové v televizi - druhý je zřejmě zmlácený - TV to snímá černobíle.

PONDĚLÍ 20. 11. 1989

[VŘ], [MT] 8:00 Skupina studentů, kteří jsou informováni o masakru v Praze, o vstupu vysokoškoláků do stávky (Uzel, Krupka, Drupák, Hromadník, Šíkl, Toufar, Suk, Brož) přišla informovat předsedu CV SSM S. Rosu. Ten vyjádřil nesouhlas se stávkou s tím, že o tom bude jednat schůze celoškolská svolaná na tento den.

9:00 Šli do divadla - Tarant, nevěděli co bude, že budou mít schůzi večer po divadle.

Poslali 2 lidi do Prahy pro očitě svědky a videokazetu BBC, tam se zúčastnili shromáždění na Václaváku (nadšení). Přednesli pozdrav Pardubice Praze.

První společná akce - dovoz videokazet z Prahy a pod.

13:00 Petice - týdenní stávka - velký ohlas, brzy asi 400 podpisů.

My, studenti Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, vyjadřujeme tímto protest proti zásahu pořádkových jednotek při potlačení shromáždění studentů ze dne 17.11.1989 a žádáme vyšetření této brutální události.

Zároveň se plně ztotožňujeme s požadavky MVR a MVSSM v Praze a připojujeme se k týdenní stávce pražských studentů a československých divadel.

V Pardubicích 20.11.1989

14:00 Velká skupina studentů (Uzel, Jirásko, Suk, Šikl, Bureš, Richter, Bártík, Hromadník, Jiránek, T. Petr atd.) odjela na manifestaci do Prahy.

Odpoledne přijíždí studenti DAMU - informace.

16:30 Na kolejích (kino) s rektorem s. Machačem. Hovořilo se na téma oprávněnosti zákroku a o formě protestu, kterou by studenti VŠCHT vyjádřili svůj nesouhlas se zákrokem. Rektor souhlasil s tím, že zákrok byl nepřiměřený, nesouhlasil však se stávkou a označil ji za neadekvátní (nepřiměřenou) formu protestu. Na dotaz, zda budou studenti vstoupivší do stávky perzekuováni, odpověděl, že nikoliv. Beseda byla ukončena odchodem studentů do divadla (17:30).

18:00 Před divadlem se shromažďují lidé, většinou studenti, vše probíhá v klidu.

19:00 Otevřeno divadlo s tím, že přednost mají ti s platnými vstupenkami a teprve volná místa obsadí příchozí. Tak se stalo, přesto mnoho lidí zůstalo venku.

20:00 V divadle začalo „představení“, herci přečetli své prohlášení, v němž vyslovili svůj nesouhlas a že vstupují do stávky na podporu studentů. Poté vypovídali očití svědkové pražských událostí. Na závěr všichni přítomní zazpívali státní hymnu. Herci oznámili, že takováto shromáždění se budou konat denně až do konce stávky. Většina lidí z divadla odešla domů. Masa lidí, kteří se shromáždili před divadlem utvořila průvod, který prošel tř. Míru za vykřikování různých hesel. Všude StB. Lidé šli ke KSČ, volali Jakeše do koše! Poté se rozesli (asi 300 lidí) před školou, málo vysokoškoláků.

21:30 Byl svolán sraz všech studentů na kolejích u vchodu do menzy (schodiště).

22:00 Sraz se uskutečnil na B klubu, pro velký počet studentů se klub musel plnit dvakrát. Zde byli všichni seznámeni s tím, co se událo v divadle. Dále byli všichni pozváni na úterý v 7:30 do H1 na hlasování o tom, zda stávkou, či nikoliv. Mezitím probíhal od 20:00 celoškolák. Jednalo se o minulých událostech a o možných formách protestu, nakonec bylo přijato řešení, ať si rozhodnou studenti sami hlasováním, s tím, že se svolají na 9:20 v H1. Tento čas byl po příchodu členů CV SSM na koleje a jejich seznámení se vzniklou situací změněna na 7:30.

Praha stávkuje, my jdeme do školy. Debaty. Odpoledne jedou kluci do Prahy, vezou náš protest proti zásahu (Bambuláč, Giroš, Honza Richter, Eiffel . . .). V Praze je úplně jiná situace. Hned na nádraží se kluci setkávají se studenty z Prahy, jdou s nimi na Pěší zónu, kde už se houfují lidé. Tam dostávají trikolory a jdou na Václavák. Asi za 1,5 hod. se tam shromáždí 200 tis. lidí. Socha sv. Václava je polepená plakáty a prohlášeními. Zaznívaly různé projevy, ale nebylo jim rozumět. Křičely se hesla, zpívala se hymna. [JL] Po setmění začínají z vrchu Václaváku chodit papírky s výzvou, aby se šlo na Hrad. [TP] Lidé jdou na nábreží, všechny mosty jsou zataraseny. [MD] Esembá-

ci, antony, pohotovostní odd. Chvillemi panika. Po zprávě, že před jakousi VŠ bude další shromáždění, asi 5000 lidí chodí uličkami, opět se provolávají hesla, boční ulice zataraseny, došlo se až na Václavák, pak se lidé rozesli. Kluci až na Bambuláče odjíždějí do Pardubic, Bambuláč jede za bráchou na VŠZ v Suchdole.

VŠCHT Od 17:00 na C v kině beseda s rektorem Machačem. Podepisují se petice - protest proti zásahu. V kině je plno lidí, hodně lidí to taky nepodepíše. Na spojovací chodbě byl vyvěšen plakát vyzývající k účasti na shromáždění v divadle. Machač byl v Praze, nabádá ke klidu, ne stávkou, ale chodit do školy, stávkou nic nedosáhne, když tak ať napíšeme petici atd. Nemá to lehké, je mezi dvěma ohni, jeho vystoupení nás ale zklamalo.

Pak mluví Rosa úplně od věci.

Od 18:00 setkání před divadlem, je tam hodně lidí, ale začíná to až od 19:30. Jdeme k Radanovi Duchoňovi domů poslechnout si zprávy. V rozhlase ovšem kecá úplně nepředstavitelně. Všichni jsme na-

Viděl jsem

Viděl jsem shromáždění něk loka desítek lidí na Albertově.
 Viděl jsem průvod se svíčkami v rukou, který šel na Vyšehrad.
 Viděl jsem rotundu svatého " artina #asypanou květinami.
 Viděl jsem lidi, jak #pívají krásnou hymnu.
 Viděl jsem Vyšehradskou ulici #atarasenou dětmi v bílých helmách.
 Viděl jsem vltavsk! nábreží, p kterém šel nek nečný zástup.
 Viděl jsem tváře, jak se dívaly na nás #oken a ávaly.
 Viděl jsem v očích všude přítomných naději a hlad p svobodě.
 Viděl jsem vlajky, trikolory na klopách.
 Viděl jsem starou paní na rohu, jež plakala dojetím.
 Viděl jsem &árodní třídu, kde stála řada zelenobílých postav, ěly štíty a dlouhé pendrek .
 Viděl jsem ísto, odkud nešlo odejít.
 Viděl jsem svíčky, jež putovaly od člověka k člověku do první %ady.
 Viděl jsem lidi bezmocně namačkané u výloh prodejen. Nemohli dýchat a dusili se.
 Viděl jsem už v červených baretech, jak #ezadu láti mladé lidi.
 Viděl jsem lidi, kteří zvedají své dlaně k bloze a volají: (" á e ru\$e h !! .)
 Viděl jsem pěst ladého ozbrojence, jenž rozbil mladé dívce bličeji.
 Viděl jsem člověka, jehož hlava byla omlacována dlažbu ulice.
 Viděl jsem \$hlapce, jemuž tři stejného věku lámali nohu.
 Viděl jsem bezbranný hlouček, který skandoval: „Jsou tady děti.“
 Viděl jsem studenta s hlavou rozbitou sloup dopravní značky.
 Viděl jsem ležící dívku s \$hlapcem, jak d nich okovanými botami kopou.
 Viděl jsem rozbité ruce, jež usely pustit fotoaparáty, které pak byly rozdrceny.
 Viděl jsem hromady svršků i spodního prádla.
 Viděl jsem rozházené bsahy kabelek a tašek.
 Viděl jsem lidi, kteří %ali bolestí a strachem.
 Viděl jsem bratra proti sestře, syna proti otci.
 Viděl jsem a plakal.

štvání. V divadle je vzrušená atmosféra. Jsme nabádáni, abychom zachovali klid a nedali tak možnost k jakémukoliv zásahu. Herci čtou své prohlášení - čtyři stanoviska k pátečnímu zásahu, svědectví studentů ze 17. 11. Přišli pražští studenti, jeden z DAMU, 2 z jiné VŠ, jejich svědectví je velmi hodnověrné a strašné. Každý je otráven. (Až na pár papalášů, co přišli do divadla na lístky. Celé je jim to velmi proti srsti, někteří dokonce protestují proti tomu, že se nehraje.) Na závěr se zpívá hymna. Na závěr ještě upozornění, vyvarujme se jakéhokoliv násilí, pozor na provokace!!

Vrátná na A sympatizuje se studenty (Davidovičová), za pár dní je propuštěna. Podle informace vrátných z B nadávala na studenty - že by je měli postřílet, že jsme parchanti, ředitel kolejí Sotona, když se to dozvěděl, tak jí řekl: to ale u nás nemusíte vůbec dělat! To teda nemusím, řekla a odešla.

Na B schůze studentů. My s katedrou papíru odjíždíme na Slovensko.

NEVDĚČNÉ VELMI
JSOU BÍLÉ HELMY
ZA NAŠE KVĚTINY
DALY NÁM HODRINY

NEVDĚČNÉ VELICE
JSOU RUDÉ ČEPICE
MY JSME JE PLATILI
ONI NÁS MLÁTILI

J D I D O P E N Z E S T U
O B E J D E M S E B E Z T E B Ě

ÚTERÝ 21. 11. 1989

7:30 V posluchárně H1 přítomna většina studentů, stáli i na chodbě k H1. Přítomno bylo vedení školy v čele s rektorem. Rektor opět vystoupil, že nesouhlasí s tím, aby se stávkovalo. [VŘ] Vystoupili studenti pražských VŠ a informovali nás o situaci v Praze, někteří i jako očití svědci o událostech 17. 11. Poté bylo hlasováno. [MT] Většinou hlasů bylo schváleno vstoupení do stávky, schválena byla také forma stávky: [MD] podobná stávce okupační s tím, že se bude na noc škola zamykat vzhledem k drahému vybavení kateder (možnost krádeže). Nutno podotknout, že již před hlasováním podepsalo naše prohlášení asi 350-400 studentů (minulý den večer). Dále bylo hlasováno o členech stávkového výboru, jako jediná nebyla schválena s. Marie Růžičková (z katedry MLF). Schůze byla rozpuštěna s tím, aby se sešly jednotlivé ročníky, projednaly prohlášení s 10 body a zvolily se členové ročníkových stávkových podvýborů (ty ovšem nikdy nefungovaly). K prohlášení byly výhrady, hlavně k bodu č. 4 - zahájení dialogu se všemi složkami společnosti, bodu č. 5 - legalizace Lidových novin a bodu č. 6 - o politických věznicích (nebylo specifikováno). Všichni si uvědomujeme (VŠICHNI NE !!!) pozn. (MT, JL, TP), že si v tomto prohlášení přihřívají svoji polůvčičku různé iniciativy. Některým se také nelíbí stupňování požadavků.

11:00 Na střední školy šly naše delegace, informovaly SŠ o situaci.

13:00 Před školu přišlo celé pardubické gymnázium, aby nám tímto vyjádřilo podporu. Členové stávkového výboru (dále jen SV) jim přečetli naše požadavky a studenti se spořádaně v průvodu vrátili na gymnázium. Vystoupení zástupců SV snímala ČST, zveřejněn byl jen krátký rozhovor (TN). Odpoledne odjela delegace Toufar, Rosa,

Machač na jednání se zástupci ministerstva školství do Štířína (jednání nepřineslo konkrétní výsledky).

15:00 Brigáda - úklid okolo kolejí.

18:00 Chodí se do města vylepovat první plakáty - z Prahy! ne naše výroba.

19:00 Před divadlem se koná shromáždění, na kterém byly přečteny naše požadavky. Průvod jde pak městem, lidi chtěli před SNB. Nejdříve se šlo před KSC, pak k VŠCHT a poté k budově SNB, našťástí byli vepředu průvodu rozumní lidé a průvod nakonec k SNB nešel. Jak jsme se později dozvěděli, čekali tam vyzbrojení esembáci na nás.

(Šlo o osobní zásah zakládajícího člena OF v Pardubicích Ing. J. Stibice. Viz studie J. Kotyka: „Před deseti lety v Pardubicích“ ve Zprávách Klubu přátel Pardubicka, č. 11 - 12, ročník 1999)

21:00 Jednání SV, přijíždějí další lidé z Prahy s novými informacemi o situaci v Praze. přivezli také nové prohlášení vysokoškoláků, které má 7 bodů a má být prý přijato jednotně všemi VŠ. Svolána schůze na další den na 7:30 v H1.

[JL] Slovensko - Ružomberok. V novinovém stánku v 4:30 jen Pravda. V ní obvyklý komunistický dezinformace, kecy a výzvy pracovních kolektivů ke klidu. Hrůza! Lidi jsou naprosto zmatení a ptají se, co se to vlastně v Čechách děje a většina nám fandí.

STŘEDA 22. 11. 1969

3:00 Přijel z Prahy student pomoci nám s organizací a rozjetím stávky. Vzbudili Máru a Šikla (Bambuláč s Uzlem) Suk? napsal plakát, že se nejde na brigádu, v 8:00 ve škole s tím, že tam přijde pražský student vyložit organizaci stávky. Celou noc psali na stroji Uzel, Janál, Bambuláč.

7:30 Posluchárna H1. Část lidí hned odvolána na brigádu do Tyršových sadů a do Pionýrských sadů, která byla sjednána s MěNV. Bylo přečteno nové prohlášení vysokoškoláků obsahující 7 bodů. Tyto body schváleny problematickým způsobem (bylo tam málo lidí), většinou se zdají požadavky moc ostré. Po provokaci předchozího dne se řešilo, zda chodit na shromáždění - ano, zabránit dalším provokacím, zabránit průvodům. Za učitele vystoupila p. Černá. Byla přivezena videokazeta se záznamem událostí 17. 11. Projekce začala u vchodu školy, v prodejně Supraphonu ve Smilově ulici (její vedoucí nám hodně pomáhal), v prodejně Tesla, až nakonec byla umístěna ve výloze Čs. strany lidové, kde projekce probíhala od rána do večerních hodin.

Video: (časově není přesně určeno, možná ve čtvrtek) ve vestibulu školy ho zakázal rektor, přišel a řekl, že ho studenti podvedli, že je to podraz, že si myslel, že povolení promítat video je jen pro studenty, pouze uvnitř. Video vypnul. Vzbudil nesouhlas lidí, kteří na naše upozornění, že se před školou bude promítat video, stáli venku. Do Supraphonu volali z NV, že na ně podávají trestní oznámení s pokutou 20 tis. Kčs, takže se promítat přestalo. Ve škole se promítalo v H2, od čtvrtka se kopíruje na 8 videích (Georgi Popov, Jirka Pavlík, Pavel Šurýn).

13:00 Aktiv pracovníků školy, vystoupili Bílek a Doležal (katedra ML) proti nám. Většina pracovníků nás podpořila mlčením, což bylo víc než neříkající proslovy některých pracovníků. Odpoledne za námi přišli na koleje zástupci Čs. strany social., seznámili nás se základními fakty (počet členů, uznávaná ideologie, budoucnost strany. . .). Začínají se vylepovat materiály.

15:00 Před divadlem shromáždění. Lidé byli vyzváni k nenásilí a v klidu se rozešli. Studenti se snažili udržovat dav v klidu, zabránit provokacím, hlídali průjezdnost silnic

22:00 Na kolejích jedná SV o přípravách na další den. Jedná se s nově příchozími o novinkách v Praze - organizační pokyny, jak je

využít u nás. Tento den vystoupil v TV gen. tajemník ÚV KSČ M. Jakeš (papíry!!).

Úterý a středa - pouze se schválilo 7 bodů, neschopnost SV, neorganizovaně psali na kolejších jednotlivci.

Přijždíme ve 03:00 ze Slovenska do Pardubic. S Bambuláčem se potkám ve 4 ráno na pokoji. Je strašně naštvanej. Stávka sice pokračuje, je zvolený SV, ale neschopný. Všichni spí. Přijel z Prahy včera odpoledne (s revolučním nadšením jako všichni, kteří v tu dobu přijeli z Prahy) s novými materiály, ale tady to nikoho moc nezajímalo. S R. Uzlem klapou v noci na stroji prohlášení. Po půlnoci přijíždí kluk z Prahy (přírod. fakulta) s novými informacemi. Jdou vzbudit členy SV (kteří ovšem dlouho do noci jednali). K. Šťastný je vyhodí, že nás stejně všechny postřílejí. Mára s R. Šiklem se sice vzbudit nechají, ale čtou si noviny. Protože potřebujeme, aby stávku někdo rozjel, domlouvají se s ním, že přijde ráno na shromáždění + ještě jeho kamarádi, kteří teprve dorazí, a tam všem udělá jasno. Na kolejších se pak s ním, Bambuláčem a Rád'ou Uzlem rozdělili každý k jedné trafice pro noviny. Ve frontě na noviny si vyslechnu různé názory na nás. Jsou jako my nebo dát jim do ruky vidle a poslat je kydat hnůj! Ráno je strašný zmatek. Lidé neví, zda jít do školy, nebo na brigádu. Bambuláč nadává na SV. Do školy jdeme s Kamilem Šťastným, členem SV. Je hodně skeptickéj. Vedení školy je proti nám. Nevěří, že se nám to povede. Máme dnes schválit našich 7 požadavků, jejichž splněním podmiňujeme ukončení stávky. Někteří je ještě neznají (třeba já).

Cestou do školy nás potkává prvák - kudrnatý blázen na kole - abychom hned šli na brigádu (Byl to M. Forman - kterého Růžičková, potom co nebyla zvolena do SV, navrhla, nezvolili ho taky. Ještě několikrát se pak projevil na shromáždění).

Ve škole je asi polovina lidí. Nedá se o ničem hlasovat. Nejdříve se jde pomoci do parku, pak se jde do školy - asi v 11:00. Chaos.

Pom' užijete!
 Považim slibem'
 nastenitly, stek' vyhledep'
 v Praze. Kdyby měžo jel
 do Prahy, at se ston' v město
 u letary, jzon tam vřay
 čerstvé' hřavay, plavay a kalle-
 stiny, mř, tam ushrávaji'
 kapy a mčolapety ze 17. 11.
 a dalš. Bude to asi ještě
 mřary čus potřebo, mř to vše
 lidem dojde. Srdce m' dvanh
 Najml

Výbor se zatím na ničem neunesl. Proti 7 bodům je hodně lidí, zdají se jim moc ostrý. Hlavně to, že se KSČ má vzdát moci - to se mnohým zdá po těch letech nepředstavitelné. Nakonec 7 bodů přijmeme, i když se zmatkem, s připomínkou, že je budeme dále

upravovat v jednotlivých ročnících. (Nesmysl!). Připravuje se demonstrace před divadlem. Výbor má několik návrhů, abychom se nezúčastnili a distancovali se (nebezpečí provokace a zásahu) nebo abychom se pokusili shromáždění udržet pod svou kontrolou a zabránit provokacím. Vystupuje i člen nezávislých iniciativ (Charty 77?), k něčím nelibosti mluví ovšem velmi rozumně. Pokud to nedokážeme zorganizovat, ať od toho upustíme. Dále mluví rektor, Bílek - proti naší účasti. Prosadil se názor, že demonstraci organizovat musíme. (Velmi rozumně mluví Mára Toufar). Stejně by se nakonec všechno svedlo na nás. Vystupují kluci z Prahy - radí jak a co organizovat, co přesně dělat. Pak řeknou, že za vylepování plakátů je sazba 2,5 roku. Také nám dávají zpracovaný materiál z právnické fakulty, jak se zachovat při zadržení a výslechu. Jsou skvělí. Po skončení jdeme s Bambuláčem na poradu SV. Velké debaty. Přišla s. Růžičková (katedra ML). Čte prohlášení ZO KSČ na škole. Jsou proti nám. Růžičková vysvětluje proč. Potom projeví přání zůstat na jednání výboru jako pozorovatelka. Je jí to umožněno. Pak mne a Bambuláče vykazují z místnosti, nejsme členy výboru.

SKUTEČNOST.

1948: Amerika ču mě' jak to strana mē.
 (křavoparant na pravo prvomájovnu přivozu)

1989: Strana ču mě' jak to studenti mē.
 (přibek "nějné" revoluce)

Po domluvě s klukama jedem s Eifelem a Falkem do Prahy pro nové materiály, chceme také sehnat videokazetu se záznamem zásahu. Domlouváme se se studenty z ped'áku z Prahy, že pojedou s námi do Prahy. Ve vlaku nás seznamují se situací v Praze. Jsou strašně nadšený, až trochu idealistický, ale moc nám pomůžou. Rozloučíme se na Václaváku, právě tam končí demonstrace. Plno lidí, televize, lidi mají trikolory, mávají vlajkami, auta troubí, neskutečná atmosféra. Kdo v těch dnech nebyl v Praze, tak to nedokáže pochopit. Jsem z toho úplně vedle. Míříme na FAMU pro videokazetu. Všude je plno lidí, u ND dostáváme letáky, na každém rohu visí plakáty. U oken výstavní síně Mánes je kupa lidí - promítá se video ze zásahu. Ve FAMU přísná kontrola (to u nás neznáme), dál jde jen Eifel. Stejně si nás tam za 5 minut našeho pobytu zapamatují na dlouho. Nemáme peníze na kazetu a tak dáváme dohromady desetníky. Humor. S Falkem jdeme zatím vedle na žurnalistiku. Tam nás provádějí po budově a ukazují, co je třeba dělat, dostáváme materiál. Poté opisujeme ze stěny seznam podniků, co poslaly souhlasné vyjádření s naší stávkou. Eifel ho pak donese z FAMU. Videokazetu sice nekoupil, ale donesl plno fotek. Dále pokračujeme na filosofii a UMPRUM. (Je to asi poprvé, co se baví s blběčkama z venkovských technických škol. Je to velký rozdíl, jdou do toho skutečně naplno. FAMU: klidně budeme stávkovat půl roku, nemáme co ztratit!). Jdeme do Dejvic na pražskou VŠCHT. Dobrý tah. Klasické uvítání. Jsou strašně rádi, že jsme přijeli a dali o sobě vědět. Sledovali televizní vystoupení několika našich zástupců o tom, jak pěkně v Pardubicích chodíme na brigády atp. Kdo to asi řekl?!). Máme tam pověst úplných blbů! Nejen tam, všude nás uvítali - tak to jste vy z těch Pardubic. Nad talířem guláše vyvracíme mylné představy místnímu SV (ten nespí). Vychází nám ve všem plně vstříc a opatřují nám potřebné věci. Např. stanoviska místního ZO KSČ a ROH i zaměstnanců školy - SOUHLASÍ!! (V Pardubicích je ihned množíme, aby byla jasně patrná situace na pražských VŠ a u nás se probudili). Jen prohlášení fotbalistů Sparty nemůžeme sehnat. Potom jdeme vedle na stávrnu na xerox. Na VŠCHT není k dispozici. Vše se děje tajně. V Praze mají velký strach, že tuto noc obsadí VŠ Lidové milice. Prý je za Prahou 30 000 milicionářů. Na stávrně v suterénu je precizně

organizované množící středisko. Množí učitelé se studenty!! Při odchodu přijede před školu esembácký auto. Ve tmě utíkáme po chodbách. Po doporučení místních jdeme na nádraží bez trikolór a rolí plakátů, abychom vypadali nenápadně. Stejně máme pěkný strach, že nás někde vyhmátnou. Hlavně na nádraží v Pardubicích a cestou na koleje. Máme také obavy, zda demonstrace dopadla dobře. (Jak jsme se asi po týdnu dozvěděli, esembáci čekali na „první rozbité okno nebo výlohu a šli by na nás“.

ČTVRTEK 23. 11. 1989

Vzhledem k tomu, že SV nebyl funkční jak se požadovalo, nezřídily se sekce, malá informovanost - koordinace = 0, z řad studentů vyšla iniciativa - Bambuláč IV. ročníku.

8:00 H1 setkání studentů, SV, byla zde televize, interview - odvysíláno, přečetla se organizace, stávkový fond - rozhybání, že bylo vše nefunkční - prohlášení Bambuláč. Pak vystoupili ze sekcí jejich vedoucí, ať se k nim přidají lidé. Byly určeny učebny H32-39. Během několika hodin vše šlapalo. Poslední pokus rektora o rozvrat s tím, že apeloval na to, že nevíme, co chceme (měl pravdu) - vyplynulo to ze špatné organizace.

10:00 Posluchárna H1, řeč náměstka ministra průmyslu ČSR Ing. Frýborta, CSc., bývalého absolventa naší školy. Jeho řeč byla velmi promyšlená a nebezpečná. Ptal se na názory studentů a jejich požadavky s tím, že je bude prezentovat ve vládě. Jako prvním se podařilo nahodit sebevědomí více lidí.

Definitivně se ustavily sekce: styk se závody, tiskovka, plakátování, občerstvení, které od 11:00 působí v učebnách třetího patra hlavní budovy. Styk se závody. Semtím: naší delegaci byly odebrány letáky. (Jeden z milicionářů, který je tehdy s řevem vyhodil, přišel asi za týden do školy, že chce dát něco na stávkový fond. Byl poznán a vyprovozen.) Množení získaného video-záznamu a jeho celodenní projekce.

10:00 Beseda s herci: Rösner a Hlaváčová. Herci pozvedli sebevědomí. Hlaváčová o vyšším mravním principu: každý, kdo jde do stávky by se měl smířit i s případnými negativními důsledky (perzekuce), které by se mohly dotknout jeho osoby. Vyrovnat se s námitkami, aby nepřízeň osudu unesl a nestal se z něho ubřečenec. Poté výstup s. Macháčové: obhajoba jejího výstupu, se kterým nelze souhlasit. Obhajuje výstup náměstka ministra, naše škola by měla smysl (její existence), kdyby vychovala jen Frýborta, ani ona prý nezná cenu chleba, zaokrouhluje ceny na desítky. Na závěr žádost vlastnit oficiální dopis, že jsme vstoupili do stávky. Žádosti bylo druhý den vyhověno. Začíná se rozrůstat stávkový fond.

17:00 Studenti vyšli do ulic s letáky proti násilí, organizovali setkání před divadlem. U divadla vystoupila Hlaváčová, Rösner a Kučera z OV. Posledně jmenovaný se setkal s nepochopením publika, které se jinak chovalo velice ukázněně. Atmosféra shromáždění byla perfektní. Před divadlem vystoupil také NF OV KSČ, lidé ho vypískali - chtěl to - v řeči dlouhé pauzy, čekal - provokace? Lidé byli vyzváni k nenásilí, aby se zabránilo provokacím a v klidu se rozešli.

Večer na koleji jednání SV. Na B klubu pracuje do nočních hodin tisková a plakátovací sekce - vede to tam Ondra Poul. Do neděle jedou non stop - 16 strojů. Ve škole 30 strojů. Během dne se nabídl řada studentů, že budou množít texty na počítači.

Začíná se vybírat na stávkový fond.

Z Prahy na koleje se vracíme ve 2 ráno. U nás na pokoji sedí stoupenčí radikálních kroků - Ciroš, Bambuláč, Karel Bártík, Pavel Janál, Jobák. Popisují nám situaci. Demonstrace sice proběhla bez problémů, ale jinak je naše situace dost hrozná. SV prakticky nic nezařídil, vše se děje živelně. Kluci už nemohli vydržet, že se vše provádí v tak naprostém chaosu, a přemýšleli o nějakém radikálním řešení. SV nedokáže konkrétně říci, co se má dělat, organizovat práci. SV jdou ráno do školy na shromáždění a po skončení zase na koleje. Hodně jich odjelo domů - udělali si prázdniny, jiní stávku ignorují

a chodí dál do školy (hlavně IV. a V. ročník). Díky nedostatečné informovanosti někteří studenti poněkud podlehli kampani v televizi a Rudém právu (geniální slogan - Čs. televize lže, jako když Rudé právo tiskne?). Působilo také negativní stanovisko vedení školy a stranické organizace k naší činnosti. Ti učitelé, kteří s námi sympatizovali, se až na výjimky (Černá, Pytela . . .) moc veřejně neprojevovali. Začalo se uvažovat o dalším smyslu stávky, znovuobnovení výuky - alespoň částečně (návrh prof. Koldy? a rektora Macháč? - o obnovení činnosti v laboratořích I. ročníku - SV se k tomu nevyjádřil), takže další den šli prváci do školy a ubyli další lidi z toho mála, co zůstalo, tvrdosti a přiměřenosti našich 7 bodů, oprávněnosti požadavku generální stávky. Vše se utápělo v podružných věcech, v naší práci nebyl žádný řád - to se projevilo i na situaci ve městě.

Ve dvě ráno jsme se ke klukům přidali my s novými materiály z Prahy. Podle rad z Prahy navrhujeme zřízení jednotlivých sekcí, které by se zabývaly konkrétní činností podle požadavků SV.

SEKCE podle našeho původního návrhu:

tisk + video - archiv Bambuláč

spojení s Prahou a Hradcem Králové já, Eifel, Karel Falco

- tato sekce se nakonec nerealizovala, já s Eifelem a Karlem Bártíkem jsme přešli k tisku, Falco ke styku se závody

styk se závody a veřejností Ciroš

střežení vchodu školy Pavel Janál

Pavel Janál sepisuje naše prohlášení pro studenty, ve kterém navrhujeme tyto změny s celkovou radikální aktivizací našeho počínání. Po dokončení se jde pro Raďu Suka, člena SV (Karel: ten je takovej rozumnej), aby s naším počínáním byl SV alespoň trochu seznámený. Raďa s námi souhlasí. SV to prý chtěl také navrhnout. Kluci jdou vylepovat plakáty, které jsme přivezli z Prahy.

Ráno v H1 schůze, je tam přítomna i televize (aktuality), televize nejdříve zpovídá lidi (i Bambuláče a Falca). Zahájení - Rosa, je velmi nervózní, buď z televize, nebo z nás. Potom čte Jobák náš program, Ciroš agituje, aby se lidi přidali, já a Eifel pak vykreslujeme atmosféru v Praze, Eifel na FAMU, já na VŠCHT (jsou to chemici jako my). Náš program byl schválen. Vstupuje Bambuláč - ať si každý vybere, ve které sekci by chtěl pracovat, a shromáždí se na třetím patře u učeben, ve kterých budou sekce umístěny. Potom přichází rektor se šíleným prohlášením: „Já myslel, že vás přesvědčím, abyste se vrátili do školy, a zatím se tady situace zradikalizovala. Přijde sem náměstek z ministerstva průmyslu a vy jste si s ním mohli popovídat o situaci v chemickém průmyslu!!!“ Rektor žije v úplně jiném světě! Rozcházejme se do jednotlivých tříd. (H39 - psaní na stroji + styk s jednotlivci; H38 - SV; H37 - tisk, evidence; H36 - občerstvení; H33 - plakátovací oddělení; později - H39 - Studentský list; H34 - psaní na strojích, pak zaznamenávání zpráv; H32 - také plakáty; H35 - od začátku styk se závody). Zůstávám na H37 a pomáhám Bambuláčovi, plno lidí chce psát na stroji, nabízejí i počítače. Ondra Poul od-

LIDI!

V dnešní době, kdy se celý národ sjednotil v úsilí o společnou věc, staví se proti nám už jen lidé, kterým tato jednota není po chuti.

Jsou to ti, kteří dopustili, aby pražští studenti byli 17. listopadu surově zbití,
 ti, kteří způsobili, že dělníci pracují v zastaralých provozech, v podmínkách urážejících lidskou důstojnost,
 ti, kteří zavinili otřesný stav našeho zdravotnictví,
 ti, kteří přivedli naši zemi na pokraj ekologické katastrofy,
 ti, kteří mají na svědomí, že mladé rodiny nemají kde bydlet a důchodci živogří,
 ti, kteří udělali z prosperujícího Československa rozvojový stát,
 ti, kteří překrucují naše dějiny, zkrátka všichni ti, kteří si udělali ze socialismu dojnou krávu.

NENECHME SE JIMI ROZEŠTVAT!

POSTAVME SE ZA POŽADAVKY STÁVKUJÍCÍCH STUDENTŮ A OBČANSKÉHO FÓRA!

chází na koleje, kde na B klubu organizuje psaní na strojích (s Měďošem a Bobem). Tisknou pro nás počítače ve škole i na kolejích + katedry ASŘ, Anorganická a Organická). Lepí se první prohlášení proti násilí, zakládáme archiv - první den asi 70 věcí. Přednáška náměstka je hrozná, demoralizuje, totéž od Doležala (katedra ML). Odpoledne setkání páťáků - diskuze o 7 bodech. Přišla Černá a Pytela. Oba nás podporují. Pátáci se dohodnou na dvou bodech.

Dostáváme informaci o průběhu schůze organizace KSČ na škole. Diskutovali tam o postoji k naší stávce. Studenti - členové KSČ, hlasovali pro naše požadavky, byli ale přehlasováni ostatními členy - učiteli, zaměstnanci. (Bylo to v úterý nebo ve středu). V projevech se vyznamenal zejména pplk. Tichý z VK. Chtěl s námi pořádně zatočit. Prohlášení přinesla ve středu s. Růžičková (katedra ML) a vysvětlovala důvody, proč s námi nesouhlasí - „z hlediska marxismu-leninismu nekonáte správně . . .“ apod. Pak si to svoje prohlášení vyvěsili na svoji nástěnku. Jen co se situace změnila, hned vydali nové prohlášení, ve kterém nás najednou podporovali. Staré strhli z nástěnky a dali tam nové. Typické! Máme strach, aby školu nevybrali fízlové. Kolem školy jezdí esembácký auta a příslušníci si opisují značky našich aut. Později také máme zjištěné značky aut, ve kterých jezdí příslušníci StB. Plakátovací oddělení je ve formě plakátu sdělující veřejnosti. Také nám odposlouchávají telefon. Prohlášení Několik vět, které jsme dovezli z Prahy, raději ničíme. Večer jdeme na koleje, kde se ukrývá archiv, ani my nevíme, kde je. Na B klubu je plno strojů, Ondra s Lěďošem to zorganizovali perfektně. Píše se jedno prohlášení za druhým. V prvních dnech se hlavně množily prohlášení proti násilí, našich 7 bodů, prohlášení k dělníkům a rolníkům, prohlášení kardinála Tomáška, stav v ČSSR od prognostika Miloše Zemana, různá prohlášení OF, varování před provokacemi ze strany StB a KSČ, svědectví ze 17. 11., zprávy o situaci v ČST. Vše uloženo v archivu. (Také výzvu ke generální stávce). Video: první videokazeta se záznamem zásahu byla dovezena

ve středu a večer se pouštěla na kolejích, ve čtvrtek se kazeta kopírovala na střední elektrotechnické škole v Pardubicích, domluvil to a s Jirkou Pavlíkem kopíroval Martin Kopačka, II. ročník. Vedení školy o tom nevědělo, byli zamčení v kabinetu. Ve čtvrtek se kazeta měla promítat před školou, ovšem rektor to zakázal. (Podle slov člena SV se našel na pražské studenty, kteří nám pomáhali a měli hodně radikální požadavky). V pátek se videokazeta pouštěla z výkladu strany lidové. U nás se v posluchárně H2 začaly kopírovat kazety (lidi nám půjčili 8 videí). V pátek asi 10 kazet.

Na SV přišel rektor, předseda ZO KSČ Kořínek a přivezl si s sebou předsedu OV KSČ Kubínka. Ten SV sdělil, že účast studentů na demonstracích je naší chybou a že se nám to nemusí vyplatit. Mají prý zjištěné, jaké živly tam chodí, a že se určitě něco stane. „Jakmile praskne první okenní tabulka, mám nachystaných dost důrazných prostředků, které okamžitě použijeme, a máme si být jistí, že okenní tabulka praskne. Tu může vybit každý provokatér.“ Potom si s každým potřásl rukou a s úsměvem odešel. Došlo ke sporu mezi rektorem a studentem z Prahy, rektor obvinil pražské studenty z podněcování nálad mezi našimi studenty a z toho, že nám vnucují názory, se kterými většina z nás nesouhlasí. Mají si prý své názory nechat do Prahy a nezatahovat do nich naše studenty. Velmi rozčilen poté odešel. (K žvlům - na pondělní generální stávku šlo celé vedení školy).

Jednání zástupců stávkových výborů Min. školství ČSR Štířín 23. 11. 1989

Za naši školu se jednání ve Štíříně zúčastnili: rektor s. Machač, předseda ČS SSM s. Rosa, student - člen SV Marek Toufar. Za MŠ se jednání zúčastnil nám. s. Synkové (omluvena - zasedání vlády) s. Šulista. Po příjezdu do Štířína se oddělili studenti od rektorů a každá skupina se chystala na jednání. Studenti se vzájemně seznamovali se situací a probírali další postup, potom byli obviněni ze zdržování a neúcty k ministerstvu a vyzváni k okamžitému zahájení. Diskuzi zahájil s. Šulista a vypadlo to, že ji mímí i ukončit. Jeho trapný monolog přerušil zástupce DAMU (aktivně vystupující v počátcích stávky - P. Langer) s tím, že má dojem, že pan náměstek a s ním celé ministerstvo nemají ani představu o tom, co se děje. (Vzrušení v sále - zejména mezi rektory). Poté přečetl našich 7 požadavků a řekl, že čas běží a proto žádá, aby se přítomní zdrželi nic neříkajících výstupů. Poté začali vystupovat rektori i studenti a diskuse začala být velmi rozvleklá. Studenti neměli vyjasněné situace na svých školách vzhledem k 7 požadavkům (někde je ještě neschválili), rektori zase neměli vyjasněný vztah k stávkujícím studentům (rektori některých pražských VŠ - DAMU, FAMU, AMU a jiných studenty podporovali). Poté si vzal slovo opět s. Šulista a začal vyprávět o nákladech a problémech s tištěním skript. Zástupce DAMU podpořen svým rektorem a studenty jej přerušil a oznámil mu, že další jednání nemá smysl. Dohodl se akorát termín další schůzky. Rektor naší školy byl s průběhem jednání ze strany studentů (nejednotnost, nepřipravenost) nespokojen a další schůzky se již nezúčastnil.

Studenty před jednáním doslova vyburcoval zástupce DAMU, který v postavení studentů vůči zbytku společnosti (hlavně StB, VB, členům KSČ) charakterizoval jako válečný stav a odmítl jakékoliv přátelské domluvy s těmito lidmi. Základem naší stávky totiž je tyto lidi zbavit moci, a ne se s nimi domluvat. Tento student DAMU svými radikálními názory udržel stávku v počátečním období a v době, kdy se začalo mluvit o vůdcích stávky, se raději stáhl do pozadí. (Nedělal to pro popularitu).

PÁTEK 24. 11. 1989

8:00 Posluchárna H2 - projekce videa, množení videozáznamu po celý den, každý, kdo si přinesl prázdnou videokazetu, dostal záznam. Pracují všechny sekce.

[VŘ] 10:00 Chrudim - situace nepřívětivá, studenti z Prahy nám tam vytvořili neúnosné pozice. Odpoledne přijeli z Prahy s tím, že se

chystají přejít do ilegality (stáv. výbory). Po škole se toulá hodně podezřelých lidí, jsou přijata bezpečnostní opatření, služby u vchodů školy a kolejí, vstup jen s kolejkou nebo nechat OP.

[MT] Celý den se po městě rozšiřují letáky s výzvou ke stávce. Byly uchovány materiály z archivu, čeká se provokace před divadlem, proto tam jde větší množství studentů, kteří organizují průjezdnost silnice.

19:00 Shromáždění u divadla, čtou se různá prohlášení, atmosféra výborná, lidé jsou ukáznění, nechali mluvit každého.

20:00 Mám pro vás zprávu, řekl moderátor (herec V. Čech), poté se na tribuně ozvaly vzrušené hlasy „ať to přečte Galatíková“, jmenovaná vystoupila a řekla: „Miloš Jakeš a celé předsednictvo dali své funkce k dispozici“. Nakonec se zpívala hymna a lidé se v klidu rozešli.

13:00 ZV ROH přijalo rezoluci, že jde s námi do stávky.

Tiskovka - shánění papírů, soukromníci půjčují psací stroje, dávají papíry, kopíráky apod.

Zadrželi 3 holky při vylepování plakátů. Na otázku, jaký je účel zadrženi, jim řekli, ať si vyberou samy.

Vážení spoluobčané!

Dnes jsme dosáhli významného úspěchu, byl splněn jeden z našich požadavků - odstoupilo předsednictvo ÚV KSĚ. Je třeba si však uvědomit, že se jedná o díle úspěch, který naši společnost nezminí.

Obracíme se proto na Vás, dělníky, rolníky, prostě všechny, neustávejme v našem spravedlivém boji o lepší zítřek. Zmína vedoucích představitelů KSĚ nezaručuje změnu politiky vlády. Je třeba dosáhnout pluralitní vlády - vyloučit z ústavy čl. 10 o vedoucím postavení KSĚ v naší společnosti. Nechceme tím říci, že by KSĚ, pokud bude mít podporu lidu, nemohla být onou vedoucí silou. Každá strana si však musí své postavení zasloužit, KSĚ, stejně jako každá jiná.

Pokračujte proto společně s námi ve spravedlivém boji!

Pardubice 24. 11. 1939

Studenti VŠCHT

DĚKUJEME !
ALE POŽADAVKŮ
JE STÁLE 7 !

[JJ] Archiv se rozrůstá, přišli ze SV, abychom ho založili! Agitujeme za generální stávku. Chodí za námi spousta lidí, vysvětlujeme, že stávka může mít pouze demonstrační charakter (nepřetržitě provoz). Chodí nám první souhlasná vyjádření podniků, podporují nás a zúčastní se generální stávky. (První přicházejí ze Semtína, kde pracují lidé ze školy Jéza, Petr Šejbar). Přes noc jsou naše plakáty většinou strhané. Zadrželi tři holky při vylepování plakátů. Na kat. anorg. nám odmítli množit Několik vět - není to zatím oficiální dokument.

Večer odstupuje Jakeš - sledujem to na B klubu - vítězství, euforie.

Vysílali Sondy se záznamem ze čtvrtka ze školy. Bambuláče ani Falca tam nedali.

SOBOTA 25. 11. 1989

8:00 Na škole je schůze včelařů, pokračuje se v bezpečnostních opatřeních, aby se na školu nedostali i nevčelaři /StB/. Je služba u vchodu a jednotlivá patra jsou zatarasena a hlídána, aby měli včelaři přístup jen do H2.

[VŘ] Ve městě se objevují první provokační letáky, jsou vyslány hlídky, které je opatřují nápisem „provokace“.

15:00 V H2 má přednášku člen Charty 77 na téma co je to Charta (p. Stibicová?). Pokračuje činnost v sekcích, intenzivně, ale s malým počtem lidí, jejichž počet se blíží ke kritické dolní hranici. Tento den lze označit za kritický. Nedostatek materiálu. Ráno - schůze s vedením školy.

16:00 Shromáždění u divadla - informace o situaci v podnicích.

Prohlášení ZO KSČ VŠCHT Pardubice.

[JJ] Ráno mě Eiffel v 5.30 budí, do ÚV KSČ je navržený Štěpán, nikdo vlastně neodstoupil. Strach. U zastávky trolejbusu u kolejí jezdějí esembáci. Rozprcháváme se jak ve filmu. Ve škole je nás pár. S Jobem děláme pro OF seznam podniků, které se zúčastní generální stávky. Některé podniky svá prohlášení posílají na OF, některé nám. Je v tom zmatek. OF to není schopno zpracovat, tak požádali nás. (Do nynějšího sídla OF - byt u Besedy - se dostáváme na smluvený signál, hlídá tam T. Ševčík V. roč., tři byty jim předtím prý vybrali esembáci). Seznam podniků k tomuto dni - 269 vyjádření.

Cyklostyl a xerox je zavřené a zapečetěné, i když nám slíbili, že to budeme moci používat.

Při koncipování textů našich prohlášení vyvstávají potíže. Starší paní, která nám píše na stroji, tvrdí, že naše prohlášení jsou soudně napadnutelná. (Časem o ní začnou tvrdit, že byla u nás nasazená StB). SV chce mít jistotu, a tak se obrací na právníka. Dostává se k němu Bambuláč na šifrovaný plánec (právník se bojí říci do telefonu jméno a adresu). Právník mu řekne, že je jedno, co napíšeme, protože kdybychom prohráli, stejně nás všechny zavrou.

PROHLÁŠENÍ 25. 11. 1989

Všeobecným nadšením jsme dne 24. 11. 1989 uvítali zprávu o tom, že členové předsednictva ÚV KSČ dali k dispozici své funkce, aby mohlo být zvoleno nové vedení strany. S napětím jsme očekávali na ranní zprávy. Avšak jaké bylo naše rozčarování, když jsme se dozvěděli nové složení předsednictva. Ptáme se, jak je možné, že v předsednictvu setrval například Miroslav Štípán, člověk, který patří nese plnou zodpovědnost za brutální zásah proti pokojné demonstraci v pátek 17. 11. 1989. Vedle studentů mu neprojevili důvěru ani dělníci, jak jsme se přesvědčili při jeho vystoupení dne 24. 11. 1989. Ale nejde jen o M. Štípána, ale i o některé další členy předsednictva ÚV KSČ.

Podle nás nejde o změny skutečné, ale předstírané, které by měly vést k záměrnému zastavení našeho hnutí. Když změny, tak tedy důsledné a v první řadě poctivé. S tímto postupem nemůžeme souhlasit, a proto pokračujeme v protestní studentské stávce, protože nebyly splněny naše zásadní požadavky.

Doufáme, že nezastáváme tento názor sami.

STUDENTI VŠCHT PARDUBICE

NEDELE 26. 11. 1989

[VŘ] 9:00 Práce jednotlivých sekcí začala po deváté, aby se lidi vyspali, neboť po sobotním nedostatku lidí byli všichni unaveni (služby, množení materiálů).

Další dopolední činnost se soustředila hlavně na propagační činnost, letáky, plakáty, jejich množení. Sbírá se materiál z kateder. Za pomoci kateder se vybavuje občerstvovací středisko. Vaříče, nádobí atd.

Ve městě se objevilo velké množství provokačních letáků, začala protiakce. Byly namnoženy nápisy „Provokace“, které byly lepeny na tyto letáky.

PŘED DIVADLO (V NEDELI 26.11. V 16⁰⁰HOD) S DIALOGEM NE PROVOKACÍ

16:00 Shromáždění před divadlem, kterého se zúčastnil velký počet lidí (studenti v menšině), vystoupil kněz za katolickou mládež, lidé se drželi za ruce a zpívali „Jednou budem dál“. Dále informace o dění v Praze, čtení petic různých podniků na podporu studentů a odhodláním vstoupit do stávky. Průjezdnost komunikace zajišťovali studenti. Dav byl velice ukázněný, když lidé nesouhlasili, obráti-

DIALOG DIALOG DIALOG

D - demokracie

I - iniciativa

A - argument

L - logika

O - ochota

G - gramotnost

li se zády k mluvčímu. Po zazpívání státní hymny se lidé v klidu rozešli.

Večer vyslal SV 15 lidí do Chrudimi, aby zabezpečili organizaci pondělní stávky. (Zůstali tam přes noc - spojení auty, Pavel Janál).

[LL] Agitujeme na zítřejší generální stávku. Je nás strašně málo.

Od soboty přemýšlíme s Bambuláčem, jak zlepšit informovanost a zároveň si zjednodušit práci. První představy jsou takové, že bychom vydávali jakési noviny, ve kterých by byly články z objektivně piščího denního tisku (MF, SS, LD), naše prohlášení, prohlášení OF ...

Prohlášení.

Všem občanům Pardubic a naší republiky.

Jsme v posledních dnech napadáni od některých občanů, že nevíme, co chceme, a vyzýváme ke stávce. My chceme to, co všichni pracující v našem státě, a to spravedlivé uspořádání tak, aby bylo spravedlivé pro všechny občany bez rozdílu politické příslušnosti.

My vyzýváme ke stávce ne takové, jaké jsou v Polsku, nechceme, aby se naše republika dostala do takového stavu, jako tam. Prohlašujeme, že chceme pracovat jako ostatní.

Stávka, ve které vyzýváme, je stávka protestní. Jsme přesvědčeni, že 2 hodiny stávky nemohou naše hospodářství ohrozit. Pracující našeho státu jsou schopni a ochotni tuto ztrátu mnohokrát nahradit, však to již na pracovištích delší dobu dělají.

Ve škole nás učili, že stávka je jediná mírová zbraň nespokojeného lidu.

My jiné zbraně nemáme.

Studenti VŠCHT

Prohlášení studentů VŠCHT Pardubice
26. 11. 1989

My, studenti Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, prohlašujeme, že naše stávka slouží k dosažení demokracie ve společnosti a nemá za cíl konfrontaci fyzické síly. Taktéž se plně distancujeme od křiklounů, kteří chtějí hnutí Občanského fóra zneužít k prezentování osobních a často extrémních požadavků.

Jsme proti provokatérům a konkrétně nás dnes rozhořčilo jednání několika anonymních jednotlivců na sídlišti Dubina, kteří přestíkávali spreji naše prohlášení, která jsou vyvíšena za sklem výloh. To se snad bojí našich názorů a stanovisk. Takhle si demokracii nepředstavujeme.

V současně situaci všichni studenti očekávají závěry z jednání celostátního koordinovaného stávkového výboru vysokých škol, které probíhá od 12 hodin v Praze za účasti zástupců stávkových výborů vysokých škol z celé Československé socialistické republiky. Toto setkání má za cíl zvážit dosažitelnost našich požadavků. Na základě závěru z tohoto jednání bude rozhodnuto, zda a jakým způsobem bude pokračovat stávka studentů. Forma vyjádření generální stávky na Vysoké škole chemicko-technologické v Pardubicích bude takováto: studenti spolu s pedagogy a zaměstnanci školy vyjdou do ulic města Pardubice se státní vlajkou.

Na závěr chceme poděkovat všem těm, kteří nás v minulých i těchto dnech pošli z ostatních škol, podniků a institucí podpořit v našem úsilí o obnovu spravedlivé, demokraticky fungující společnosti. Podporu nám vyjadřují nejen podniky a instituce, ale i jednotliví občané Pardubic a širokého okolí. Děkujeme všem těm, kteří přispěli do našeho stávkového fondu a tak dali plně naše souhlas s požadavky studentů na novou, spravedlivou a demokratickou společnost.

V Pardubicích dne 26. 11. 1989 v 15.35 hodin

PONDĚLÍ 27. 11. 1989

[VŘ] 8:00 Učebna H1 - schůze za účasti rektora, prorektorů a učitelů. Velké pobouření z projevu Malého na Letenské pláni, použití rozmnožovacích přístrojů povoleno s podmínkou schválení textu kvestorem. Cyklostyl k dispozici, xerox ne - je drahý. Jednání s kvestorem Benešem - na veškeré tisknuté materiály potřebujeme žádanky s podpisem kvestora, že to vše četl.

11:00 Příprava transparentů, začíná se organizovat odchod na manifestaci. Stávky se zúčastnila celá škola včetně zaměstnanců.

12:00 V prostoru před divadlem a v přilehlých ulicích se shromáždily desetitisíce lidí. Byly čteny petice podniků s nepřetržitým provozem, které se nemohly stávky zúčastnit, přítomni byli i studenti ze středních škol a odborných učilišť. Manifestace měla kultivovaný průběh. Přesně ve 13:00 se začali účastníci rozcházet do škol a na pracoviště. Odpoledne probíhala tlumená činnost v sekcích, vládla

atmosféra vyčkávání. (Neplatí pro sekce Tisk - evidence a Styk se závodem)

[JL] Opět přijeli lidi. Na generální stávku nejdu, doděláváme s Pavlem Sokolem nový seznam vyjádření podniků a organizací pro OF. Na OF odpoledne s Jobem debatujeme s místními členy OF o Letné. Shodneme se na tom, že to Malý poněkud přehnal.

Ovšem náš SV okamžitě zplodil zprávu, že nesouhlasíme s vystoupením Malého atd., atd. Taktická chyba. Dostalo se to do Prahy, kde hned rozšířili, že studenti VŠCHT jdou proti OF... (Odpoledne si toto prohlášení nechá u nás na tisku množit kluk, který po lednových událostech v Praze na shromáždění k Vítěznému Únoru řekl za studenty, že souhlasíme se zákrokem pořádkových sil.)

Feta připravuje 0. číslo našich novin. Vystříhané články z novin nalepené na čtvrtce. Musí to předělat, protože první variantu nastříhal hrozně. Jde to namnožit na xerox do Kancelářských strojů. Asi 50 - 70 kopií.

S Bambuláčem, Jobákem a Eifelem začínáme pracovat na prvním čísle Studentského listu. Název volíme po velké debatě. Po deváté večer nás vrátný vyhazuje ze školy. Na tisk. střed. nás nechťejí pustit. Nakonec se tam dostaneme a smolíme SL č. 1 až do rána (ještě s Ondrou Poulem). V noci kreslí Libor Jošt III. roč. hlavičku pro Studentský list.

Jsem spolužákem Jana Opletala, jedním z organizátorů jeho pohřbu a ovšem i účastníkem studentských demonstrací roku 1939.

Proč, proti čemu a za co jsme tehdy demonstrovali. Byli jsme odchovanci Masarykovy republiky, byli jsme pro demokracii a proti diktatuře a totalitě. Byli jsme proti okupaci, byli jsme pro samostatné Československo.

Demonstrovali jsme v zoufalé situaci. Po Mnichovu a po paktu Stalina s Hitlerem jsme si dovolili zvednout hlas proti velmoci, jásající nad prvními válečnými úspěchy. Zůstali jsme sami a těžce jsme za svou odvalu pykali. Niktež šli ke zdi, mnozí do koncentráku a takřka všichni jsme ztratili šest let studia.

Padesát let jsem si myslel, že jsme niěhdo nedosáhli, že to byly marné oběti.

Dnes, po 17. listopadu 1989, si to nemyslím. Děkuji vám, že jste vystoupili ve jménu obdobných ideálů a proti obdobným zlům jako my před padesáti lety. Děkuji vám, že jste převzali tu dědičnou pochodň a zažehli čerstvý oheň v srdcích, která se v minulých padesáti letech mnohdy zdála jen vlašná a slabě doutnající či dokonce studená a zcela nehořlavá. Děkuji za ty z nás, kteří se dožili těchto slavných dnů, i za ty, kteří odešli během té dlouhé a strastiplné cesty mezi dvěma listopady.

Ing. MUDr. Josef Marhold, CSc.
Macanova 2416
530 02 Pardubice
tel.: (040) 51 14 80

ÚTERÝ 28. 11. 1989

[VŘ] Ráno začaly pracovat všechny sekce, oproti pondělí s menším počtem lidí. Mluví se o dalším pokračování stávkový s ohledem na nesplnění všech bodů.

13:00 Před občerstvením byl vyvěšen plakát, v němž se vyzývalo k přechodu na nový typ stávkový „zvýšená stávková pohotovost“, další informace tohoto letáku působily v tom smyslu, že stávka potrvá minimálně dva týdny. Tento leták musel být odstraněn, neboť způsobil mnoho protestů.

16:00 Shromáždění před divadlem, řídce zaplněný prostor. Byly zde opakovány informace známé z pondělí.

19:00 Druhý Urbánkův projev (nový gen. taj. KSČ) ve smyslu zachovat LM a ZO KSČ na pracovištích. Večer na kolejích byla taková nálada, že několik jedinců chce dát ve středu hlasovat, zda pokračovat ve stávce, nebo ne. S tím, že hlavní požadavek vyšetřování událostí 17. 11. byl splněn a že jsme v začarovaném kruhu požadavků. Že chceme stále vyšší požadavky, přestože jsme odhlasovali pouze týdenní stávku.

STUDENTI!

Z našich požadavků bylo zatím splněno velmi málo a proto vás vyzýváme abyste nepovolovali ve společném úsilí. Zejména apelujeme na Vás, kteří jste se ještě nezapojili, abyste se přidali s kusem své práce ke zdaru naší společné věci. Uvědomte si, že i Vy jste členy naší společnosti, a že nemůžete zůstat neteční ke všemu, co se okolo nás děje. Můžeme-li alespoň jednou v životě změnit běh událostí, nepromrháme tuto šanci!

22:00 Rosťa Pechál (člen SV) vyhláší v RSC (kolejní rozhlas), že zítra ráno bude hlasováno, zda budeme ve stávce pokračovat. Situace je velice kritická, neboť pro pokračování stávkový jsou většinou pouze ti lidé, kteří pro to už něco udělali. Těchto lidí je však menšina, tj. max. 200 lidí z 848 studentů VŠCHT Pardubice.

[JL] V šest ráno jdeme s Ondrou Poulem do Druposu na xerox rozmnožit Studentský list (SL) č. 1, děláme asi 120 kopií. (Domlouval V. Říha). SL má úspěch. Přijíždí Kvířas, Milan Zámotnej, ujímají se novin a jedou s Jobem do Prahy pro materiály. Kvířas kreslí novou hlavičku SL a dělá i celkovou grafickou úpravu. K novinám jde i Karel Bártík. S Bambuláčem omezujeme naše příspěvky a s Eifelem se věnujeme technické redakci - tj. tisku, shánění papíru a práci na Tisku - evidenci. Pro SL začíná psát články Boss, vtipy kreslí Ondra Poul (zn. Já), Libor Jošt (zn. Bobík). Fotky dodává Radan Duchoň IV. roč. K vydání je připraven SL č. 3 a 4. Začínáme mít potíže s nedostatkem papíru (hlavně A3). Vypracováváme nový seznam vyjádření podniků a organizací pro OF.

STŘEDA 29. 11. 1989

[VŘ] 8:00 Posluchárna H1 po dlouhé době opět zaplněna i těmi, kteří přijeli z domovů, aby se podívali, co se bude dít. Konečně se zde objevil větší počet pracovníků školy, z nichž někteří vystoupili. Jeden z nich (Jedlička) řekl, že má dva syny dvojčata, jeden vykonává ZVS, druhý stávkuje v Praze na VŠ. Přečetl nám dopis od syna z vojny a řekl, že se bojí, aby nedošlo k situaci, že jeho synové budou stát proti sobě v případě, že by byla armáda použita k potlačení studentů.

9:00 Byla stanovena služba, která měla za úkol nepřetržitě sledovat tisk, rozhlas, televizi. Neustává příliv peněz do stávkového fondu. Pracují všechny sekce, intenzivně pracuje styk se závody, doprava osobními auty půjčenými od soukromníků, z fondu se platí benzín. Ráno na H1 vystoupil prorektor Kolda. Podpořil studenty a svou stručnou řeč zakončil slovy, že si nemíní budovat lacinou popularitu.

16:00 Přijeli jsme s R. Uzlem do Chvaletické elektrárny, kde jednalo ROH. Dělníci zde měli situaci ve svých rukou. U vchodu školy jsme se potkali s ředitelem SPŠE Pce, který se chtěl poradit o založení OF pardubických učitelů. Jeho rozhodnutí jsme podpořili.

[JL] SL č. 2 množíme s Eifelem na Povodí Labe (100 kopií). Další stovka se namnoží v tiskárně Pce /Kvířas/. Odpoledne se v tiskárně udělá i 100 kopií SL č. 3. Katedra polygrafie v Doubravčích nabízí tisk SL na ofsetu. Spolupráce s p. Koberou ze školního tisk. střediska. Začínáme množit na školním cyklostylu. Ovšem po velkých průtazích. SV několikrát jednal s vedením školy ohledně školních rozmnožovacích zařízení. (V Praze na většině škol byla tato zařízení studentům poskytnuta - dobrovolně či nedobrovolně - již od samého začátku stávkový.) Vedení argumentovalo tím, že je to vše velmi drahé, použití cyklostylu, xeroxu a ofsetu (ten mělo k dispozici málo škol) bylo přislíbeno. (Velká jednání). Na školním tisk. střed. po jednání s vedením (rektor, prorektor, předseda ZO KSČ s. Kořínek, kvestor. . .) o ničem nevěděli, šli jsme za kvestorem, stejně. Byrokratický kolotoč se začal roztáčet. Kvestor podmiňoval povolení souhlasem rektora. Na každý materiál daný na množení musela být žádanka podepsaná kvestorem. Ten velmi často nebyl ve škole, všechno si musel přečíst. Když jsme tiskli materiál o nezákonném ozbrojování LM, hledali jsme u kvestora hodinu příslušný paragraf. Kvestor nám ovšem všechno schválil. Tyto věci jsme zařizovali s Eifelem a Bambuláčem a velmi nás to zdržovalo. Na začátku dalšího týdne jsme již schvalování ignorovali, také jsme již měli vlastní zásoby papíru a nebyli jsme závislí na školních zásobách. Po tom, co jsme obsluhovali cyklostyl sami, přirozeně jakékoliv schvalování odpadlo.

Lidi chodí a nabízejí počítače na množení - až nás tím otravují. Máme už dost vlastních prostředků.

Z PRAŽSKÝCH ZDÍ A VÝKLADŮ

Gorbačov: "Vláda, která zklamala lid, by měla odstoupit."

**STRANA chce komunismus
OBČANSKÉ FÓRUM chce civilizaci**

Brontosauři vymřeli, protože měli malé mozečky.

Předpověď počasí: "Nad lidem bude jasno, nad stranou se stahují mraky."

KONEČNĚ POCHOPILI =====

Dne 27. listopadu 1989 požádal M. Jakeš prezidenta ČSSR G. Husáka o uvolnění z funkce předsedy Rady obrany státu. Prezident ČSSR podle ústavního zákona o Radě obrany státu jeho žádosti vyhověl dne 28.11.1989.

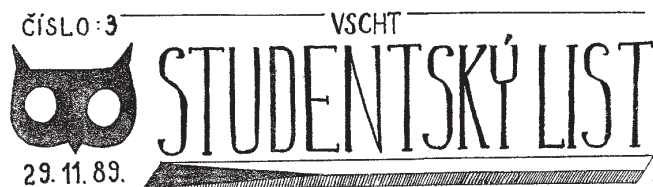
Předseda FS ČSSR A. Indra oznámil včera generálnímu tajemníkovi ÚV KSČ a místopředsedovi ÚV NF ČSSR K. Urbánkovi, že žádá o uvolnění z funkce předsedy FS ČSSR a člena jeho předsednictva.

ČTVRTEK 30. 11. 1989

[VŘ] Ráno SV za spolupráce s O. Pytelou sepisuje požadavky k vedení školy. Zrušení ZO KSČ na škole. Studenti zastoupeni v řídicích strukturách s hlasem rozhodujícím. Rosa, Šikl, Duba zařídili založení konta stávkového fondu /115 tis. /. Ohlášené besedy se zástupci VUML a OS SNB se neuskutečnily. Začíná se naplno řetěz lidských rukou - spojení Pardubice - Hradec Králové. Plakátovací středisko pracuje na vysoké výtvarné úrovni.

15:30 Beseda se zástupci OF a vedením školy, bude jednat rektor s SV.

Ráno množíme na Povodí Labe s Eifelem Chartu 77, o namnožení SL č. 3 si už netroufáme říct. Připravujeme pro **[JL]** tisk na ofsetu v Doubravických SL č. 3, 4. Odpoledne máme vytištěno 1050 kusů od každého čísla. Marně sháníme papíry A3. Naposledy děláme pro OF seznam vyjádření podniků. Večer připravujeme SL č. 5.

Požadavky studentů k personálním, organizačním a studijním změnám na škole.

1. Jazyky - povinná angličtina druhý jazyk volitelný (Fr, Ruš, Njm.) minimálně 3 hodiny týdně ve všech ročních úrovních zákonem předepsaným po každém ročníku zkouškou.
2. Úprava výuky na vojenské katedře - vojenská katedra v trvání jednoho roku a šest měsíců základní vojenské služby pro absolventy VK VŠ.
3. Tajná volba funkcionářů - studenti v poměru k zaměstnancům 1:1.
4. Volný přístup k tiskovým materiálům, možnost distribuce přímo na VŠ v souladu s potřebami a zájmy studentů.
5. Vydávat skripta na fakultě v souladu s aktuální potřebou.
6. Vytvoření nezávislých studentských svazů (rovnost se SSM, poskytnutí peněz, místností, prostoru pro seberealizaci).
7. Podnikatelská činnost (v souladu s povolením NV) získání finanč. prostřed.
8. Předměty - vypustit MDH, VK upravit výuku MF a PEK - obohatit o nejmodernější poznatky o světě, moderní proudy.
- návrh na výuku nových předmětů: psychologie sociologie mod. pojetí
9. Nový školský systém zkoušek:
10. Půjčka od státu 30 000 Kčs podle výsledků odepisovat

1. opravný termín 200 Kčs, 2. termín 500 Kčs

11. Zkoušky možno skládat v průběhu semestru a nejzažší termín ukončení zkoušek udat. - provírka studentů asistenty před jejich zkoušením doc. a prof. a podle toho domluva na termín zkoušky.
12. Paralelní přednášky více kantorů jednoho předmětu, studenti si mohou vybrat.
13. Nepovinné přednášky, nepovinná cvičení, možnost konzultací, max. 10 studentů v kruhu a důraz na intenzitu výuky.
14. Možnost odborných stáží i v zahraničí pro všechny studenty podle výsledků (studijních)
15. Možnost studentů vyjadřovat se k učebnímu plánu.
16. Zastoupení studentů v organizačních strukturách školy s hlasem rozhodujícím, s možností hodnocení pedagogické práce učitelů.
17. Zrušení organizační struktury politických stran na pracovištích.
18. Požadavek odbornosti a morálních kvalit pedagogů, napravit následky normalizace.
19. Zrušit povinné praxe a aktivity.
20. Samostatný přístup studentů k rozmnžovací technice.
21. Navrácení statutu "akademické půdy" VŠ a kolejiím.
22. Běžná možnost paralelního studia na jiných VŠ. Zvyšování kvalifikace v jednotlivých předmětech.

30. 11. 1989 Studenti VŠCHT Pardubice

Spadla klec

Urbánek chce velice,
udržet si milice,
udržet si paláce,
a nešdit do práše.

Ten soudruh se ale ylí,
strana nemá tolik síly,
ztratila si důvěru,
zvyšováním . věru.

- eť je jiná d ba h ši,
Rudé právo končí v koši,
připraví se volby nové,
ne však v duchu Stalinově.

P.M.
30. 11. 1989 - Holice

PÁTEK 1. 12. 1989

[VŘ] H2 beseda s pracovníky OV KSČ - s. Kučera (tajemník)

Sekce pracují opět s omezeným počtem lidí, mnoho jich jelo domů. Na H32 pracuje centrum pro organizaci řetězu lidských rukou. Mapy silnice Pardubice - Hradec Králové dodal architekt.

U lidovců se naposledy promítalo video.

[JL] Tiskne se SL. č. 5 - asi 1000 výtisků. Začínáme připravovat SL č. 6. Tiskneme také plakát Komárek + OF - předloha získaná z Prahy - 1000 kusů. Vystává nutnost koordinace při tisknutí. Kromě nás si dává na tisk věci SV. Vedoucí tiskařského střediska ve škole je namíchlej. Právem! Třikrát musel připravovat kovolisty na ofset. Pomalu se učíme dělat předlohy na kovolist. Vedoucí tiskařského střediska nám je ještě pomáhá upravovat. Dobře se s ním spolupracuje. Sháníme si vlastní blány a barvu do cyklostylu.

SOBOTA 2. 12. 1989

[VŘ] Organizuje se řetěz lidských rukou. Funguje tiskové středisko - další číslo Studentského listu. Domů odjela spousta lidí, těžko se zajišťují služby. Čeká se na jmenování vlády a na to, zdali bude stávka ukončena. Sekce pro styk s okolím nemá lidí - koná se spousta různých mítinků ve městě i na vesnici. Z tohoto důvodu není ve škole většina lidí ze SV. V divadle probíhají besedy s odborníky vždy od 19:30 hod. Potravinami nás podpořila nádražní restaurace: plnou várnici řízků. Stále přicházejí peníze do stávkového fondu 150.000,- Kčs).

[JL] Je nás strašně málo. Večer jsou po Pardubicích vylepeny provokační plakáty podepsané: 35 svazáků FV SSM PF Hradec Králové.

KDO JSOU?

V posledních dnech se stále častěji objevují letáky a vyhlášení podepsané jako "NEZÁVISLÉ DĚLNICKÉ HNUTÍ", "INFORMOVANÍ OBĚANÉ" èi úplni bez podpisu. Nebudeme mluvit o jejich obsahu. Mluvme o jejich autorech.

Jestliže jejich výskyt je doprovázen proudem červeného spraye, a ten poidilává práci všem, rozhodli jsme se s našimi anonymními "přáteli" spojit. V osobním autě jsme objížďeli Pardubice a toužili po setkání s nimi.

Pøedešli nás. Dva naše kamarády pozvali k sobě do bílého žiguli s karlovarskou poznávací značkou, představili se jako "Bezpečnost", což ovšem nelze nijak doložit, a kamarádsky si s našimi kamarády popovídali. Poté je pustili.

Jelikož jsme viděli, v èem se pohybují, netrvalo dlouho a objevili jsme je u nádraží ÈSD. Jejich bílý vůz stál na místě vyhrazeném pro vozy VB a TAXI. Potom nás však zaregistrovali, a tak ve chvíli, kdy jsme šli vstøíc dialogu, naskákali do auta a zmizeli neznámo kam.

Proto slyšte naši výzvu:

Ozve se, ukaže se, pøijíte s námi vést dialog.

Výmìna zkušeností vítána! Pøece se nedemè honit v noci po našem ke svobodì míøicím místì.

Nápisy jako - Studenti, hrajete druhé housle, Nechceme emoce apod. Večer mluvím s kámošem z pedáku v HK a vyjasňujeme si situaci. Na pedáku je strašný krut! Na škole existují dvě vedení. Fakultní výbor SSM, kde jsou zalezlí svazáci (údajně podporovaní vedením školy, které bylo proti studentům ještě daleko více, než to naše) a Stávkový výbor. Celá škola je rozdělena na dvě poloviny, které jdou tvrdě proti sobě. Dokonce si navzájem strhávají vlastní plakáty.

NEDELE 3. 12. 1989

10:00 Přivezli z Lesanky oběd 150 kusů (zabíjačka).

8:00 Sraz účastníků řetězu lidských rukou před hotelem Labe, odvoz účastníků až do 10:00 hod.

Informovala se ČTK. Řetěz se nespojil. Akce se zúčastnilo asi 8.000 lidí.

Podají si ruku dávní rivalové?

V neděli 3.12.89 se mezi desátou a jedenáctou hodinou dopolední spojí řetěz lidských rukou mezi Hradcem Králové a Pardubicemi. Všichni, kteří se chcete této akce účastnit, hlase se na VŠCHT v Pardubicích - telefon 513 221 od 8 do 20 hodin a v době od 20 do 8 hod. na čísle 43 600. Sraz pardubických účastníků je v neděli v 8 hod. na parkovišti před INTERHOTelem LABE.

OF požaduje jednoho studenta na besedu do Křižovic okr. Havlíčkův Brod (beseda s rolníky, kteří vyjádřili svůj nesouhlas s tím, jak jednal sjezd JZD).

[VŘ] Odpoledne funguje tiskařské středisko. Plakátovací středisko: plakáty k nové vládě. Nové požadavky OF - do pondělí nová vláda a odstoupení prezidenta. Výstup Mejstříka v TV: stávková pohotovost, nejedná se o normální výuku.

Situace mezi studenty: ti, kteří se nezapojili do naší činnosti, vytrvale požadují výuku a argumentují tím, že se stávka nemůže prodlužovat donekonečna.

Zasedání SV s vedením školy. Informace z celostátního koordináčního stávkového výboru - výuka ne, konzultace na kolejích.

Ráno je řetěz lidských rukou. Od 8. 00 hod stojíme s Bambuláčem, Karlem Bártíkem a Eifelem na silnici. Je strašná zima, ještě že máme láhev rumu. Popojíždíme autobusy na místa spojení. Zmatek. Na několika místech občerstvovací stanice - čaj, rum, žitná. Lidé se nakonec od města k městu nespojí - spojení asi Hrobice - Opatovický rybník. Odpoledne posloucháme složení nové vlády. Ve škole do-
děláváme SL č. 6.

PONDĚLÍ 4. 12. 1989

[VŘ] 7:30 Posluchárna H1 není zcela zaplněna, jednání se SV, vystoupili učitelé Meloun, Kotyk, Kalousová ve smyslu podpory stávky s tím, že pomůžou při dohánění látky. Vystoupili zástupci OF, divadla - je nutno pokračovat. SV vyzval všechny pasivní, aby se zapo-

jili, když ne do stávkového hnutí, tak do brigád pro město a v podnicích. (Organizoval je Mára Ščerba - II. ročník.)

9:15 Schůze rozpuštěna, začíná se opět s elánem pracovat v sekcích. Styk se závody: lidé chodí opět do podniků přesvědčit dělníky o správnosti další stávky.

11:00 VÚOS - přesvědčovací akce. Lidé chápou, že vláda není OK. Sekce styku se závody neustále v akci. Odpoledne jmenována vláda CSR v čele s Pitrou.

19:00 Stranická schůze VŠCHT, vládne velká názorová nejednota, která zapříčinila, že se ze schůze stala fraška. Poslancem na okresní konferenci KSČ se stal s. Machač velmi těsným poměrem hlasů před s. Caklem, přesto, že s. Machač tuto funkci odmítl. Mladší členové KSČ hlasovali většinou pro Cakla. Přesto, že velká část členů je pro zrušení KSČ, nebylo na schůzi o tomto hlasováno.

.....
[JL] SL č. 6 - dvoustránkový, náklad 1500 kusů. Poslední číslo, které schvaloval kvestor, i když ho ani nečetl. Připravuje se SL č. 7. Od pátku dostáváme noviny z let 68-69, vybrané články množíme. Na H37 dostáváme cyklostyl (školní), tiskneme už co chceme bez jakékoliv cenzury. Cyklostyl obsluhuje Ondra, který se na něm naučil dělat. Každý je zvědavý, nahnula se k nám strašná spousta lidí - zmatek.

Začínáme shánět papíry A4 na cyklostyl - s Pavlem Janálem. Nejsou k sehnání. Na demonstraci před divadlem vystoupil Jiří Gruša.

PERLIČKY

- Z dějin: Neomezená moc a na jedinou nic moc.
- Lidí je třeba hodnotit i podle toho, co neudělali.
- Častým důvodem k veselí je nedocenění vážnosti situace !!!
- Nezapomeňte, že iglís bude pro naše děti minulost !!!

ÚTERÝ 5. 12. 1989

9:00 Přednáška o struktuře západních vysokých škol - Meloun, Svojanovský.

Večer pásmo Východočeských divadel - 200 lístků SV.

Sekce pro styk s okolím se věnuje odřízlým místům, malé vesničky.

[VŘ] Celkově, pokud jde o počet lidí, lze konstatovat, že opět pracuje max. 100 lidí.

Kritický začíná být zdravotní stav SV.

Večer schůze OF v Grandu, naši zástupci Kamil Šťastný a Rošťa Pechál. Na SV přicházejí lidé, kteří vypovídají o svých zkušenostech s StB (Fídlar), popř. o průběhu událostí v r. 1968.

Rozhovor s Fídlarem dělá R. Suk, rozhovor se týkal praktik StB na pardubickém okrese. V březnu přišel na koleje kluk, že je z OF z Prahy a kazeta mu byla zapůjčena. Z místního OF jsme se pak dozvěděli, že to byl člen StB, místnímu OF měsíc jako spojka mezi Prahou a Pardubicemi odevzdával materiály místo v Praze na StB. Kazetu jsme samozřejmě už neviděli.

.....
[JL] Tiskne se SL č. 7 - náklad asi 1500 kusů. Připravuje se SL č. 8. Ze školy chodíme pravidelně okolo deváté večer. Jeden kluk z Prahy navrhuje, aby SL vycházel jako oficiální list.

Burák sehnal v Hradci Králové 20 000 kusů papíru A3 - používáme na SL.

Občanské fórum bylo vládou uznáno za rovnoprávného partnera při vedení celospolečenského dialogu.

POZOR!
Odstraňování plakátů a prohlášení Občanského fóra je sabotáží tohoto dialogu.

STŘEDA 6. 12. 1989

[VŘ] 9:00 H1 - beseda s psychologem o duševní hygieně: Mrkvička, Šimek.

13:00 Beseda s hokejisty Tesly a s plk. Husákem (obhajoval svůj postoj k událostem r. 1968 - alespoň neotočil jako jiní, také poznamenal, že se na studenty nebude zlobit, že stávkují, i když má na naše počínání svůj názor. Další materiály v souvislosti s plk. Husákem v archivu č. 1087, 987).

15:00 Jednání OF a zaměstnanců školy. Na schůzi OF zvoleno předsednictvo OF tajným hlasováním.

Sekce pro styk rozšířila své působení po celém Vč. kraji.

.....
[JL] Vychází SL č. 8. Náklad asi 2000 kusů. Dále tiskneme plakát Komárek + svobodné volby - 500 kusů. Porouchal se tiskařský stroj. V psaní na cyklostylu jsou zmatky. Holky přišou, co jim kdo řekne. Plýtvání papírem. Chodí k nám plno lidí a otravují. Dveře máme polepené zákazy vstupu, ale nepomáhá to.

Burák dovezl papíry A4 z Ospapu Hradec Králové - vyfoukl ho tiskárnám před nosem.

Čs. jaro ~ Čs. podzim.
Květy Pražského jara - 1968
dozrávají
v plody Pražského - 1989
podzimu

ČTVRTEK 7. 12. 1989

9:00 Beseda o životním prostředí Bayer, Šmejkal, Sákra, Jeník.

10:00 Porada SV, jedná se o volbě nového rektora, v případě, že to Machač položí.

11:30 SV navštívil ideologický tajemník OV KSČ, jeho otázka zněla „Co máme udělat pro mládež na Pardubicku?“ Zapsal [VŘ] si požadavky s tím, že je bude prezentovat na okresní konferenci KSČ.

Jošt a Šíkl ve vysílání hradeckého rozhlasu.

Sekce pracují normálně - opět ubývají lidi.

19:30 Koleje: komponovaný pořad o J. Lennonovi.

20:00 Tyršovy sady setkání u příležitosti úmrtí J. Lennona, účast asi 200 lidí, zaznamenáno na video (J. Hajda-Pce).

Vychází SL č. 9 asi 2000 kusů. Opět zmatky s cyklostylem. Odpoledne přijeli studenti z hradecké medicíny. Líčí nám situaci v HK. VŠ se nedokážou domluvit na společném postupu, to se projevuje i na domluvě s námi. Sekce styku s okolím se domluvila s Hradečáky na hranicích působnosti - oni to samozřejmě nedodržovali, zbytečně projety benzín.

Připravuje se SL č. 10.

V Pardubicích

URČENO STÁVKOVÉMU VÍBORU

VŠ

I já se zúčastňuji a velmi fandím boji za spravedlnost, rovnoprávnost a odstranění totality v této naší krásné zemi.

Proto se také pravidelně zúčastňuji manifestací v Pardubicích před Vě divadlem, kde se pravidelně schází tisíce lidí, aby podpořili Vaše požadavky.

Ochtěl bych tímto poděkovat Vám studentům, že jsme mohli společně s Vaší pomocí dojít k dnešní politické situaci, která dává určité záruky pro lepší, upřímnější Československo. Studenti u nás, na VŠCHT v Pardubicích, jsou jedni z nejlepších bojovníků za Vaše i naše požadavky. Jsou výborní a většina z občanů našeho města je právem obdivuje za snahu, píli a odvahu, s jakou se připojili k naší poklidné revoluci.

Lid, letáky vylepovanými na různých místech ve městě, vždyčas informují o měnící se politické situaci. Studenti malují řadu krásných i vtipných plakátů, vydávají svůj časopis s názvem "STUDENTSKÝ LIST".

Zajímá mě, jestli i na jiných VŠ po celé ČSSR vydávají studenti svůj list, popřípadě s jakým obsahem. Proto Vás tímto prosím, jestliže list vydáváte, zašlete mi několik různých výtisků (3-4-5). Doufám, že mě omluvíte, jestliže se Vám bude zdát moje přání jako nevhodné.

PŘEJI VÁM I NÁM VŠEM, ABYCHOM VYDRŽELI A ZVÍTĚZILI !!!

Moje adresa : Líbor Doubek
RUBÁLKOVA 2466
PARDUBICE 530 02

PÁTEK 8. 12. 1989

[VR] 9:00 H1 - asi 50 lidí informováno SV o nových zprávách. Propagace řetězu okolo OV KSČ - organizace.

10:00 Členové SV hovoří na konzervatoři s poslancem Rabasem, který se staví za požadavky studentů. (Nedůvěra studentů konzervatoře i našich k jeho osobě.)

11:00 Sezení zástupců SV Šiška, šťastný s OF školy. Jedná se o přípravách podkladů pro změnu VŠ zákona (nikdo nenutil Machače ke složení funkce).

Odpoledne pracují sekce, nejvíce tisk a styk se závody, informace na vesnicích.

[UL] Vychází SL č. 10. Náklad asi 2000. Je v něm cenzurován znak ČSSR převzatý z novin z roku 1968. Celý náklad musel být upraven přemazáním upraveného znaku - lev s husí hlavou.

SOBOTA 9. 12. 1989

8:00 Řetěz lidských rukou vede okolo OV KSČ, kde se koná okresní konference KSČ. Akce se zúčastní i pedagogové naší školy. Snaha besedovat s příchozími delegáty, bohužel ani v jednom případě jsme neslyšeli odpověď.

(Bývalá budova OV KSČ slouží dnes jako Dům hudby /Sukova třída/)

[VR] Sekce pro styk s okolím jako jediná intenzivně pracuje (invaze do vesnic Vč kraje)

Plakátovací sekce pracuje, ale nemá vedení - neroznáší se plakáty.

Na kolejích nejsou žádní lidé, většina jich je opět doma.

Večer oznámíme složení nové vlády: 10 kom., 2 soc., 2 lid., 7 nestr.

NEDĚLE 10. 12. 1989

[VR] 9:00 Příchod na školu - málo lidí, pracuje pouze styk s okolím, občerstvení a tisk. Očekává se vyhlášení členů nové vlády.

14:00 Přímý přenos z Václaváku.

15:00 Tiskovka s předsedou vlády

18:00 Shromáždění před divadlem, střední množství lidí. Přečtena deklarace lidských práv, za školu vystoupil R. Šíkl, minuta ticha za oběti 40ti letého násilí, zpívali hosté z konzervatoře, nakonec lidé zazpívali hymnu a rozešli se.

Večer: čeká se na vyhlášení Mejistřika, zda ukončí stávkou.

[UL] SL č. 11 a první strana 12 je připravená k tisku.

PONDĚLÍ 11. 12. 1989

[JL] Vychází SL č. 11 - 2500 výtisků na školním ofsetu. SL č. 12 je připravený k tisku, v H1 shromáždění, řeší se otázka, zda budeme podporovat kandidaturu Václava Havla na úřad prezidenta ČSSR. Nakonec se shodneme na tom, že ano.

Z Prahy dostáváme první plakáty - Havel na hrad.

NÁS HLAS HAVLOVI

Telegram
Poslancům Federálního shromáždění, Praha

Studenti a Občanské fórum VŠCHT Pardubice podporují jednosměrně kandidaturu Václava Havla na funkci prezidenta republiky a žádají Vás, abyste všichni hlasovali pro jeho zvolení. Václav Havel je reprezentantem demokratizačního procesu, národního porozumění a je zárukou, že tento proces nebude znovu zmařen.

11. 12. 1989 Studenti a OF
VŠCHT Pardubice

ÚTERÝ 12. 12. 1989

Připravuje se SL č. 13. Vychází SL č. 12 - náklad asi 1700 kusů, pak se rozbil tisk. stroj.

Ráno si odnesli obraz Husáka, ležel stejně od začátku stávky pod lavicí.

Beseda s rektorem a vedením školy - nic moc.

[JL] S Eifelem, Šebákem, Bušem a Márou jedeme do Prahy pro nové materiály. Hlavně sháníme fotky a plakáty Havla, abychom mohli rozjet akci na jeho podporu jako kandidáta za prezidenta. Nejvíce plakátů dostáváme, samozřejmě, na pražské VŠCHT. Dále obcházíme žurnalistiku, FAMU - tam si mě i Eifela ještě pamatují z doby před třemi týdny, elektro fakultu a stavárnu. Tam obdivujeme perfektní výzdobu uvnitř školy, zejména nás zaujme obrovská nádoba na průkazky - nepotřebné. Ve výstavní síni Mánes je velké středisko, kde dostáváme materiály. Všichni se stavíme do front u okýnek dvakrát. Je tam také výstava provokačních plakátů a perfektní výstava fotografií ze 17. 11. V Pardubicích až do jedné ráno doděláváme SL č. 13. Na titulní straně je článek a velké foto Václava Havla - volební číslo.

(Na H2 běží video, na H36 mejdan, ti co zde zbyli, se rozptylují. Jobáka to strašně namíchlo).

MY, PODEPSANÍ NESTRANÍCI,
PROTESTUJEME PROTI TOMU,
ŽE DO NAŠICH ŘAD BYLI ZA-
ŘAZENI M.JAKEŠ A M.ŠTĚPÁN.
ŽÁDÁME, ABY BYLI Z NAŠICH
ŘAD VYLOUČENI A VRÁCENI
ZPĚT DO KSČ, KAM BYTOSTNĚ
A SVÝM CELOŽIVOTNÍM DÍLEM
PATŘÍ.

HLADÁ
FRONTA

12. 12. 89

STŘEDA 13. 12. 1989

Dotiskuje se SL č. 12 - 1500 výtisků a tiskne se SL č. 13. Fotka Václava Havla vyšla velmi pěkně.

Připravuje se SL č. 14.

[JL] Jedeme do tiskárny ve Staré Pace pro natisklé plakáty. Podle předloh z Prahy je namalovalo plakátovací oddělení, jejich vytištění a povolení tisku na Nár. výboru zařídil Eifel. S Girošem, Bušou a Eifelem, vyzvedáme plakáty a ve vesnicích na zpáteční cestě lepíme plakáty a agitujeme. (Plakáty byly dvojí - jednak OF podzim 89 - jaro 68, jednak srdce s OF uprostřed, od každého 1000 kusů).

Zastavujeme psaní návrhu ústavy podle OF na cyklostylové blány -

je toho strašně moc.

Inspirováni stavební fakultou (Praha) tvoříme s Bambuláčem, Ondrou, Eifelem a Božským bednu na průkazky. Umísťujeme ji ve vchodu školy a okamžitě do ní házeme červené kartičky SSM, SČSP apod. Do 14 dní byla bedna do tří čtvrtin plná. Průkazky SSM zbylí svazáci pak přes noc tajně vybrali.

HLAS DOBY

PORUČÍTE VĚTRU, DEŠTI,
DNES UŽ JENOM V BUKUREŠTI.

AŽ ŽIJE KSČ, ALE ZA SVOJE!!!

ČTVRTEK 14. 12. 1989

[JL] Dodělává se SL č. 14, ale není možnost tisku.

Burák dovezl další papíry.

PÁTEK 15. 12. 1989

Tiskne se SL č. 14 - 2200 výtisků a SL č. 15 /dotisk/ [JL] - 1000 výt. Jedu do Prahy, kde prezentuji SL na NTS a na stáv. koord. výboru.

SOBOTA 16. 12. 1989

[JL] Bambuláč dovezl vlastní auto a dal nám ho k dispozici. Postupem času jsme ho vyzdobili - propagace SL. Začínáme upravovat chodbu na 3. patře VŠCHT, kde jsme sídlili - konspekty z MDH, VK apod.

Je zahájena výstava našich plakátů a SL - na zámku.

OF Pardubice dáváme k dispozici větší množství plakátů natištěných ve Staré Pace.

NEDĚLE 17. 12. 1989

[JL] Pracuje se na SL. č. 15, 16.

PONDĚLÍ 18. 12. 1989

Tiskne se SL č. 15 - 3200 výtisků a SL č. 16 - 3500 výtisků.

[JL] V H1 shromáždění - hrozné vystoupení zástupců SSM.

Večer připravujeme transparent Studentský list Havlem si je jist zítra do Prahy.

Bude se dělat sborník kreseb a plakátů. Náklad - 5000 výtisků.

ÚTERÝ 19. 12. 1989

[JL] Ráno téměř všichni jedeme vyjádřit podporu kandidatuře V. Havla na funkci prezidenta. My s sebou vezeme 2500 výtisků SL č. 15, 16, které distribuujeme na Václavském nám. S Jobákem a Bambuláčem obcházíme NTS, koord. stáv. výb. a fak. žurnalistiky.

Tam se od Věry Krincvajové dovídáme, že chtějí vydávat stud. noviny - Studentské listy. Domlouváme se na spolupráci.

Na Václaváku zmatek - mezi námi. SV odvolal naše od výhodných pozic u sochy nahoře a ztratily se 2 transparenty. Ondra s Božským zatím dělají v Pardubicích SL č. 17.

STŘEDA 20. 12. 1989

[JL] Tiskne se SL č. 17 - 2500 výtisků. Uskutečnily se volby do senátu na VŠCHT. Připravuje se SL č. 18. Odpoledne jedeme s Bambuláčem a Božským do Prahy, kde na tamní VŠCHT domlouváme spojení s lidmi dělajícími podobný časopis /Hlava/, jako my.

Večer jdeme na pořad Jana Rejzka a po jeho skončení s ním děláme rozhovor. Ten vychází v SL č. 20.

ČTVRTEK 21. 12. 1989

[JL] Tiskne se SL č. 18 - přes 2000 výtisků. Připravuje se SL č. 19. Ofset v Doubravících se rozbil, zbylá čísla do tiskujeme v tiskárně v Domě techniky. Připravujeme redakční radu SL.

(Tentokrát ještě na Třídě Míru v bývalém Krausově domě vedle hotelu Grand)

STUDENTI, NECHME SE OSTŘÍHAT NA HAVLA!

PÁTEK 22. 12. 1989

[JL] Tiskne se SL č. 19 - přes 2000 výtisků. Vracíme cyklostyl. S Ga-taulinem navštěvujeme místní statistický úřad a sháníme materiály. První úvahy, koho podporovat při volbě rektora VŠCHT.

Pardubice, 21.12.89.

Váření a milovaní studenti
vysokoškoláci

Přejem vám ve vaší cestě a
náročném práci hodně odvahy, síly,
odvahy a dalších úspěchů.
Jme s vámi, vydržte až do konce.
Nehýbte vás, tak by to s námi hodně
společně dopadlo!

Srdčně váš odvahy a klidně,
vánoce vám všem přeje a těší
pevně odvahy - všem!
rod. Hubelková

Vážení studenti,

děkujeme Vám za nejkrásnější vánoční dárek v našem životě, za duchovní národní obrodu, kterou jste Vy vyvolali a ve kterou jsme my již nevěřili. Zdá se nám, že se zachvěl posvátný Blaník, otevřel své nitro a „Blaničtí rytíři Ducha“ zachránili náš národ beze zbraní, něžně, holýma rukama, čistou silou krystalických slov bez balastu frází, moudří, tolerantní, schopní důstojného sebeovládání.

Udržte si čistotu svých duší a kulturu ducha po celý život, protože Vy můžete obnovit slávu našeho národa a jeho důstojné místo mezi kulturními zeměmi Evropy.

My, staří, kteří jsme se narodili v první republice, v republice presidentů Masaryka a Beneše, kteří jsme nikdy nebyli politicky organizovaní, kteří jsme tuto zhoubu zvůle a násilí pochopili hned v roce 1948, se před Vámi dnes hanbíme, že jsme každý, každý svým podílem, postupně ocha- bovali ve svém odporu a pomalu se přizpůsobovali tvrdé realitě, s vnitřním studem zevně neodporovali, abychom měli své zaměstnání, aby se naše děti dostaly do škol, aby, aby, aby..., až jsme dopustili, že mohlo dojít ke zdivočelému, nelidskému násilí proti mládí. Odvěký boj dobra se zlem jste za nás vybojovali a vytrpěli Vy. Celou tu krásnou, napjatou dobu přinášíte neúnavně osobní oběti a vlastně stále i nyní riskujete zdraví a i životy.

Umožnili jste nám prožít radost, ve kterou jsme již nedoufali. Díky Vám všem, které ani neznáme jmény, ale které pokládáme za své děti.

Naše štěstí kalí současné tragické události v Rumunsku, které dokumentují, kam až může dojít nekontrolovatelná vláda jedné strany, ať se schovává za jakákoliv hesla. Tragedie Rumunska v nás umocňuje vděčnost za dosavadní průběh něžné, sametové revoluce u nás.

Vaši Ludmila a Jan Matěchovi

V Pardubicích, dne 23. prosince 1989

Jan Matěchovi
L. Matěchovi

ČTVRTEK 28. 12. 1989

[L] Připravuje se SL č. 20. Zařizujeme možnost tisku a výroby kovolistu. /Tiskárna za VŠCHT/. Večer jdeme s Ondrou a Gataulinem na koncert J. Hutky a po jeho ukončení s ním děláme rozhovor.

PÁTEK 29. 12. 1989

[L] Sháníme možnost tisku SL č. 20, nakonec ji tiskneme v Průmstavu. Náklad - 2500 výtisků.

30., 31. 1., 2. 1. 1990

[L] Uklízí se 3. patro na hlavní budově VŠCHT, kde jsme 1,5 měsíce pracovali. Všechny věci se přenášejí na H-37, kde je zmatek.

STŘEDA 3. 1. 1989

[L] Převážíme věci SL k nám na koleje, na A-9 a debatujeme o budoucnosti SL. Od 18:30 se schází SV, kde domlouváme místnost na kolejích pro potřeby SL.

(Nezávislý zpravodaj studentů VŠCHT „Studentský list“ vycházel od 27. 11. 1989 do 1. 5. 1990 /celkem i s nulým číslem 25 čísel/.)

ČTVRTEK 4. 1. 1989

Ráno přivážíme z Domu techniky opraváře /Zilvar/, který v Doubravicích opraví ofset. Eifel zařídil registraci SL na NV, za 50,- Kčs. Pavel Janál přebíral na kolejích pokoj, kde se bude připravovat SL - A - 173.

[L] V 10:30 jedeme s Bambuláčem a Džirošem do Prahy na setkání stud. komise zahr. styků. Tam se dohadujeme o počítačové síti - spojení VŠ. Díky nám - zmatek.

Stavujeme se také v redakci Studentských listů, kterou jim pomáháme stěhovat. Mají zájem uveřejňovat vtipy Ondry a Bobíka z našeho SL. V NTS si předplácíme Inf. servis /později Respekt/, v redakci Vokna jejich časopis.

STUDENTI POZOR !!!!!

Dne 17.1. 1990 bude probíhat na VŠCHT v Pardubicích předvolební shromáždění k volbě rektora. O den později, to je 18.1. 1990 proběhne vlastní volba rektora. Všichni studenti budou zapojeni do volby. Z tohoto důvodu je nutná přítomnost všech studentů!!!

PREZIDENT V. HAVEL

NAVŠTÍVÍ DNE 27.1.1990 PARDUBICI
ZÚČASTNÍ SE MÍTKU PŘED VČD,
KONANÝM PŘI TĚTO PŘÍLEŽITOSTI.
ZAČÁTEK MÍTKU JE V 15.00 HOD.
SRDEČNĚ VÁS ZVE REDAKCE STUDENTSKÉHO LISTU.

STÁVKOVÝ VÝBOR studentů VŠCHT Pardubice

Složení SV: I. roč. Martin Dýma, Jindra Chramosta

II. roč. - František Pavelka

III. roč. - Lubor Jošt, Martin Petr, Karel Duba

IV. roč. - Radek Uzel, Roman Šikl, Radovan Suk,
Marek Toufar, Jan Richter

V. roč. - Kamil Šťastný,

Rostislav Pechál

zaměst. - Alexandr Rosa, Bedřich Šiška
(spíše za SSM)

spojky SV: Martin Ťopek, Zbyněk Vašek

Se zřízením SV přišel R. Suk po návratu z Prahy 19. 11. 1989, byl seznámen se situací. V pondělí 20. 11. se sešli studenti, kteří podepsali prohlášení o týdenní stávce večer na klubu B., kde byli seznámeni se situací a svolání na úterý v 8:00 do školy do posluchárny H1. Tam po vzoru Prahy došlo k volbě SV. Byl navržen systém poměrného zastoupení všech ročníků. (Nakonec bylo domluveno, že vyšší ročníky budou mít v SV vyšší účast). Základ SV byl dán studenty IV. roč., shromážděnými kolem R. Suka od neděle. Další členové byli navrhováni přímo studenty v H1. Ze všech navržených neprošla hlasováním jen pracovnice katedry ML s. Marie Růžičková, navržená studentem Martinem Formanem. Po svém

č. j. kult. 1/90

Pardubice dne 4. 1. 1990

Odbor kultury ONV Pardubice registruje zpravodaj Studentský list. Vydavatelem je VŠCHT Pardubice, šéfredaktor Tomáš Petr.
Periodicita nepravidelná, zhruba dvakrát měsíčně.

Vedoucí odboru kultury

Jana Chmelářová

nezvolení s. Růžičková navrhla zpětně do SV Martina Formana. Ten byl hlasováním také nezvolen.

Po zvolení SV přešel na H38, kde začal pracovat. Část odešla do VČD, kde se zakládalo místní OF, část se zúčastnila prvního jednání s vedením školy, kde se vyjasňovala stanoviska. Stávka je nesmysl, naše informace jsou zkreslené, co vlastně chceme, za koho mluvíme. Z vedení školy solidním dojmem působili prof. Kolda a doc. Trojan.

V dalších dnech byla činnost SV neurovnaná, někteří členové jeví o práci malý zájem. Vlastně po celou dobu stávky měl SV problémy se zapojením některých svých členů. K nejagilnějším členům SV po celou dobu stávky patřili Radek Uzel, R. Šíkl, F. Pavelka, K. Šťastný, M. Toufar, J. Richter.

Činnost SV dostala smysl a řád po ostré kritice studentů, kteří předložili návrh na zřízení sekcí.

Po dobu své činnosti SV jednal se studenty z Prahy, se zástupci stran a podniků, s vedením školy, s OF a snažil se koordinovat akce studentů. Po vyhlášení stávkového fondu se SV ujal jeho správy (R. Šíkl, L. Leinveber). Jeho hlavním úkolem však nakonec bylo přesvědčování studentů o potřebě pokračovat ve stávce, což se nakonec s problémy podařilo. Až do Vánoc přes svou důležitost byl SV jednou z nejhůře pracujících sekcí. Bylo to dáno jednak rovností všech členů a z toho vyplývající nejednotností při diskusích o problémech. Celá jeho práce byla však cenou zkušeností do budoucnosti.

ČINNOST SPOJEK SV

Spojky SV: Zbyněk Vašek, Martin Ťopek

Telefonista: Libor Bohdanecký

Původním úkolem spojek bylo zprostředkovávat styk mezi SV a okolím z důvodu nadměrného pohybu lidí na SV. Postupem času však spojky začaly přebírat některé úkoly členů SV, tzn. vyřizování věcí na OF, v podnicích a organizacích apod. Jejich dalšími úkoly bylo přinášení nových materiálů z vrátnice školy, styk se sekcemi a plnění důležitých potřeb SV. Jejich činnost byla tím důležitější, čím horší byla činnost SV. Největší význam však prokázali během Vánoc, kdy s několika pardubickými studenty zorganizovali za neúčasti SV a všech sekcí pomoc Rumunsku a drželi službu na vrátnici VŠCHT přes Vánoce, včetně Štědrého dne. Za zmínku stojí také činnost Libora Bohdaneckého, který se svými pomocníky vyřídil tisíce telefonátů a pomocí telefonu zařídil velké množství důležitých akcí. Jeho činnost byla velice příjemným překvapením vzhledem k tomu, že byl teprve v prvním ročníku a zachoval se daleko odpovědněji, nežli studenti vyšších ročníků (zejména V. ročníku), neplatí to ovšem jen o Liborovi.

SEKCE TISK - EVIDENCE STUDENTSKÝ LIST

Milan Zámotný 4. roč.	Tomáš Petr 4. roč.
Ladislav Valenta 4. roč.	Jiří Ludvík 5. roč.
Ondřej Poul 5. roč.	Pavel Janál 4. roč.
Ivo Hartman 5. roč.	Petr Kohout 3. roč.
Vít Socha 5. roč.	Pavel Jebavý 4. roč.
Pavel Jiránek 4. roč.	Petr Kvítek 4. roč.
Lubor Jošt 3. roč.	Petra Lipová 1. roč.
Karel Bártík 4. roč.	Radka Durajová 5. roč.
Martin Pavelek 4. roč.	Jarča Hamáčková 5. roč.
Martina Skočková 1. roč.	Marta Dupáková 4. roč.
Radka Doležalová 1. roč.	Zdena Bavorová 4. roč.
Jitka Hovorková 1. roč.	a mnoho dalších . . .

TISK NA POČÍTAČI - POČÍTAČOVÁ ÚPRAVA SL

Honza Petržílek 5. roč., Pavel Sokol 5. roč., Vašek Říha 5. roč., Bob Dymáček 5. roč., Radek Terber 5. roč., V. Hanuš 5. roč., Jan Jakubko 5. roč., Vašek Kadeřábek 5. roč., J. Frimmel 4. roč., Pavel Čičmanec a mnoho dalších.

PLAKÁTOVACÍ SEKCE

Důležitým článkem v průběhu stávky bylo plakátovací oddělení. Tvořily se zde vtípy napadající komunistický režim a různé aktuální plakáty. Pracovalo zde asi 15 lidí. Většinou to byly dívky, které obkreslovaly originály několika kresličů (Jošt, Dohnálek, Mohila). Práce byla organizována několika lidmi, Hejduk, Kopačka, Dědek - Šterba, kteří také tvořili cenzuru. Cenzura měla zachytávat hloupé a příliš ostré plakáty. Byli jsme vlastně jediní, kteří tvořili kreslené vtípy ve formě plakátů. Naše plakáty byly vidět všude, kam přijeli naši lidé. V průběhu stávky jsme také uspořádali výstavu našich plakátů na Zámečku. Výstava se setkala s velkým ohlasem. Tímto povzbuzením jsme začali připravovat katalog našich vtípů, který však díky přetížení tiskové sekce vyšel až na konci stávky.

PLZEŇSKÝ STUDENT - Dominikánská 7, 301 12 Plzeň
telefon 369 29, 349 64 vol.č.019

Kolegové,

děkujeme za zaslání Vašeho časopisu a na oplátku zasíláme některá poslední čísla našeho vydání z doby stávky, kdy jsme vycházeli jako deník v nákladu 20 až 23 tisíc výtisků.

Se skončenou stávkou jsme přešli na týdeník většího rozsahu i formátu a vycházíme každé pondělí. V současné době pracuje v redakci kromě studentů i kolektiv dalších redaktorů. Původní redakce má stále možnost řídit i ovlivňovat směr působení. Zatím nemáme časopis legalizovaný, ale veškerá naše snaha i snaha koordinačního stávkového výboru VŠ směřuje k tomu, aby se nám podařilo tento týdeník legalizovat, získat i tiskárnu pod studenty jako jejich zařízení a vytvořit nezávislou tiskovou agenturu s vydavatelskou činností.

Nadále Vám budeme zasílat náš týdeník a přejem Vám mnoho úspěchů v další práci.

Plzeň 8. 1. 1990

za redakci PS Boček Václav

Členové plakátovací sekce:

vedoucí - Míra Hejduk II. roč.
Martin Kopačka II. roč.
Mára Ščerba II. roč.
Pavel Dohnálek I. roč.
Alena Svědíková I. roč.
Jitka Ježová I. roč.
Luboš Prokůpek II. roč.

SEKCE STYKU SE ZÁVODY A S VEŘEJNOSTÍ

Pavel Jiránek	Kamil Vývoda
Rostislav Šosták	Marek Makarov
Martin Pavelek	Jaroslav Masařík
Roman Tichý	Honza Bureš
Karel Bártík	Marek Čajan
Jan Rutrlé	Radek Kovařík
Petr Hromadník	Karel Bezkočka
Marek Dvořák	Robert Frei
Míla Krupka	Radim Lux

Robert Drapa
Pavel Janál a další

Ivana Kučerňáková

SEKCE OBČERSTVENÍ

Míra Dostál
Alena Ptáčková
Veronika Kusá
Pavla Vytřasová
Iva Bílá
Hana Poláčková
Lenka Dostálová a další

SEKCE STŘEŽENÍ VCHODU ŠKOLY

Luboš Prokůpek, Marie Botlíková, Jan Žáček, Lenka Čtvrtníková,
Lenka Nekulová, Vašek Puš, Marie Melounová, Kateřina Holá, Mar-
ta Konečná, Andrea Jagošová a další.

Jedním z nejagilnějších studentů za stávky byl Mohila. Pro plakátovací sekci navrhoval plakáty a hesla, pro SL psal články a kreslil vtipy. Jako člen pardubického OF koordinoval jejich činnost s naší a tlumočil potřeby, vzkazy a přání obou stran. Hlavně však zorganizoval mnoho akcí, které zpestřily 1,5 měsíce stávky a zapojily do ní mnoho dalších lidí. Zde je pár jeho vzpomínek na tehdejší dění.

- V pondělí 20. 11. 1989 jsem šel večer s Kamilem a Tatou před VČ divadlo. Tam četl Martin Polách - student AMU - prohlášení studentů o stávce. Protože je také z Pardubic a znal jsem ho, seznámil nás poté se situací a slíbil, že další den přijde do školy. Tata pak večer klepal prohlášení studentů na stroji.

- Při volbě SV v úterý 20. 11. 1989 mne zaujalo, jak student Nejezchleb na rozdíl od jiných odmítl vstoupit do SV s tím, že si není jistý tím, že by ho většina studentů podporovala. Případalo mi to velice férové.

- Ve čtvrtek 23. 11. 1989 na ranním setkání studentů vystoupil rektor Machač. Právil, že by se mělo napsat ÚV KSČ a vládě, že se stávky zříkáme a podepsat by se pod to měl stud. výbor. Byl na něj zřejmě vyvíjen tlak ze strany KSČ. Zřejmě nebyl přesvědčen o úspěchu naší stávky. Zachoval se tak, že při nastoupení normalizaci (při neúspěchu naší stávky) by mohl patrně mnoho lidí ochránit. Díky němu nebyly žádné represivní akce, i když někteří - např. pplk. Tichý z VK - žádal o různé zakročení proti studentům

- V prosinci 89 jsme založili odbočku Spol. za veselejší současnost, která působila nezávisle na Praze. Tvořili ji lidé z OF a studenti pardubického gymnázia. Pořádala různé happeningsy a akce na pobavení lidí. Uskutečněné akce:

- ✓ Vynášení smutné současnosti - zachyceno na filmu Rádi Suka.
- ✓ Večer dlouhých nosů - spolupracovali studenti z konzervatoře - koledy.
- ✓ Výročí úmrtí J. Palacha.
- ✓ Okrasný národní výbor (název jsme vymysleli s hercem Věd Vlad. Čechem). Byla to stavba před ONV z krabic pomalovaná nápisy, polepena plakáty a SL.
- ✓ Den otevřených dveří na OV KSČ - nápad jsem dostal při rozhovoru pro SL s tajemníkem OV KSČ s. Kučerou. Studenti tam prováděli lidi. Akce se uskutečnila za velkého zájmu veřejnosti. Měl jsem zájem na tom, aby celá akce proběhla ještě jednou, rozšířená o výstavu obrazů, které byly v OV KSČ umístěny (nyní byly v trezoru). S. Kučera však nesouhlasil - v obrazech je značná hodnota, mohly by být rozřezány a při tom jednom dni jsme si toho vyslechli dost!

KDO JE KDO

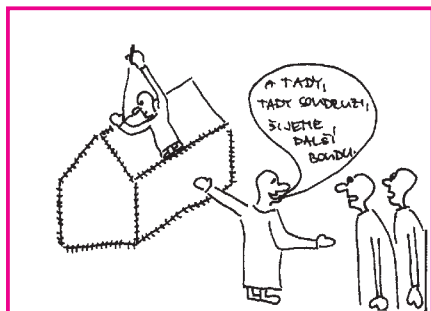
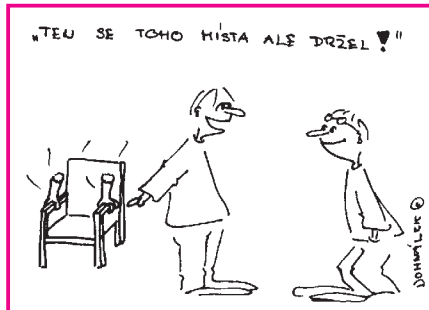
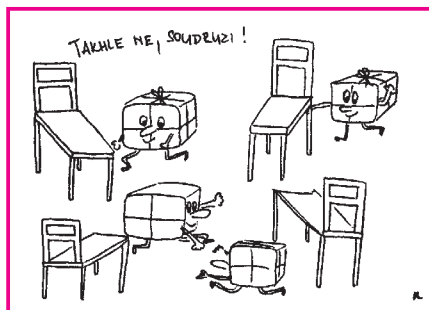
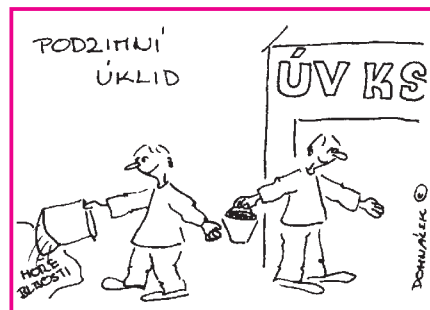
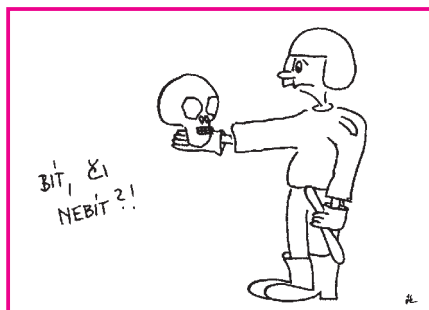
V textu jsou často místo celých jmen uvedeny pouze přezdívky nebo křestní jména. Zde jsou uvedena celá jména.

Bambuláč - Tomáš Petr IV. roč.
Giroš - Pavel Jiránek IV. roč.
Eifel - Petr Kohout III. roč.
Jobák - Pavel Jebavý IV. roč.
Ondra - Ondřej Poul V. roč.
Božskej - Ivo Hartman V. roč.
Pavel (Gataulin) - Pavel Janál IV. roč.
Karel - Karel Bártík IV. roč.
Falco - Roman Tichý IV. roč.
Mohila - Vít Socha IV. roč. (psáno skutečně s „i“)
Bušo - Martin Pavelek IV. roč.
Kamil - Kamil Šťastný V. roč.
Boss - Ladislav Valenta IV. roč.
Burač - Jan Bureš IV. roč.
Feťa - Vladimír Guriča IV. roč.
Kvířas - Petr Kvířek IV. roč.
Máři - Marek Dvořák II. roč.
Bob - Petr Halas IV. roč.
Meďoš - Petr Hromadník III. roč.
Mára - Marek Toufar IV. roč.
Tata - Lubomír Kubáč

rektor - prof. Ing. Ivan Machač, CSc.
kvestor - JUDr. Zdeněk Beneš

Vede-li Tě skuhrající havran,
dojdeš k mršině!!
(arabské přísloví)

z Katalogu studentského humoru . . .

SOUČASNÁ SPRÁVEDLNOST
OJA

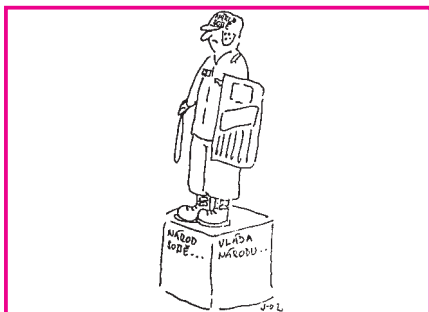
ČLOVĚČE, RUKAMA SE
VEVĚŘIVĚ. BRÁTE
DĚLAT POUKAZO.
OJA

ANO, ODPOCLOUCHÁVÁME TELEFON!
TO VÍTE, V DNEŠNÍ TÍŽNÉ
HOSPODÁŘSKÉ SITUACI MUSÍME
VYUŽÍT DRAHOU DEVIZOVOU
TECHNIKU...

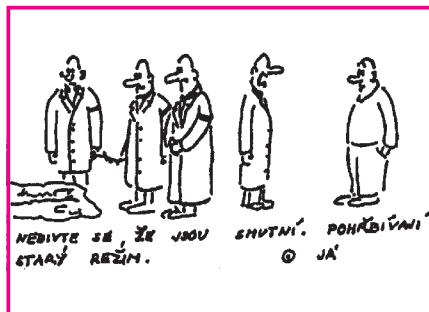
ROBÍK

OJA

ŽE MĚ ZHLÁTLI NA DEMONSTRACI?
KDEPAK, CÍTIŤ SE DPLNĚ ZDRÁV!

NEBIVTE SE ŽE JSOU SMUTNÍ. POKRČÍVÁNÍ
STARÝ REŽIM.
OJA

SPĚCHÁME DO PRAHY.
PRÝ SE TAM NĚKDO
POLOŽIL.
OJA

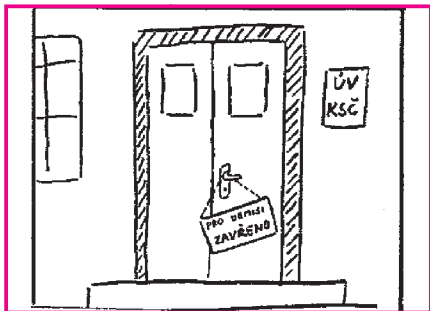
PŘÍTAČ MŇ VYPŘÍTAČ,
JE TO BUDDO MĚT,
SPŮČITNÝ?
OJA

KDO LŽE,
TEN KRADE!
KDO KRADE,
TEN MÁ
VŠE!

VEČERŇČEK TĚDAL DEMISI!
NEČICE UŽ ČEPICI Z
RUDEHO PŘÁVA

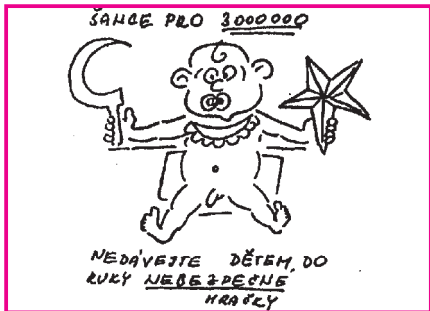

V DNEŠNÍ DOBĚ
JE NEJDŮLEŽITĚJŠÍ
ZACHOVAT SI SVOU
VLASTNÍ TVAR!
OJA

JE PRAVDA ŽE LIDŇML
ČE BYLI TĚČARŇY
DO ŽERANĚ!
KDEPAK, JUNE TU
JEN ŠK VÁČOČŇCH
KÁRŇEČŇ...

OO JE PRAVDA!

ŠANČE PRO 3000000

NE DÁVATE DĚTĚM, DO
RUKY NEBEŽPĚČNE
HRAČKY

V NÁŠEM VÝKUMNĚM
LITAVU KSČ JSME VYPĚČO-
VALI TĚCHTO IDEÁLNĚHO
SVEZDOVĚHO DELEGÁTI

ROBÍK

A co je svoboda? Svoboda je stav, kdy jsi svým vlastním pánem a nikomu neotročíš.

J. A. Komenský

obrazová příloha k stávkovému deníku

Svorností lze vykonat veliká díla.

Démokritos

(fotografický materiál pro toto mimořádné číslo Zpravodaje Univerzity Pardubice poskytl pan Radan Duchoň)

Nenávist, neznalost, zásadní nedůvěra, to je psychický svět komunistu, lékařská diagnóza by řekla, že je to patologický negativismus.

Karel Čapek

Když už člověk jednou je, tak má koukat, aby byl. A když kouká, aby byl, a je, tak má být to, co je, a nemá být to, co není, jak tomu v mnoha případech je.

Jan Werich

STUDENTSKÝ LIST

Nezávislý zpravodaj studentů VŠCHT Pardubice pod názvem Studentský list (ve Stávkovém deníku pod zkratkou SL) začal vycházet 28. listopadu. První zmínky o myšlence a vznikajícím zpravodaji lze nalézt ve stávkovém deníku u data Neděle 27. 11. 1989 -

„...jakési noviny, ve kterých by byly články z objektivně písničáho denního tisku (MF, SS, LD), naše prohlášení, prohlášení OF.....“.

Vzniká nulté číslo - vystříhané články z novin nalepené na čtvrtce. Druhá navržená hlavička se ujímá.

Vznikají první vtipy a karikatury, dodány jsou fotografie.

V úterý ráno 28. 11. vychází první číslo SL v nákladu 120 kopií.

STUDENTI!

Z našich požadavků bylo zatím splněno velmi málo a proto vás vyzýváme abyste nepovolovali ve společném úsilí. Zejména apelujeme na Vás, kteří jste se ještě nezapojili, abyste se přidali s kusem své práce ke zdaru naší společné věci. Uvědomte si, že i Vy jste členy naší společnosti, a že nemůžete zůstat neteční ke všemu, co se okolo nás děje. Můžeme-li alespoň jednou v životě změnit běh událostí, nepromrhejme tuto šanci!

ROZHODNÝ PASTA

Stávkujícím výborům vysokoškoláků

Že jste naše inteligence,
ani se nám věřit nechce.
Zbantočili jste i herce,
což o to, ty jdou lehce.
Ztratili úctu lidí,
kteří dál než oni vidí.
Horší je však pravda holá,
za vůdce že máte prohaného Úla.^(!)
Pedagogy že vláčíte,
(!) na ty lehce stačíte.
Z Komenského si vzor neberou,
těm stačí úplatky a když
se najedí /rou/
Dnes kdyby vstal Havlíček,
ten by vám uměl vyřát políček
Na hranici Ř K církev upálila HUSA
Fašismus poznal dobře Ervin Kisch
a Vám v dnešní těžké době
je vše cizí,
než vlastní národ blíž.
Nehledíte k dopadu,
chcete nahrávat západu.

Svoboda myšlení

PS: Vystoupení herců v MIKROFORU
připomnělo žháře, který založil
požár a potom jidášsky šel hasit.

Soupis provokačních výzev a letáků
(některých)

-Prohlášení nezávislé dělnické mládeže
-Projev ministra národní obrany ČSSR
-Studenti, nevěřte Chartě, myslíte
-Václave Havle, měl jsi se vždy příliš
dobře...

-Nechceme stávkovat, chceme pracovat!
-Dialog ano, konfrontace ne!
-Herci do fabrik, ale makat!
-Studenti, učni, dělníci, rolníci,
inteligence, rodiče

-Výzva, -nezávislé dělnické hnutí
Ostrava

- řada dalších

Ve stávce pokračujeme a nadále žádáme: ←

1. Ustavit vládní komisi, v níž budou zastoupeny představitelé nezávislých studentských a občanských aktivit, které vyšetří všechny události z pátku 17.11.1989, pojmenuje viníky a předá objektivní zprávu ministerstvu spravedlnosti a československé veřejnosti.
2. Aby ihned odstoupili ze svých funkcí lidé, odpovědní za současnou společenskou situaci a společenskou krizi, kterou považujeme za logický důsledek mnohaleté devastace základních, národních i obecně lidských hodnot.
Jmenovitě: G.Husák, M.Jakeš, A.Indra, J.Fojtík, M.Zavadil, K.Hofman
3. Aby ihned odstoupili první tajemník MV KSČ v Praze M.Štěpán a federální ministr vnitra F.Kincl, kteří jsou plně odpovědní za všechny brutální zásahy v posledních měsících.
4. Aby federální shromáždění zrušilo článek o vedoucí úloze KSČ v Ústavě ČSSR, který odporuje demokratickému principu řízení státu.
5. Aby byli okamžitě osvobozeni osoby obviněné, žalované, odsouzené a ve výkonu trestu za trestný čin pobuřování a obdobné zneužívání trestního zákona: bývají obvykle označováni za politické vězně.
6. Aby začaly být okamžitě dodržovány mezinárodní závazky, týkající se lidských práv, k nimž se ČSSR oficiálně připojila v Helsinkách a ve Vídni.
7. Aby byla zahájena a vedena časově neomezená všelidová diskuse o současných poměrech, která bude zahrnovat hledání východisek z katastrofální společenské, politické, hospodářské a ekologické situace.

Ukončení stávky bude vyhlášeno v přímém vysílání ČST zástupcem koordináčního stávkového výboru Martinem Mejstříkem!!!!!!!!!!!!

Ve stávce jsme nuceni pokračovat. Naše body ještě nebyly splněny.

REPREZENTUJÍ STUDENTY

Rudé Právo, čtvrtek 16. listopadu 1989
Gen. tajemník ÚV KSČ, předseda ÚV NF ČSSR M. Jakeš ve středu navštívil sídlo Mezinárodního svazu studentstva v Praze. Při příležitosti 50. výročí MDS zde převzal nejvyšší vyznamenání - Zlatou medaili 17. listopadu. Svaz mimo jiné ocenil všestrannou podporu a pohostinnost, které se mu v ČSSR dostává, i osobní přínos gen. tajemníka ÚV KSČ a jeho mírové mezinárodní politiky. M. Jakeš potom promluvil asi v tomto smyslu: Jste/MSS/ důležitou součástí pokrokových sil, které stále naléhavěji žádají mnohem bezpečnější a spravedlivější svět. Právě toto je cílem politiky naší strany, celé NF a státu. Setkání se zúčastnil mimo jiné i ved. tajemník MV KSČ v Praze M. Štěpán.

V posledních dnech nám naši spoluobčané a organizace poskytují značnou pomoc v podobě zapůjčených osobních automobilů, psacích strojů, finančních prostředků (tisícové částky), potravin, kancelářských potřeb, rozmnožovacích zařízení, ale i osobní pomoc. Za toto jim patří obdiv, uznání a díky nás, studentů a celého národa. Obzvláště děkujeme občanům a studentům středních škol za vydatnou pomoc při rozmnožování tiskovin. !

Následují další čísla, která se snaží informovat všechny, ke komu se dostanou.

V květnu 1990 vychází poslední, 24. číslo Studentského listu.

STUDENTSKÝ LÍST

Nezávislý zpravodaj studentů VŠCHT Pardubice

Den vydání	Číslo	Náklad (kusů)
27. 11. 89	0	50 - 70
28. 11. 89	1	120
29. 11. 89	2	200
29. 11. 89	3	1150
30. 11. 89	4	1050
1. 12. 89	5	asi 1000
4. 12. 89	6	1500
5. 12. 89	7	1500
6. 12. 89	8	2000
7. 12. 89	9	2000
8. 12. 89	10	2000
11. 12. 89	11	2500
12. 12. 89	12	3200
13. 12. 89	13	3000
15. 12. 89	14	2200
18. 12. 89	15	3200
18. 12. 89	16	3600
20. 12. 89	17	2500
21. 12. 89	18	asi 2000
22. 12. 89	19	asi 2000
29. 12. 89	20	2500
11. 1. 90	21	asi 4000
25. 1. 90	22	asi 4000
9. 2. 90	23	asi 4000
1. 5. 90	24	1400

A kdo se o Studentský list staral a zasloužil?

SEKCE TISK

- EVIDENCE STUDENTSKÝ LÍST

Milan Zámstný 4. roč.	Tomáš Petr 4. roč.
Ladislav Valenta 4. roč.	Jiří Ludvík 5. roč.
Ondřej Poul 5. roč.	Pavel Janál 4. roč.
Ivo Hartman 5. roč.	Petr Kohout 3. roč.
Vít Socha 5. roč.	Pavel Jebavý 4. roč.
Pavel Jiránek 4. roč.	Petr Kvítek 4. roč.
Lubor Jošt 3. roč.	Petra Lipová 1. roč.
Karel Bártík 4. roč.	Radka Durajová 5. roč.
Martin Pavelek 4. roč.	Jarča Hamáčková 5. roč.
Martina Skočková 1. roč.	Marta Dupáková 4. roč.
Radka Doležalová 1. roč.	Zdena Bavorová 4. roč.
Jitka Hovorková 1. roč.	a mnoho dalších . . .

TISK NA POČÍTAČI

- POČÍTAČOVÁ ÚPRAVA SL

Honza Petržílek 5. roč., Pavel Sokol 5. roč., Vašek Říha 5. roč., Bob Dymáček 5. roč., Radek Terber 5. roč., V. Hanuš 5. roč., Jan Jakubko 5. roč., Vašek Kadeřábek 5. roč., J. Frimmel 4. roč., Pavel Čičmanec a mnoho dalších.

Veškerá čísla Studentského listu jsou archivována v Univerzitní knihovně.

Spolu s dalšími dobovými materiály významně posloužila dnešním studentům Univerzity Pardubice při přípravě a vytváření výstavy archivních materiálů „Studenti VŠCHT v listopadu 1989“, jež je prezentována až do Vánoc ve vestibulu univerzitní auly v Polabinách k připomenutí událostí, které na akademické půdě i v jejím okolí probíhaly po „sametové revoluci“.

Všechna čísla Studentského listu jsou pak k pročení, zavzpomínání, připomenutí či seznámení v celém rozsahu ve vitrínách spojovací chodby levého křídla budovy Dopravní fakulty Jana Pernera, aby případní čtenáři měli dostatečný prostor a čas se pohroužit do okamžiků před deseti lety.

A co následovalo po Studentském listu?

AKADEMICI, SPÍTE?

Tak asi by dnes zněl titulěk první strany Akademického listu, kdyby ještě na naší škole vycházel. Je totiž parafrází titulu úvodního článku Akademického listu z listopadu 1990, v němž redakce oslovila studenty a snažila se je vyburcovat z letargie, do které necelý rok po „sametové revoluci“ upadli. A tak by se asi snažila probudit akademickou obec dnes, kdy spánek už je opravdu hluboký.

Začátkem r. 1990, když skončilo hektické období studentské stávky, byl zvolen akademický senát i nový rektor a školní život se vracel do obvyklých kolejí, přišla Marie Kaplanová - dnes docentka a vedoucí katedry polygrafie a fotofyziky - s nápadem začít vydávat časopis. Podařilo se jí dát dohromady pár nadšenců, kteří si rozdělili úkoly a vytvořili redakční radu. 30. března 1990 se na stolku za vrátnicí VŠCHT objevilo první číslo Akademického listu. Úvodník, kterým jsme se obraceli ke svým budoucím čtenářům, vyjadřoval naše naděje, přání být „při tom“, ochotu aktivně se účastnit dění a změn. Především však víru, z dnešního pohledu bohužel naivní, že se všichni ve škole přičiníme a „dobrá věc se podaří“.

Akademický list vycházel šest a půl roku, měl celkem čtyři šéfredaktory a při jeho tvorbě se postupně vystřídal dvacet pět redaktorů z řad pedagogů, studentů i zaměstnanců školy. Nelze nevzpome-

AKADEMICI, NESPĚTE!

nout na Ivana Švancarů, jehož originální výtvarný rukopis provázel časopis po celou dobu jeho existence.

K první výměně šéfredaktora došlo v dubnu r. 1994, kdy na tuto funkci doc. Kaplanová rezignovala s pocitem únavy a ztráty víry ve smysluplnost tohoto snažení. Akademický list byl časopisem skutečně nezávislým a zveřejňováním různých, někdy výrazně kritických názorů se jako šéfredaktorka často dostávala do konfliktů s vedením i kolegy. Kritika byla totiž většinou vnímána jako útok na osobu, nikoli jako pokus o řešení věcného problému. Dalším šéfredaktorem se pak stal Oldřich Pytela a byl jím s krátkou přestávkou až do svého zvolení rektorem v listopadu 1996.

Poslední, 63. číslo, vyšlo pod redakčním vedením Aleše Halamy v červnu 1997. Během své existence přinášel Akademický list nejen spoustu zajímavých článků, názorů a postřehů, ale především informace a fakta ze života školy. Nevím, zda splnil to, co si předsevzal: vytvářet přátelskou, podnětnou a tvořivou atmosféru pro rozvoj vysoké školy, rozhodně však přispěl k naplnění práva akademické obce být pravdivě a věcně informována o tom, co se ve škole dělo.

doc. RNDr. Marie Kaplanová, CSc.

Archiv

Archiv

Dopis redakce čtenářům AL

Žijeme v době převratné a bouřlivé, kdy denně vznikají nové strany, časopisy, jsou schvalovány nové zákony, zanikají i vznikají podniky, organizace, školy. Jen naše škola jako by byla "spící krasavice" uprostřed trnitého křoví. Chodíme do práce tak jako dříve, jen s očekáváním, kdy už konečně se začne něco dít, kdy konečně i u nás začne být všechno "jiné a lepší". Onen klid a neměnnost věcí jsou však poněkud zdánlivé, nové vedení školy i Akademický senát pilně pracují, zasedají, přemýšlejí a navrhují. Ale teď už přece nechceme být jen pasivními vykonavateli rozhodnutí být demokraticky zvoleného vedení školy, odborů či Občanského fóra. Každý z nás by měl svým dílem přispět, uvědomit si svou odpovědnost za budoucnost, učit se té odpovědnosti, mít svůj vlastní názor a říci jej otevřeně ostatním.

S trochou nadsázky lze naši školu připodobnit k souostroví bohatších či pustších ostrůvků, mezi nimiž jen sporadicky projede poštovní loď, ostrůvků, kde jeden ostrovan neví nic o životě druhých, kde vedle bohatých kvetoucích ostrovů jsou i chudé a plevelné, kde vedle bohatých domů (moderních, dokonale vybavených laboratoří) jsou chudé chatrče (laboratoře, připomínající muzeum z počátků našeho století). A proto vzniká náš A k a d e m i c k ý l i s t.

Chtěli bychom umožnit všem zapojit se do diskusí, anket k aktuálním problémům školy, stát se aktivními účastníky probuzení naší školy. Předpokládáme, že časopis bude vycházet nepravidelně, nejspíše jednou za měsíc v nákladu asi 500 výtisků. Kromě aktuálních zpráv a informací ze života školy bude mít některé pravidelné rubriky. V každém čísle poskytneme jednu stranu postupně všem katedrám a pracovištím, které projeví zájem informovat ostatní např. o svých záměrech a představách, o problémech, které právě řeší. Budeme uveřejňovat ankety k zajímavým tématům a náměty na ně očekáváme i od vás, čtenářů.

Bude zde místo pro pamětníky začátků naší, letos jubilující školy, pro vzpomínky na ty, kteří zde řadu let pracovali, zakládali nové katedry a obory. Najdete zde články či dopisy našich šťastnějších kolegů, kterým byla dána možnost pracovat v zahraničí, z nichž se budeme dozvídat o systémech vysokého školství a vědecké práce na univerzitách. Budeme nejen spolupracovat se Studentským listem, který od listopadových dní minulého roku vychází, ale ve spolupráci se studenty diskutovat i k řadě ryze studentských problémů, zejména pak v období vytváření nového statutu školy.

Na poslední straně Akademického listu bude společenská a kulturní rubrika. Najdete zde zajímavosti z kultury, rádi bychom vás zde informovali o vybraných knihách, filmech, výstavách a snad nepohrdnete občas i hrstí moudrých citátů. Bude zde i prostor pro inzerci např. přebytečných či scházejících přístrojů, součástí nebo chemikálií a pro vaše dopisy.

Příspěvky, náměty a připomínky k práci redakce Akademického listu můžete předávat členům redakční rady či vhodit do nové schránky Akademického listu, kterou jsme umístili v přízemí hlavní budovy, v blízkosti schránek pro poštu.

Naše redakce ráda přivítá další spolupracovníky, dopisovatele, příznivce. Věříme, že Akademický list přispěje k oživení společenského života na škole a pozitivně ovlivní přeměnu školy na vysokou školu s akademickými svobodami, na školu, dosahující srovnatelné světové úrovně.

Náš dopis uzavíráme orientální moudrostí :

" Máš ujít deset mil a už jsi ušel devět?
Raduj se - jsi v polovině cesty ! "

Vaše redakce Akademického listu

1. Oldřich Pytela

Mluvíti stříbro, psáti zlato...

2. Marie Kaplanová

*Cena člověka je v tom, v čem sám sebe přesahuje,
v tom, čím je mimo sebe, čím je v jiných a pro jiné.*

3. Iva Prochásková

*Pravda a láska musí zvítězit...
My se toho těžko dožijeme.*

4. Ivan Švancara

Život je jen náhoda, jednou jsi dole, jednou nahoře...

5. Zdena Kašparová

Peníze jsou až na prvním místě.

7. Marie Bednaříková

Nikdy není tak zle, aby nemohlo být ještě lépe!

6. Tomáš + Hana Jiránkovi

Společně v Akademickém listu, společně životem.

8. Tomáš Černoorský

*Chcete-li dosáhnout dobré reprodukovatelnosti
pokusu, musí se provádět pouze jednou.*

9. Aleš Halama

*Nic nedrží člověka při zemi lépe než závist a nic
ho od země neodpoutá snadněji než dobrá vůle.*

10. Renáta Brátová + Dagmar Pavelková

Jíst, pít a spát jsou naše dějiny.

Na obrázku chybějí ti, kdož se na práci redakční rady významněji podíleli v minulých letech. Byli to: **Jitka Dusilová, Martin Friedl, Renata Hyklová-Šišková, Miloš Sedlák,**

Michaela Smetáková a Miloš Vítek.

z AKADEMICKÉHO LISTU po pěti letech po sametové revoluci

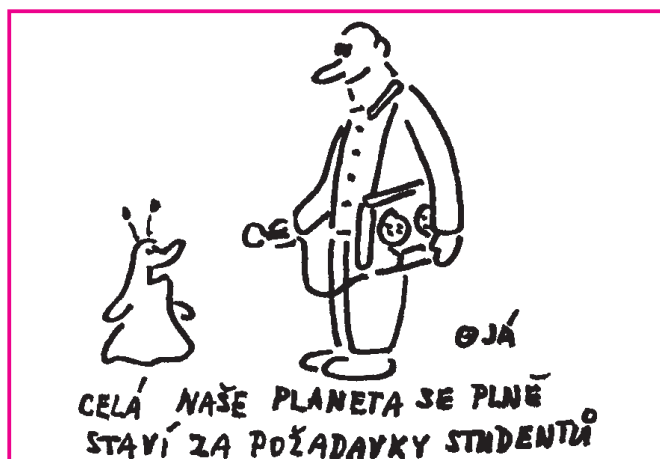
Den, kdy se děti staly dospělejšími ...

O událostech pátku 17. listopadu v Praze jsem se dověděl, jako většina lidí, o víkendu 18.-19.11, a to jednak od přátel studujících v Praze, jednak díky uklidňující relaci televize, která se rychle snažila přesvědčit každého ve státě, že se vlastně nestalo nic, co by stálo za pozornost.

V pondělí na naší škole ještě normálně probíhala výuka, ačkoliv již bylo cítit určité napětí, a pokud si vzpomínám, někdo již tehdy do školy nepřišel. Pravý zlom však nastal večer a v noci z pondělí na úterý 21. 11. 1989.

Byl jsem sice poněkud odtržený od událostí, neboť jsem nebydlel na kolejích a každodenně do Pardubic dojížděl, na druhou stranu jsem měl možnost sledovat vývoj ve dvou městech (tj. v Hradci Králové a v Pardubicích) najednou a díky manželce, která rovněž studovala, jsem byl informován i o dění na hradecké pedagogické fakultě.

Když jsem tedy ono úterý přijížděl časně ráno na koleje, kde probíhala výuka vojenské katedry, nevěda, zda bude, či nikoli, udeřil mne do očí hned při vstupu do dveří přilepený leták, odsuzující policejní zásah na Národní třídě a vyzývající k solidaritě s pražskými studenty, kteří vstoupili do stávk. Na kolejích panoval neobvyklý ruch, na pokojích se diskutovalo o vzniklé situaci, někdo vyrážel do města pro noviny, aby se zanedlouho vrátil s tím, že kromě Rudého práva žádné jiné noviny nejsou. Začínali jsme cítit, že se děje něco skutečně neobvyklého. Mezi sedmou a osmou hodinou se většina studentů přesunula do školy, kde se shromáždila v posluchárně H1. Myslím, že nejen já jsem byl tehdy unesen tou neskutečnou atmosférou solidarity, dobrovolnosti a odhodlání. Celé to dopoledne probíhala vzrušená jednání, podepisovala se prohlášení, vystupovala řada řečníků jak z řad tehdejšího vedení školy a SSM, tak z řad studentů, především těch, kteří převzali řízení celé akce a vytvořili

stávkový výbor. Poprvé jsme ochutnávali plody ze stromy demokracie, a to s takovým nadšením, že to občas připomínalo chaos (hlasovalo se naprosto o všem, např. v kolik hodin jít na oběd, zda vůbec jít apod).

Následovaly události, které není možné zde detailně popisovat, chtěl jsem si tímto pouze připomenout ty skutečně neopakovatelné chvíle, kdy nám připadalo, že alespoň trochu píšeme dějiny. V ten den se skutečně, jak tehdy kdosi řekl, „... děti staly dospělejšími než jejich rodiče“.

Josef Liška,
v roce 1989 student 2. ročníku

Jak se dělá revoluce, aneb průběh studentské stávk nejen na Pardubicku

Co nemám rád? Nemám rád výročí, prázdné tlachání při nich apod. Proč? Protože po jisté době dojde nutně ke zkreslení údajů i od přímých účastníků různých „epochálních“ událostí. Jak jsem byl tedy donucen, abych se s vámi podělil o své subjektivní názory na období studentské stávk roku 1989? Byl jsem přesvědčen nejmenovaným současným šéfredaktorem Akademického listu (mimořádně velmi aktivním v inkriminované době). Údajně jsem poslední „mohykán“ té doby, s kterým se můžete spojit. Což ovšem není

pravda, ale odmítnout člověku, kterého si vážíte, není snadné. A tak vznikl tento článek.

Vše, co se tedy odehrálo, mi s odstupem času připadá jako šlepně zrychlený film. Již po několika týdnech mně splyvaly dny v jeden celek a asi bych nebyl schopen přesně popsat, co se v jednotlivé dny stalo. Co si však pamatuji přesně, byl ten zvláštní pocit, takové příjemné šimrání na duši. Jako když vaše oblíbené mužstvo hraje finále a už ho vidíte jako vítěze, ale po jisté době to přejde v takovou

úzkost. Podaří se to? Nežásl jsem předčasně? To vlastně byly mé stavy od prvotní euforie přes postupnou skepsi až strach.

Na počátku všeho dění na VŠCHT v Pardubicích byly jen kusé informace o studentské bouři v Praze. Informace o ní se lišily, avšak postupně se daly různé zprávy seřadit a udělat si alespoň nějaký obrázek. Nikdy jsem nebyl odvážným a veřejným odpůrcem tehdejšího režimu, ale v ten moment zde byla šance na něco, co jsem nedokázal definovat. Ani si představit, co tedy bude, až oni tu nebudou. Po jistém váhání se dala dohromady skupina lidí, která později vytvořila stávkový výbor a rozjela šílenou jízdu, o které nikdo nevěděl, jestli má nějaký reálný cíl. Po pravdě řečeno o tom asi nikdo nepřemýšlel. Jisté chaotické dění na počátku bylo poznamenáno nezkoušeností řídit něco jako stávku. Vždyť do té doby jsme něco takového znali jen z filmů nebo z novin. Po několika dnech jsme alespoň fungovali jako špatně namazaný stroj, který jsme již nemohli a neuměli zastavit, a to bylo naše štěstí. A jak to dopadlo, znáte všichni.

Ovšem možná by vás zajímalo pár postřehů a faktů, které z masmédií pravděpodobně neznáte. Málokdo věděl a ví, že na aktivní činnosti v různých sekcích se na počátku stávky podílelo asi 250 studentů z tehdejších 850. Tento počet postupně klesal. Kolik lidí aktivně pracovalo až do úplného konce, raději nechci odhadovat. Co dělalo zbývajících 75% studentů? Je pravda, že někteří se snažili pohnout se stojatými vodami v místě bydliště, ale většina si udělala dlouhé prázdniny, někteří se dokonce učili na zkoušky. Na veřejnosti jsme ovšem nehlásali „zbyla nás hrstka.“ Co by se stalo, kdyby to vyšlo najevo? Možná nic, možná ...

Z úplně jiného soudku. Každý z vás pravděpodobně někdy viděl záběry z jednání koordinačního stávkového centra v Praze. Zúčastňovali se ho zástupci jednotlivých škol z celého Českosloven-

ska. Několikrát jsem měl čest se tohoto „jarmarku“ účastnit. Je sice pravda, že tento orgán splnil funkci optické jednoty studentů na veřejnosti, ale jinak to na těchto jednáních vypadalo jako hašteření babek kořenářek na trhu. Nenašla se totiž ani jedna osobnost, která by dokázala všechny nějakým způsobem stmelit. Od zásadních věcí se vždy tato jednání dostala do rovin hádek a sporů zvláště mezi zástupci Prahy, Brna a slovenskými zástupci. Ale po pravdě řečeno

jistá koordinace aktivit hlavně na počátku svůj účel splnila. Co by se stalo, kdyby tyto vnitřní spory vyšly najevo? Možná nic, možná ...

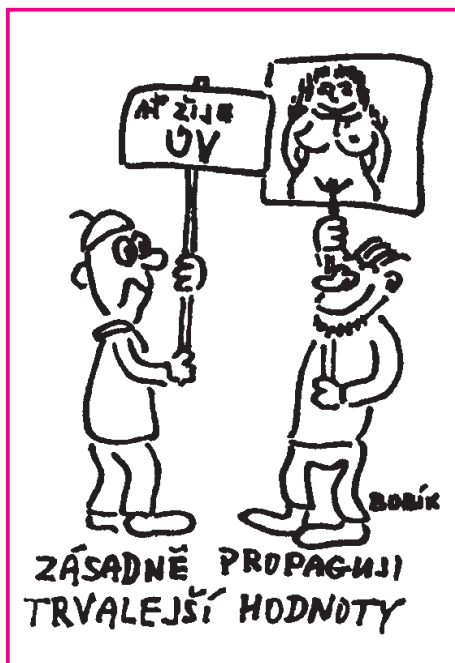
Zpět domů do Pardubic. Většina z aktivně zapojených studentů informovala veřejnost o našich požadavcích, vysvětlovala, lepila plakáty a také objížděla podniky, instituce, školy. Při té příležitosti se člověk naučil lhát do očí. Jak to? A proč vůbec? Představte si schůzi jako vystříženou z tehdejších filmů. Řídí ji zkušený „politruk“ a jsou slyšet klasické fráze o reformovatelnosti socialismu. Jak se zachovat, co těm lidem pracujícím celý život v tehdejšímu systému říci, jak jim vysvětlit a zdůvodnit naše požadavky? Ti, kteří s námi sympatizovali, se potřebovali zbavit strachu, který jsme si sami nechťeli připouštět. Nemohl jsem říct: „Tak pánové, socialismus je mrtev, ať žije, co vlastně?“ Přesvědčivě jsem tvrdil, že nechceme totálně změnit politický systém, ale nějaká reforma je nutná. Tím se obměkčili soudruzi a povzbudili ti, kteří se báli ozvat, aby v případě neúspěchu neměli problémy. Po několika takových představeních se člověk ani

nečervenal. Bylo to správné? Avšak co by se stalo kdyby se šlo absolutně přímou cestou? Možná nic, možná ...

Myslím, že vzpomínkového tlachání již bylo dost. Co bylo, bylo. Celý tento výplod berte s rezervou, normálně jsem větší optimista.

František Pavelka

v roce 1989 student 2. ročníku

Rozhovor

K příležitosti výročí studentské stávky poskytl Akademickému listu rozhovor Ing. Marek Toufar, který se před pěti lety jako student IV. ročníku výrazným způsobem zapojil do činnosti stávkového výboru VŠCHT v Pardubicích.

Během studentské stávky jste se velmi otevřeně a kriticky vyjadřoval k situaci, která tehdy panovala. A to i v době, kdy ještě nebylo jasné, jakým směrem se události budou vyvíjet. Vyžadovalo to značnou osobní statečnost. Zajímalo by mne, jaké byly vaše vnitřní pocity a jak na vás působila tehdejší emotivní atmosféra.

Předně si myslím, že to s tou osobní statečností nebude až tak horké. Dá-li se o něčem mluvit, tak je to kolektivní odvaha. Od samého počátku nebyla stávka individuální akcí nějakých osvícených vůdců. Má-li se člověk s kým podělit o svůj strach a má-li také možnost problémy probrat s ostatními, jde všechno mnohem snáz. Ostatní je jen věcí řečnických schopností a schopností formulovat jasně své názory.

Popisovat vnitřní pocity z doby před pěti lety je obtížné. O vnitřních pocitech se dá mluvit ve chvíli, kdy je prožíváte, s odstupem času se všechno poněkud zkruskuje, dřívější strach se již nezdá tak silný a také člověk sám má tendenci si minulost s odstupem doby upravovat k obrazu svému. Ptáte se, jak na mne působila tehdejší emotivní atmosféra. Působila skvěle. Většina lidí v tomto státi ji za-

žila stejně tak jako já, a proto by bylo nošením dříví do lesa popisovat všemi prožitě.

Co na vás během stávky zapůsobilo největším dojmem?

Krystalizace charakterů. Málokdo má to štěstí, že zažije podobnou situaci, ve které má možnost poznat skutečné povahy a vlastnosti lidí ze svého okolí. Po několika letech strávených na vysoké škole má člověk ustálený okruh kamarádů a známých. Vytvoří se určité přirozené rozdělení po ročnících, po patrech na koleji apod. Díky stávce většina těchto hranic padla a dohromady se spojili lidé z různých ročníků se společným názorem na vzniklou situaci. Na jedné straně kamarádů a známých ubylo, ovšem utrpené ztráty byly bohatě nahrazeny lidmi, se kterými by se člověk nebyť stávky patrně nikdy nesetkal. Právě „objevy“ výběrných přátel stály za to.

Byl jste členem stávkového výboru VŠCHT v Pardubicích. S jakými problémy se potýkal stávkový výbor během svého působení? Mám na mysli nejen vnitřní organizaci, ale i vztahy s okolím (se studenty, učiteli, vedením školy a veřejností)?

Nesourodost jeho osazenstva vedla k nekonečným diskusím a nic neříkajícím prohlášením, přičemž většina aktivit směřovala k shánění informací z ostatních škol a k pokusům reagovat na ně. Chvillemi mi stávkový výbor připomínal spíše výbor ústřední, kde jsme se snažili spojit nespojitelné názory a kolektivně řídit ostatní

účastníky stávk. Ti naštěstí měli dostatek rozumu na to, aby poznali, že ze stávkového výboru nic převratného nepochybně, a vytvořili jednotlivé sekce, které se víceméně řídily samy a ve kterých se dali dohromady lidé podle svých zájmů. Stávkový výbor poté sloužil spíše jako oficiální představitel stávk. ve styku s okolím, přijímal návštěvy a vysílal zástupce na různá jednání.

Co se týče vztahů s okolím, byly různé. Před studenty neúčastníckými se stávk. a před vedením školy bylo nutné neustále obhajovat pokračování stávk. což bylo mnohdy značně obtížné. Vztahy s pedagogy byly závislé na jejich názoru na stávk. A právě veřejně prezentovaná podpora těch souhlasících pomohla překovat mnohá nebezpečí předčasného ukončení stávk. Vztahy s veřejností se odehrávaly také převážně na úrovni vysvětlování našich postojů. Příjemné byly vztahy s lidmi, kteří nám přišli půjčit svá auta nebo psací stroje, popřípadě nabídnout jakoukoliv jinou pomoc. Nepříjemné vztahy pak panovaly zejména k oficiálním návštěvám, jakou byl například tehdejší předseda OV KSČ, který nám v doprovodu rektora přišel oznámit, že na večerní shromáždění k divadlu vyšle množství esenbáků, kteří při první rozbité okenní tabuli tvrdě zasáhnou. A že si můžeme být jisti, že někdo tu okenní tabuli rozbije. Patrně tím myslel třeba sám sebe.

Když jsem s vámi domlouval tento rozhovor, byla z vaší odpovědi patrná jistá nedůvěra, zda někoho ještě vůbec zajímá, co se stalo před pěti lety. Mohu se vás zeptat, z čeho tato nedůvěra pramení?

Dobře si pamatuji, jak nudné a nezajímavé mi připadaly rozhovory typu „Účastník povstání vzpomíná“, a velmi nerad bych přispíval k nějaké glorifikaci studentské stávk. Pak jsem si ale řekl, že mnozí by měli radost z toho, kdyby se na všechno zapomnělo, a časem bych se možná dočetl, že všechno vlastně zorganizovali komunisti a jenom díky nim došlo k zahájení změn. A toho bych se nerad dočkal. Proto je dobré občas některé věci připomenout.

Shoduje se vývoj společnosti po roce 1989 s Vašimi představami?

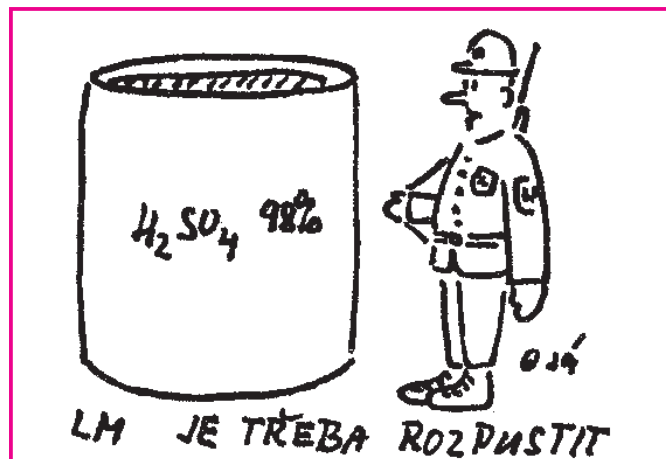
Povětšinou ano. Jelikož nejsem jasnovidce, spoustu věcí jsem netušil, ale ty základní se splnily. Jsme svobodní a rozhodujeme sami o svém osudu. Inteligentní a schopní se pomalu, ale jistě dostá-

vají do popředí. Otevřely se před námi nové, dříve netušené možnosti a záleží jen na nás, jak jich využijeme.

Jednou z věcí, ve které se vývoj neshoduje s mými představami, je vypořádání se s hlavními protagonisty předešlého systému. Myslím tím vypořádání se s nimi jak na úrovni politických špiček, tak i na úrovni nejnižší, například na školách. V rámci celonárodního usmíření se předpokládalo, že stud. a pokora zabráni těmto lidem v dalších aktivitách. Bohužel se v té euforii zapomnělo na to, že tyto vlastnosti jsou těmto lidem cizí, že sametovost pokládají za slabost a poté, co si vylechli vizi p. Pitharta o tom, jak slyší trávu růst, odhodili poslední zbytky obav o svůj osud a vyrazili s drzostí sobě vlastní opět do boje. Jejich hlavním zájmem je přitom co nejvíce lidí znechutit a zdatně se jim to daří. Bohužel k tomu přispívá i jejich okolí. Vězni z padesátých let dostávají zbytkové tresty, zatímco jejich bachaři klidně užívají stáří a demonstrují za vyšší důchody, bývalí estébáci vyhrávají soudy a dostávají odškodné za poškození cti, bývalý majetek svazáků a komunistů převedený do soukromých společností vydělává svým staronovým vlastníkům spousty peněz, takže komunisti jsou dodnes nejbohatší stranou ve státě, atd. Na úrovni škol je podle mého názoru situace velmi podobná. Školy neustále naříkají, že mají nedostatek peněz na provoz i na platy. Ovšem většina těch, kteří se stali docenty a profesory, popřípadě vedoucími kateder hlavně díky svému členství ve straně či loajalitě k ní, v poklidu dál přežívá. A zabírá tak místa i peníze, jež by se daly použít pro lidi schopné. Nejen že jejich přítomnost bere chuť do práce těm, kteří je dobře znají, ale ve svém důsledku způsobuje i odchod mladších vědeckých pracovníků, bez kterých se žádná škola do budoucna neobejde. Takže mi to někdy připadá, že si školy podřezávají samy pod sebou větev a bývalí komunisté a udavači na pilu řádně tlačí.

Děkuji za rozhovor.

Otázky za AL kladl Aleš Halama

Dobře řízený stát je největším úspěchem a na tom záleží vše! Trvá-li to neporušeno, trvá vše, a hyne-li, hyne vše.

Démokritos

Po osmi letech ve ZPRAVODAJI UNIVERZITY PARDUBICE ...

Rektorský den a Den boje studentů za svobodu a demokracii 17. listopadu

V podvečerních hodinách pak Studentská rada Univerzity Pardubice zorganizovala vzpomínkovou manifestaci k připomenutí událostí roku 1989 a mezinárodního dne studentstva.

Spolu s ostatními spoluobčany, zejména mládeží, se studenti univerzity sešli na Pernštýnové náměstí před Magistrátem města Pardubic, aby v 17 hodin 11 minut studentskou hymnou začalo vzpomínání s tradiční rekvizitou - svíčkami. Studenty a spoluobčany pozdravili: poslankyně Senátu Parlamentu ČR doc. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc., rektor univerzity prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc., primátor Ing. Libor Slezák, CSc., ředitel VČ divadla Gustav Skála a ředitel gymnázia RNDr. Josef Kubát. Atmosféru podvečera doplnilo písněmi vystoupení pardubického pěveckého sboru Gaudium. Pobyt studentů na náměstí vyvrcholil sólovým zpěvem české národní hymny v podání člena souboru Gaudium. Symbolický průvod studentů se svíčkami v rukou a za účasti zástupců vedení univerzity pak prošel uličkami Starého města a zamířil do Polabin k vysokoškolským kolejím.

(vw)

Na Den boje studentů za svobodu a demokracii, pondělí 17. listopadu, vyhlásil rektor Univerzity Pardubice prof. Oldřich Pytela pro všechny studenty univerzity rektorský den. Den studentstva se slavil hned několika akcemi.

Již tradičně probíhalo po celý den množství sportovních aktivit, organizovaných katedrou tělesné výchovy, s jejichž průběhem nás seznamuje ve svém článku Mgr. Förstlová, ředitelka sportovního dne.

Projev rektora Univerzity Pardubice, prof. Ing. Oldřicha Pytely, DrSc., přednesený na vzpomínkové manifestaci na Pernštýnově náměstí v pondělí 17. listopadu 1997

Vážení účastníci tohoto shromáždění, paní a pánové,

dnes je 17. listopadu a my jsme se shromáždili při příležitosti významných výročí. V lidském životě, stejně tak jako v životě společnosti, jsou výročí příležitostí ke vzpomínkám a bilancování, ale též ke zveřejňování závazků a předsevzetí. Vzpomínat je třeba proto, abychom nezapomněli. Abychom nezapomněli na hrdiny a oběti, ale také na zločince, kteří je do tohoto postavení přivedli. Hodnocení událostí v kontextu vývoje společnosti je sice doménou historiků a politiků, nicméně je to akt nezbytné sebereflexe a k výročí patří. K závazkům a předsevzetím však nemám nejlepší vztah. Nerad vzpomínám na dobu, kdy závazky byly téměř existenční nutností. Ta doba je našťástí pryč, a to i díky 17. listopadu 1989, jehož výročí si dnes rovněž připomínáme.

Den s datem 17. listopadu se však stal významným o 50 let dříve. Protesty v roce 1939 byly namířeny proti nacistické okupaci. Při nich byl 28. října smrtelně zraněn student lékařské fakulty Jan Opletal a jeho pohřeb 15. listopadu se stal protinacistickou demonstrací. V noci ze 16. na 17. listopad 1939 bylo 9 studentských předáků popraveno, přes tisíc studentů posláno do koncentračních táborů a české vysoké školy zavřeny. Byl to tragický den pro českou inteligenci a český národ vůbec. Následně byl v roce 1941 vyhlášen 17. listopad Mezinárodním dnem studentstva. V dobách reálného socialismu byl tento významný den slaven často ryze účelově, ve smyslu solidarity studentů celého, či spíše ideologií spřáteleného světa. Vývoj událostí roku 1989 dal oslavám 17. listopadu zcela jiný ráz, oslavy samy pak skončily známým zásahem na Národní třídě v Praze. Byl to začátek pádu moci, která jako argumenty v dialogu s občany používala obušky, slzný plyn a vodní děla. Výročí 17. listopadu bylo posléze přejmenováno na Den boje studentů za svobodu a demokracii.

Obě události, kromě stejného data v roce, spojuje jedno - významnou úlohu hráli studenti, především studenti vysokých škol. Studenti jsou odjakživa radikálnější složkou společnosti. Mají k tomu totiž řadu předpokladů. Sledují události, rychle chápou podstatu věcí a nenechají se proto snadno manipulovat. Dospívají ve svobodném akademickém prostředí, které jim nebere odvahu typickou pro mládí. Nejsou zatíženi negativní zkušeností, nepřipouštějí si proto příliš ani možné dopady svých činů. Vzhledem k přirozenému soustředění v několika málo centrech jsou schopni se rychle organizovat. Kromě toho mají nebo si dovedou získat podporu dalších členů akademické komunity, především svých učitelů, a v případě potřeby i dalších skupin obyvatel. V tom je jejich síla, kterou si žádný režim nedovolí podcenit. Jak ukazují dějiny, tato síla se jakoby vybíjí ve vlnách, často v generačních vlnách, spojených s cykly krize a katarze společnosti. Společnost obvykle historickou úlohu i potenciální sílu studentů oceňuje, příliš si je však nehýčká. Mám tím na mysli především finanční prostředky určené pro školství, vysoké školství zejména. Rozpočet na rok 1998 je v tomto smyslu alarmující a bojím se, aby studenti raději než do nevytopených poslucháren a prázdných laboratoří nešli spíše do ulic.

Paní a pánové, omlouvám se za tyto chmurné úvahy. Obrátím proto raději vaši pozornost k událostem, jejichž němým svědkem bylo i nedaleké prostranství před divadlem, k událostem listopadu 1989. Jako rektor Univerzity Pardubice, školy navazující na tradice tehdejší Vysoké školy chemicko-technologické, i jako přímý účastník oněch bouřlivých dnů uvedu stručně některé důležité momenty spojené s naší školou. Pro osvěžení paměti jsem si znovu přečetl význam událostí, které byly péčí aktérů stávkou na paměť budoucím

generacím zaznamenány jako tzv. Stávkový deník studentů VŠCHT Pardubice.

Záznamy začínají datem 19. listopadu, kdy se první studenti dozvídají zprávy o masakru na Národní třídě v Praze. Byly sepsány petice odsuzující zásah. Další den, v pondělí 20. listopadu, se ještě téměř normálně učilo. Události však již dostávaly rychlý spád - studenti začali vyjednávat s vedením školy, bylo kontaktováno vedení Východočeského divadla a na večer svoláno na koleje shromáždění. Před divadlem se od večerních hodin shromažďovali lidé, většinou opět studenti. Místo večerního představení herci přečetli své prohlášení, v němž vyslovili svůj nesouhlas se zásahem na Národní třídě a podporu studentům.

Stávka na VŠCHT byla vyhlášena na základě hlasování v dopoledních hodinách v úterý 20. listopadu. Byl ustanoven 15ti členný stávkový výbor ze zástupců všech ročníků, který se snažil vývoj událostí na škole řídit. Téhož dne před školu přišlo celé pardubické gymnázium, které takto vyjádřilo svoji podporu. Večer se před divadlem konalo shromáždění, na kterém naši studenti přečetli sedm požadavků zahrnujících ustanovení nezávislé komise pro vyšetření událostí ze 17. listopadu, odstoupení rady politiků, zrušení vedoucích úloh KSČ, propuštění politických vězňů, dodržování lidských práv a zahájení všelidové diskuse o společenské situaci. Poté následoval průvod městem.

Z dalších dnů vzpomínám na čtvrtek 23. listopadu, a to jako na den krizový. Všichni aktéři si uvědomili, že situace je vážná, a začali jednat. Do Pardubic přijeli agitovat pražští herci - Boris Rösner a Jana Hlaváčová, ale také zástupci vrcholové exekutivy. Aktivizovalo se i ZO KSČ a vedení školy. Shromáždění před divadlem dostalo organizovanější charakter, kromě jmenovaných herců vystoupili i představitelé tehdejší Národní fronty, jimi prezentované názory však byly účastníky odmítnuty. Večer se ve škole jeden ze studentů psychicky zhroutil. Cítil jsem ve vzduchu provokaci, ale našťástí se nic vážného nestalo.

Zásadní zvrat přinesly až další dny. Páteční zasedání ÚV KSČ, nedělní jednání delegace vlády vedené Ladislavem Adamcem s představiteli OF v čele s Václavem Havlem, pondělní generální stávka. Po prvním týdnu však veřejné dění neustalo a ani studenti neukončili svoji stávku, jak se původně předpokládalo. Teprve ustanovení vlády národního porozumění a zvolení Václava Havla prezidentem v závěru roku přinesly jistotu, že vývoj je již nezvratný. Jedna z nejdelších stávek v této zemi mohla skončit. Odpovědnost za další vývoj převzali představitelé OF, začala politika všedního dne. Pro mě překvapivě byl naplněn známý slogan, že politická změna trvá 6 měsíců, pokračující ovšem tvrzením, že ekonomická změna trvá 6 let a společenská let 60. V rozvíjení odkazu sametové revoluce, akcentující demokratickou a tolerantní společnost svobodných lidí, jsme tedy ještě na začátku.

Vážení účastníci tohoto shromáždění, nevím, zda je to jen souhra náhod, nebo osud, že řada událostí významně ovlivňujících novodobé dějiny této země se stala právě v podzimních měsících. Snad krátčí se dny způsobují, že lidé mají více času přemýšlet o sobě, o společnosti a svém místě v ní. Snad i proto nelitují námahy, aby svou osobní přítomností na výročních shromážděních podtrhli význam událostí, které pro ně něco znamenají. I vy patříte mezi ně, i vy patříte mezi ty, pro které výročí s datem 17. listopadu něco znamená. Děkuji vám za to.

rektor
prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc.

Díky na závěr ...

Milí čtenáři,

prošli jste si stránky tohoto mimořádného čísla Zpravodaje Univerzity Pardubice, prošli jsme si tak trochu společně cestu dlouhou šedesát a zejména deset let, po kterou 17. listopad znamenal a znamená pro každého z nás něco jiného, zvláště symbolického.

Redakční rada a zejména přispěvatelé a spolupracovníci, kteří se na tomto čísle podíleli, neměli vysoké ambice a nekladli si za cíl přinést vyklad historických událostí, chtěli je pouze připomenout a ohlédnout se za nimi, neboť významnými zůstanou jak pro vysokoškolskou mládež, tak pro občany tohoto státu asi již napořád. A zaslouží si, aby nezapadaly prachem a zapomněním.

Toto mimořádné číslo je spíše výsledkem ochoty těchto lidí než systematickou sbírkou. V rámci svých těsných časových možností, na okraji své každodenní práce se ponořili do dostupných materiálů, aby umožnili do nich alespoň částečně nahlédnout i Vám, čtenářům. Poděkování první tedy patří jim za nadšení, péči a poctivost.

Poděkování druhé a veliké pak patří všem bývalým studentům Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, kteří se skutky zapojili v listopadu 1989 do převratných událostí a podpořili „sametovou revoluci“, aby zůstala sametovou. Obdivuhodné bylo však rovněž i jejich nadšení a péče o zdokumentování listopadových dnů roku 1989 a dnů a měsíců po nich následujících - na akademické půdě, v Pardubicích, v československém státě. Bez dobových, dnes již historických materiálů, které stávkující studenti s překvapivou vzorností archivně zpracovali a uložili, včetně elektronického přepisu

celého stávkového deníku, bychom jen ztěží mohli dnes a nyní listovat tímto Zpravodajem. Vzpomínat, všimnout si, popřemýšlet o čase minulém, dnešním a možná i budoucím.

Děkuji panu Radanu Duchoňovi, který novým zpracováním svého vlastního fotografického materiálu a materiálu poskytnutého účastníkem stávky panem Václavem Říhou, obnovil některé autentické fotografie ze studentské stávky.

Děkuji i studentům a nadšencům z řad zaměstnanců, kteří se podíleli v uplynulých deseti letech na připomínání těchto významných událostí, Akademickým listem počínaje, přes podporu a iniciativy vedení VŠCHT či později Univerzity Pardubice až po dnešní studenty, jimž především je toto číslo určeno.

Další díky patří současným studentům Studentské rady Univerzity Pardubice, kteří věnovali svůj čas nejen studiu a pomohli připravit letošní listopadové vzpomínání. Z jejich iniciativy a zájmu a ve spolupráci s vedením univerzity ožívají opět a silněji než každodenně myšlenky listopadových událostí - v podobě řady vzpomínkových akcí, které se uskutečňují na vysokoškolské půdě v Pardubicích 16. a 17. listopadu roku 1999, navíc jako začátek připomínání padesátileté historie vysokého školství v Pardubicích.

Nechť je Vám jejich nabídka i toto mimořádné číslo Zpravodaje Univerzity Pardubice jedním z dobrých důvodů se pozastavit a zamyslet se nad odkazy 17. listopadů let uplynulých.

Valerie Wágnerová
šéfredaktorka Zpravodaje Univerzity Pardubice

Žádná moc tohoto světa, kdyby se s celým peklem spojila, neudrží národa vzdělaného, ušlechtilého a statečného v poddanosti a otroctví!

T. G. Masaryk

Program Univerzity Pardubice ke Dni boje studentů za svobodu a demokracii 1999 – 2009

Vzpomínkové shromáždění 1999

16. listopadu prektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc. odhaluje pamětní desku k listopadům 1939 a 1989 u vstupu do univerzitního areálu v Pardubicích – Polabinách

po rektorovi univerzity pozdravil shromáždění poslanec PČR Mgr. Milošlav Kučera, večerem skvěle provázeli Lucie Šafránková a Honza Prokop

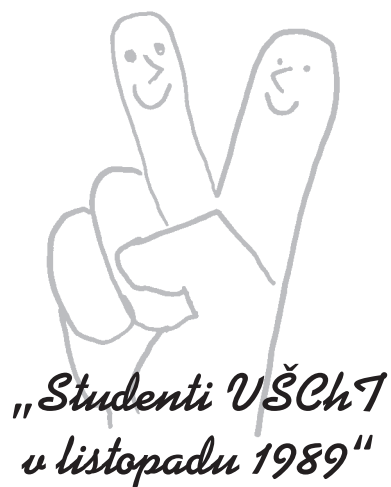
1989
1939
1989
1939
1989

Otevření výstavy archivních materiálů ze studentské stávky 1999

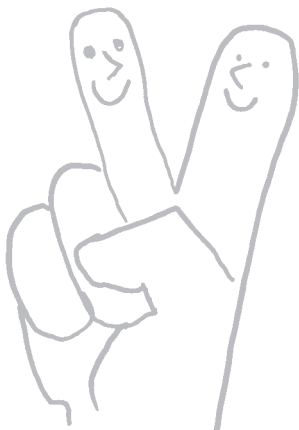
vlevo student Marek Repka z týmu současných studentů připravujících výstavu, uprostřed (s časopisem v ruce), bývalý student Jiří Ludvík, jeden z autorů stávkového deníku v r. 1989, vpravo rektor prof. Pytela a prorektor doc. Ludwig

výstavu neformálně otevřel „Mohila“ - Vít Socha, jeden z nejaktivnějších studentů studentské stávky v listopadu 1989

Václav Říha patřil k těm, kteří události pečlivě zaznamenali ve stávkovém deníku (1989-90)

2000

2001

2002

2003

2004

2005

1939 1989 2009
1989 2009
1939 1989 2009
1989 2009
1939 1989 2009
1989 2009

